

**ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ ΕΕ**

Έκδοση φιλική για τον αναγνώστη, με υπογραμμίσεις, σχόλια στο περιθώριο και εξαιρετικά χρήσιμο ευρετήριο.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Έχετε μπροστά σας το νέο σχέδιο Συντάγματος της ΕΕ, το οποίο εκπονήθηκε από την Ευρωπαϊκή Συνέλευση, υπό την Προεδρία του πρώην Προέδρου της Γαλλίας Valéry Giscard d'Estaing.

Η ανά χειράς έκδοση είναι «φιλική για τον αναγνώστη» καθώς έχουν υπογραμμιστεί οι σημαντικότερες λέξεις και φράσεις του εγγράφου. Οι υπογραμμίσεις δεν αποτελούν μέρος του Συντάγματος αλλά βοηθούν στην ταχύτερη και καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου του.

Στο περιθώριο του κειμένου έχουν επίσης προστεθεί παρατηρήσεις και σχόλια που διευκολύνουν την κατανόηση του περιεχομένου.

Τέλος, όλοι οι δύσκολοι όροι επεξηγούνται σε απλά ελληνικά.

Οι φιλικές για τον αναγνώστη εκδόσεις μας διατίθενται δωρεάν για κάθε (μη εμπορική) χρήση. Παρακαλούμε μη διστάσετε να «κατεβάσετε» το πλήρες κείμενο στον υπολογιστή σας.

Το παρόν έγγραφο βασίζεται σε επίσημα έγγραφα της Συνέλευσης τα οποία διατίθενται στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://european-convention.eu.int>

Με εκτίμηση

Jens-Peter Bonde
Βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
τηλ.: 0032 2 28 45 167
email: jbonde@europarl.eu.int
www.bonde.com

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ	03
<u>ΜΕΡΟΣ Ι</u>	04
ΤΙΤΛΟΣ Ι: ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	04
ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ: ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	07
ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ: ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	08
ΤΙΤΛΟΣ ΙV: ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	14
ΤΙΤΛΟΣ V: ΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	25
ΤΙΤΛΟΣ VI: Ο ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	36
ΤΙΤΛΟΣ VII: ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	39
ΤΙΤΛΟΣ VIII: Η ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΓΓΥΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ	42
ΤΙΤΛΟΣ ΙX: Η ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	42
<u>ΜΕΡΟΣ ΙΙ: ΧΑΡΤΗΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ</u>	45
<u>ΜΕΡΟΣ ΙV: ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ</u>	61
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	65
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ	68
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗ ΣΤΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΨΗΦΩΝ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΥΠΟΥΡΓΩΝ	71
ΔΗΛΩΣΗ ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΕΝΗ ΣΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ΚΑΙ ΡΟΥΜΑΝΙΑ	74
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	75
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	78

Οι υπογραμμίσεις και
τα σχόλια στο
περιθώριο του
εγγράφου δεν
αποτελούν μέρος του
Συντάγματος

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΕ

Φιλική για τον αναγνώστη έκδοση

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

**Χρώμεθα γάρ πολιτεία ... καί όνομα μὲν διά τό μή ἔς ολίγους ἀλλ' ἔς
πλείονας οικεῖν δημοκρατία κέκληται ...**

Θουκυδίδης II, 37

Με τη συνείδηση ότι η ευρωπαϊκή ήπειρος είναι φορέας πολιτισμού ότι οι κάτοικοί της, εγκαθιστάμενοι κατά διαδοχικά κύματα από τις απαρχές της ανθρωπότητας, ανέπτυξαν σταδιακά τις αξίες στις οποίες ερείδεται ο ανθρωπισμός: την ισότητα των ανθρώπινων όντων, την ελευθερία, το σεβασμό του Λόγου,

Εμπνεόμενοι από την πολιτιστική, τη θρησκευτική και την ανθρωπιστική κληρονομιά της Ευρώπης, οι αξίες της οποίας, που εξακολουθούν να αποτελούν ζωντανή πραγματικότητα, έχουν θεμελιώσει στη ζωή της κοινωνίας την αντίληψή της για τον κεντρικό ρόλο του ανθρώπου και των απαράβατων και αναφαίρετων δικαιωμάτων του καθώς και το σεβασμό του δικαίου,

Πεισμένοι ότι η ενοποιημένη πλέον Ευρώπη προτίθεται να ακολουθήσει αυτή την πορεία πολιτισμού, προόδου και ευημερίας, για το καλό όλων των κατοίκων της, ακόμη και των πλέον ευάλωτων και των πλέον αδυνάτων· ότι επιθυμεί να παραμείνει ήπειρος ανοικτή στην πολιτιστική ανάπτυξη, στη γνώση και στην κοινωνική πρόοδο, καθώς και να εμβαθύνει το δημοκρατικό χαρακτήρα και τη διαφάνεια του δημόσιου βίου της, και να εργασθεί για την ειρήνη, τη δικαιοσύνη και την αλληλεγγύη ανά την υφήλιο,

Πεισμένοι ότι οι λαοί της Ευρώπης, παραμένοντας ο καθένας υπερήφανος για την ταυτότητά του και για την εθνική του ιστορία, είναι ωστόσο αποφασισμένοι να υπερβούν τις παλαιές τους διχόνοιες και, όλο και πιο στενά ενωμένοι, να σφυρηλατήσουν το κοινό τους πεπρωμένο,

Βέβαιοι ότι η Ευρώπη, «ενωμένη στην πολυμορφία της», τους προσφέρει τις καλύτερες δυνατότητες να συνεχίσουν, με σεβασμό των δικαιωμάτων του κάθε ανθρώπου και με συνείδηση των ευθυνών τους έναντι των μελλοντικών γενεών και της Γης, τη μεγάλη περιπέτεια η οποία την καθιστά προνομιακό πεδίο της ανθρώπινης ελπίδας,

Ευγνώμονες στα μέλη της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης για το ότι εκπόνησαν το παρόν Σύνταγμα, εξ ονόματος των πολιτών και των κρατών της Ευρώπης,

[Τα οποία, μετά την ανταλλαγή των πληρεξουσίων εγγράφων τους που βρέθηκαν εντάξει, συμφώνησαν τις ακόλουθες διατάξεις :]

ΜΕΡΟΣ Ι

ΤΙΤΛΟΣ Ι: Ορισμός και στόχοι της Ένωσης

*Ιδρύθηκε από πολίτες
και κράτη*

Άρθρο I-1: Ίδρυση της Ένωσης

*Τα κράτη μέλη
αναθέτουν αρμοδιότητες
στην ΕΕ*

1. Με βάση τη βούληση των πολιτών και των κρατών της Ευρώπης να οικοδομήσουν το κοινό τους μέλλον, το παρόν Σύνταγμα ιδρύει την Ευρωπαϊκή Ένωση, στην οποία τα κράτη μέλη αναθέτουν αρμοδιότητες για την επίτευξη των κοινών τους στόχων. Η Ένωση συντονίζει τις πολιτικές των κρατών μελών που στοχεύουν στην επίτευξη των στόχων αυτών και ασκεί σε κοινοτική βάση τις αρμοδιότητες που της μεταβιβάζουν.

*Ανοικτή στα ευρωπαϊκά
κράτη που σέβονται τις
ίδιες αξίες*

2. Η Ένωση είναι ανοικτή σε όλα τα ευρωπαϊκά κράτη που σέβονται τις αξίες της και δεσμεύονται να τις προάγουν από κοινού.

Αξίες της Ένωσης

Άρθρο I- 2 : Οι αξίες της Ένωσης

*Αξιοπρέπεια, ελευθερία,
δημοκρατία, ισότητα,
κράτος δικαίου,
ανθρώπινα δικαιώματα
και ανοχή, δικαιοσύνη,
αλληλεγγύη και
απαγόρευση των
διακρίσεων – αξίες τις
οποίες όλοι πρέπει να
αποδέχονται*

Η Ένωση βασίζεται στις αξίες της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Οι αξίες αυτές είναι κοινές στα κράτη μέλη, σε μια κοινωνία πλουραλισμού, ανοχής, δικαιοσύνης, αλληλεγγύης και απαγόρευσης των διακρίσεων.

Στόχοι της Ένωσης

*Ειρήνη, αξίες και
ευημερία*

*Χώρος ελευθερίας,
ασφάλειας και
δικαιοσύνης χωρίς
εσωτερικά σύνορα και
μία ενιαία αγορά όπου ο
ανταγωνισμός είναι
ελεύθερος*

*Βιώσιμη ανάπτυξη,
ισόρροπη οικονομική
μεγέθυνση, κοινωνική
πρόοδος, πλήρης
απασχόληση, προστασία
του περιβάλλοντος,
επιστημονική και
τεχνολογική πρόοδος,
καταπολέμηση του
κοινωνικού
αποκλεισμού, προώθηση
της κοινωνικής
δικαιοσύνης, ισότητα
μεταξύ ανδρών και
γυναικών, αλληλεγγύη
μεταξύ γενεών,
προστασία των παιδιών,
σεβασμός της
πολυμορφίας και
προστασία της
κληρονομιάς της
Ευρώπης.*

*Προώθηση των αξιών
και των συμφερόντων
της στον υπόλοιπο
κόσμο*

Άρθρο I-3 : Οι στόχοι της Ένωσης

1. Σκοπός της Ένωσης είναι η προαγωγή της ειρήνης, των αξιών της και της ευημερίας των λαών της.

2. Η Ένωση παρέχει στους πολίτες της έναν χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης χωρίς εσωτερικά σύνορα και μια ενιαία αγορά όπου ο ανταγωνισμός είναι ελεύθερος και ανόθευτος.

3. Η Ένωση εργάζεται για μια Ευρώπη βιώσιμης ανάπτυξης βασισμένης σε ισόρροπη οικονομική μεγέθυνση, σε μια άκρως ανταγωνιστική κοινωνική οικονομία της αγοράς με στόχο την πλήρη απασχόληση και την κοινωνική πρόοδο, σε υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος, και στην προαγωγή της επιστημονικής και τεχνολογικής προόδου.

Η Ένωση καταπολεμά τον κοινωνικό αποκλεισμό και τις διακρίσεις και προωθεί την κοινωνική δικαιοσύνη και προστασία, την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών, την αλληλεγγύη μεταξύ γενεών και την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού.

Η Ένωση προωθεί την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, και την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών.

Η Ένωση σέβεται τον πλούτο της πολιτιστικής και γλωσσικής της πολυμορφίας και μεριμνά για την προστασία και ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς.

4. Στις σχέσεις της με τον υπόλοιπο κόσμο, η Ένωση επιβεβαιώνει και προωθεί τις αξίες της και τα συμφέροντά της. Συμβάλλει στην ειρήνη, στην ασφάλεια, στη βιώσιμη ανάπτυξη του πλανήτη, στην αλληλεγγύη και στον αμοιβαίο σεβασμό μεταξύ λαών, στο ελεύθερο και δίκαιο εμπόριο, στην εξάλειψη της φτώχειας και στην προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων και ιδίως των δικαιωμάτων του παιδιού, καθώς και στην αυστηρή τήρηση και ανάπτυξη του διεθνούς δικαίου και ιδίως στο σεβασμό των αρχών του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Το Σύνταγμα οριοθετεί τις δράσεις της Ένωσης

Απαγόρευση διακρίσεων

Ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, εμπορευμάτων, υπηρεσιών και κεφαλαίων. Ελευθερία εγκατάστασης

Απαγόρευση διακρίσεων λόγω ιθαγένειας

Σχέσεις Ένωσης-κρατών μελών

Υποχρέωση σεβασμού της εθνικής ταυτότητας των κρατών μελών (όχι των Συνταγμάτων)

Τα κράτη μέλη συνδράμουν την Ένωση στην εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ

Μη διακινδύνευση της πραγματοποίησης των σκοπών

Νομική προσωπικότητα

Η Ένωση συνάπτει δεσμευτικές συμφωνίες με τρίτες χώρες σε όλους τους τομείς πολιτικής. Οι τρεις πυλώνες καταργούνται.

5. Οι στόχοι αυτοί επιδιώκονται με κατάλληλα μέσα, ανάλογα με τις αρμοδιότητες που ανατίθενται στην Ένωση με το παρόν Σύνταγμα.

Άρθρο I- 4 : Οι θεμελιώδεις ελευθερίες και η απαγόρευση των διακρίσεων

1. Η Ένωση εξασφαλίζει στο εσωτερικό της την ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων, εμπορευμάτων, υπηρεσιών και κεφαλαίων, και την ελευθερία εγκατάστασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Συντάγματος.

2. Εντός του πεδίου ισχύος του παρόντος Συντάγματος, και με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεών του, απαγορεύεται κάθε διάκριση λόγω ιθαγένειας.

Άρθρο I-5 : Σχέσεις μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών

1. Η Ένωση σέβεται την εθνική ταυτότητα των κρατών μελών της, που είναι συμφύης με τη βασική πολιτική και συνταγματική δομή τους, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση. Σέβεται τις ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους, ιδίως δε εκείνες που αποβλέπουν στην εξασφάλιση της εδαφικής ακεραιότητας, τη διατήρηση της δημόσιας τάξης και την προστασία της εσωτερικής ασφάλειας.

2. Δυνάμει της αρχής της καλόπιστης συνεργασίας, η Ένωση και τα κράτη μέλη εκπληρώνουν τα εκ του Συντάγματος καθήκοντα σε βάση αμοιβαίου σεβασμού και αμοιβαίας συνεργασίας.

Τα κράτη μέλη διευκολύνουν την Ένωση στην εκπλήρωση της αποστολής της και απέχουν από τη λήψη οιοδήποτε μέτρου ικανού να θέσει σε κίνδυνο την πραγματοποίηση των σκοπών που εξαγγέλλονται στο Σύνταγμα.

Άρθρο I- 6 : Νομική προσωπικότητα

Η Ένωση διαθέτει νομική προσωπικότητα.

ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΕΕ

**Θεμελιώδη
δικαιώματα**

Περιλαμβάνει τον
Χάρτη των Θεμελιωδών
Δικαιωμάτων

Η σύμβαση για την
προάσπιση των
ανθρώπινων
δικαιωμάτων του
Συμβουλίου της
Ευρώπης δεν θίγει την
υπεροχή του δικαίου της
ΕΕ

Τα θεμελιώδη
δικαιώματα αποτελούν
μέρος των γενικών
αρχών του δικαίου της
Ένωσης

Ιθαγένεια της ΕΕ

Διπλή ιθαγένεια: εθνική
και της Ένωσης

Δικαιώματα και
υποχρεώσεις των
πολιτών της ΕΕ:

- ελεύθερη κυκλοφορία
και διαμονή στην ΕΕ

- εκλέγειν και
εκλέγεσθαι στις τοπικές
εκλογές και στις εκλογές
του Ευρωπαϊκού
Κοινοβουλίου

**ΤΙΤΛΟΣ II : Τα θεμελιώδη δικαιώματα και η ιθαγένεια της
Ένωσης**

Άρθρο I-7 : Θεμελιώδη δικαιώματα

1. Η Ένωση αναγνωρίζει τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις αρχές που θεσπίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων που αποτελεί το Μέρος II του παρόντος Συντάγματος.
2. Η Ένωση επιδιώκει την προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών. Η προσχώρηση σε αυτή τη Σύμβαση δεν μεταβάλλει τις αρμοδιότητες της Ένωσης όπως ορίζονται στο παρόν Σύνταγμα.
3. Τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών και όπως απορρέουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, αποτελούν μέρος των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης.

Άρθρο I- 8 : Η ιθαγένεια της Ένωσης

1. Πολίτης της Ένωσης είναι κάθε πρόσωπο που έχει υπηκοότητα κράτους μέλους. Η ιθαγένεια της Ένωσης προστίθεται στην εθνική ιθαγένεια και δεν την αντικαθιστά.

2. Οι πολίτες της Ένωσης έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν Σύνταγμα. Έχουν :

το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στο έδαφος των κρατών μελών,

το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου καθώς και στις δημοτικές εκλογές στο κράτος μέλος της κατοικίας τους, υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του εν λόγω κράτους,

- προστασία από τις διπλωματικές αρχές κάθε κράτους μέλους

- δικαίωμα έγγραφης αναφοράς σε οιαδήποτε από τις γλώσσες της Ένωσης και λήψης απάντησης στην ίδια γλώσσα

(Δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από το Σύνταγμα της ΕΕ υπερισχύουν των εθνικών Συνταγμάτων σε περίπτωση σύγκρουσης, βλ. άρθρο I-10)

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Θεμελιώδεις αρχές

Αρχές που διέπουν τις αρμοδιότητες της Ένωσης:

- Αρχή της ανάθεσης των αρμοδιοτήτων: για την εκπόνηση νομοθεσίας της ΕΕ απαιτείται νομική βάση στο Σύνταγμα: αλλιώς η αρμοδιότητα ανήκει στα κράτη μέλη

- Αρχή της επικουρικότητας: η ΕΕ παρεμβαίνει μόνο εφόσον οι στόχοι

το δικαίωμα να απολαύουν στο έδαφος τρίτης χώρας, στην οποία δεν αντιπροσωπεύεται το κράτος μέλος του οποίου είναι υπήκοοι, της διπλωματικής και προξενικής προστασίας κάθε κράτους μέλους, υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων του κράτους αυτού,

το δικαίωμα αναφοράς προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το δικαίωμα να απευθύνονται στον Ευρωπαϊκό Διαμεσολαβητή, καθώς και το δικαίωμα να απευθύνονται εγγράφως στα θεσμικά και στα συμβουλευτικά όργανα της Ένωσης σε μία από τις γλώσσες του Συντάγματος και να λαμβάνουν απάντηση στην ίδια γλώσσα.

3. Τα δικαιώματα αυτά ασκούνται υπό τους όρους και εντός των ορίων που ορίζονται από το παρόν Σύνταγμα και από τις διατάξεις που θεσπίζονται για την εφαρμογή του.

ΤΙΤΛΟΣ III : Οι αρμοδιότητες της Ένωσης

Άρθρο I- 9 : Θεμελιώδεις αρχές

1. Η οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης διέπεται από την αρχή της ανάθεσης των αρμοδιοτήτων. Η άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης διέπεται από τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

2. Δυνάμει της αρχής της ανάθεσης των αρμοδιοτήτων, η Ένωση ενεργεί εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που της αναθέτουν τα κράτη μέλη στο Σύνταγμα για την επίτευξη των στόχων τους οποίους αυτό ορίζει. Κάθε αρμοδιότητα η οποία δεν ανατίθεται στην Ένωση στο πλαίσιο του Συντάγματος ανήκει στα κράτη μέλη.

3. Δυνάμει της αρχής της επικουρικότητας, στους τομείς οι οποίοι δεν υπάγονται στην αποκλειστική της αρμοδιότητα, η Ένωση παρεμβαίνει μόνο εφόσον και στο βαθμό που οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, τόσο σε κεντρικό

«μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης»

Η αρχή της επικουρικότητας ορίζεται στο συνημμένο πρωτόκολλο. Τα εθνικά κοινοβούλια διασφαλίζουν το σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας

- Αρχή της αναλογικότητας: η δράση «δεν υπερβαίνει τα απαιτούμενα»

ΥΠΕΡΟΧΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η νομοθεσία της ΕΕ υπερέχει των εθνικών νομοθεσιών και των εθνικών Συνταγμάτων

Απαιτείται η εκτέλεση από τα κράτη μέλη των υποχρεώσεων που απορρέουν από το δίκαιο της ΕΕ

όσο και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης.

Τα Όργανα της Ένωσης εφαρμόζουν την αρχή της επικουρικότητας σύμφωνα με το Πρωτόκολλο για την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και αναλογικότητας το οποίο προσαρτάται στο Σύνταγμα. Τα εθνικά κοινοβούλια μεριμνούν για την τήρηση της αρχής αυτής σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο εν λόγω Πρωτόκολλο διαδικασία.

4. Δυνάμει της αρχής της αναλογικότητας, το περιεχόμενο και η μορφή της δράσης της Ένωσης δεν υπερβαίνουν τα απαιτούμενα για την επίτευξη των στόχων του Συντάγματος.

Τα Όργανα εφαρμόζουν την αρχή της αναλογικότητας σύμφωνα με το αναφερόμενο στην παράγραφο 3 Πρωτόκολλο.

Άρθρο I-10 : Το δίκαιο της Ένωσης

1. Το Σύνταγμα και οι κανόνες δικαίου που θεσπίζονται από τα Όργανα της Ένωσης στο πλαίσιο της άσκησης των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται υπερέχουν έναντι του δικαίου των κρατών μελών.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο ικανό να εξασφαλίσει την εκτέλεση των υποχρεώσεων οι οποίες απορρέουν από το Σύνταγμα ή προκύπτουν από πράξεις των Οργάνων της Ένωσης.

Άρθρο I-11 : Κατηγορίες αρμοδιοτήτων

Αποκλειστικές αρμοδιότητες
Τα κράτη μέλη δύνανται να νομοθετούν μόνο εφόσον εξουσιοδοτηθούν προς τούτο με νομοθετική πράξη της Ένωσης.

Συντρέχουσες αρμοδιότητες
Τόσο η ΕΕ όσο και τα κράτη μέλη μπορούν να νομοθετούν, αλλά μόνο εφόσον δεν νομοθετεί στον ίδιο τομέα η Ένωση

Συντονισμός οικονομικών πολιτικών

Εξωτερική πολιτική, πολιτική ασφάλειας και αμυντική πολιτική

Μέτρα υποστήριξης
Τα κράτη μέλη νομοθετούν, η ΕΕ συντονίζει και εκδίδει νομοθετικές πράξεις που δεν οδηγούν σε εναρμόνιση

Ειδικές νομικές βάσεις στο τρίτο μέρος

Αποκλειστικές αρμοδιότητες
- κανόνες ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς
- εμπορική πολιτική

1. Όταν το Σύνταγμα αναθέτει στην Ένωση αποκλειστική αρμοδιότητα σε συγκεκριμένο τομέα, μόνον αυτή δύνανται να νομοθετεί και να εκδίδει νομικά δεσμευτικές πράξεις, ενώ τα ίδια τα κράτη μέλη δεν έχουν αυτή τη δυνατότητα εκτός εάν εξουσιοδοτηθούν προς τούτο από την Ένωση ή εκτός εάν πρόκειται για την εφαρμογή πράξεων που έχουν θεσπισθεί από την Ένωση.

2. Όταν το Σύνταγμα αναθέτει στην Ένωση συντρέχουσα αρμοδιότητα με αυτή των κρατών μελών σε συγκεκριμένο τομέα, η Ένωση και τα κράτη μέλη έχουν την εξουσία να νομοθετούν και να εκδίδουν νομικά δεσμευτικές πράξεις σε αυτόν τον τομέα. Τα κράτη μέλη ασκούν τις αρμοδιότητές τους στο βαθμό που η Ένωση δεν έχει ασκήσει τη δική της ή αποφάσισε να παύσει να την ασκεί.

3. Η Ένωση έχει αρμοδιότητα να προωθεί και να εξασφαλίζει το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών.

4. Η Ένωση έχει αρμοδιότητα να καθορίζει και να θέτει σε εφαρμογή κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένου του προοδευτικού καθορισμού κοινής αμυντικής πολιτικής.

5. Η Ένωση, σε ορισμένους τομείς και υπό τους όρους που προβλέπει το Σύνταγμα, είναι αρμόδια να διεξάγει δράσεις για την υποστήριξη, το συντονισμό ή τη συμπλήρωση της δράσης των κρατών μελών, χωρίς ωστόσο να αντικαθιστά την αρμοδιότητά τους σε αυτούς τους τομείς.

6. Η έκταση και οι διαδικασίες άσκησης των αρμοδιοτήτων της Ένωσης καθορίζονται από τις ειδικές για κάθε τομέα διατάξεις οι οποίες προβλέπονται στο Μέρος III.

Άρθρο I- 12 : Οι αποκλειστικές αρμοδιότητες

1. Η Ένωση διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα να θεσπίζει τους αναγκαίους για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς κανόνες ανταγωνισμού, καθώς και στους ακόλουθους τομείς :

- τελωνειακή ένωση
- νομισματική πολιτική
- βιολογικοί πόροι της
θάλασσας

νομισματική πολιτική, για τα κράτη μέλη που έχουν υιοθετήσει το
ευρώ,
κοινή εμπορική πολιτική,
τελωνειακή ένωση,
διατήρηση των βιολογικών πόρων της θάλασσας στο πλαίσιο της
κοινής αλιευτικής πολιτικής.

- σύναψη διεθνών
συμφωνιών όταν αυτό
είναι απαραίτητο για την
άσκηση αρμοδιότητας
σε εσωτερικό επίπεδο

2. Η Ένωση διαθέτει αποκλειστική αρμοδιότητα για τη σύναψη διεθνούς
συμφωνίας όταν η σύναψη αυτή προβλέπεται σε νομοθετική πράξη της
Ένωσης, είναι απαραίτητη για να μπορέσει η Ένωση να ασκήσει την
αρμοδιότητά της σε εσωτερικό επίπεδο, ή θίγει εσωτερική πράξη της
Ένωσης.

Συντρέχουσες αρμοδιότητες

*Γενικός κανόνας: όταν
δεν πρόκειται για
αποκλειστική
αρμοδιότητα ή για
υποστηρικτική δράση,
πρόκειται για
συντρέχουσα
αρμοδιότητα*

Άρθρο I-13 : Οι τομείς συντρέχουσας αρμοδιότητας

*Ενδεικτικός κατάλογος
συντρεχουσών
αρμοδιοτήτων (όπου το
κοινοτικό δίκαιο
αναστέλλει την εξουσία
των κρατών μελών να
νομοθετούν)*

1. Η Ένωση διαθέτει συντρέχουσα αρμοδιότητα με τα κράτη μέλη όταν το
Σύνταγμα της αναθέτει αρμοδιότητα μη εμπίπτουσα στους τομείς των
άρθρων I-12 και I-16.

2. Οι μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών συντρέχουσες
αρμοδιότητες εφαρμόζονται στους ακόλουθους βασικούς τομείς :

εσωτερική αγορά,
χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης,
γεωργία και αλιεία, με εξαίρεση τη διατήρηση των βιολογικών πόρων
της θάλασσας,
μεταφορές και διευρωπαϊκά δίκτυα,
ενέργεια,
κοινωνική πολιτική, για τις πτυχές που καθορίζονται στο Μέρος III,
οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή,
περιβάλλον,

προστασία των καταναλωτών,

κοινές προκλήσεις για την ασφάλεια στον τομέα της δημόσιας υγείας.

Τομείς στους οποίους η Ένωση δεν μπορεί να εμποδίσει τα κράτη μέλη να νομοθετούν

3. Στους τομείς της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και του διαστήματος, η Ένωση έχει αρμοδιότητα να εκτελεί δράσεις, κυρίως όσον αφορά τον καθορισμό και την εφαρμογή των προγραμμάτων, χωρίς η άσκηση της αρμοδιότητας αυτής να έχει ως αποτέλεσμα την απαγόρευση της άσκησης των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών.

Αναπτυξιακή συνεργασία και ανθρωπιστική βοήθεια

4. Στους τομείς της αναπτυξιακής συνεργασίας και της ανθρωπιστικής βοήθειας, η Ένωση έχει αρμοδιότητα να αναλαμβάνει δράσεις και να ασκεί κοινή πολιτική, χωρίς η άσκηση της αρμοδιότητας αυτής να έχει ως αποτέλεσμα την απαγόρευση της άσκησης των αρμοδιοτήτων των κρατών μελών.

Οικονομικός συντονισμός

Άρθρο I-14 : Συντονισμός των οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης

Μέτρα για τη διασφάλιση του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών

1. Η Ένωση θεσπίζει μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών, ιδίως με τον καθορισμό των γενικών προσανατολισμών των πολιτικών αυτών. Τα κράτη μέλη συντονίζουν τις οικονομικές τους πολιτικές στο πλαίσιο της Ένωσης.

Ειδικές διατάξεις για τα κράτη που έχουν υιοθετήσει το ευρώ

2. Ειδικές διατάξεις ισχύουν στα κράτη μέλη που έχουν υιοθετήσει το ευρώ.

Μέτρα για τη διασφάλιση του συντονισμού των πολιτικών στον τομέα της απασχόλησης

3. Η Ένωση θεσπίζει μέτρα προκειμένου να εξασφαλίζει το συντονισμό των πολιτικών των κρατών μελών στον τομέα της απασχόλησης, ιδίως με τον καθορισμό των κατευθυντήριων γραμμών των πολιτικών αυτών.

Δυνατότητα εξασφάλισης του συντονισμού των κοινωνικών πολιτικών

4. Η Ένωση μπορεί να εγκρίνει πρωτοβουλίες προκειμένου να εξασφαλίζει το συντονισμό των κοινωνικών πολιτικών των κρατών μελών.

Εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας:

Άρθρο I-15 : Η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας

Αρμοδιότητα σε όλους τους τομείς της εξωτερικής πολιτικής, της πολιτικής ασφάλειας και της αμυντικής πολιτικής

1. Η αρμοδιότητα της Ένωσης στο πεδίο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας καλύπτει όλους τους τομείς της εξωτερικής πολιτικής και το σύνολο των θεμάτων που αφορούν την ασφάλεια της Ένωσης, καθώς επίσης τον προοδευτικό καθορισμό κοινής αμυντικής πολιτικής, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε κοινή άμυνα.

Αμοιβαία πίστη και αλληλεγγύη. Αποχή από οιαδήποτε ενέργεια αντιβαίνει στα συμφέροντα της Ένωσης

2. Τα κράτη μέλη υποστηρίζουν ενεργά και ανεπιφύλακτα την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της Ένωσης με πνεύμα αμοιβαίας πίστης και αλληλεγγύης και τηρούν τις πράξεις που θεσπίζει η Ένωση σε αυτόν τον τομέα. Απέχουν από οιαδήποτε ενέργεια αντιβαίνει στα συμφέροντα της Ένωσης ή ενδέχεται να βλάψει την αποτελεσματικότητά της.

Υποστηρικτικές δράσεις

Άρθρο I-16 : Οι τομείς υποστηρικτικής, συντονιστικής ή συμπληρωματικής δράσης

Τομείς υποστηρικτικής δράσης

1. Η Ένωση μπορεί να εκτελεί δράσεις υποστήριξης, συντονισμού ή συμπλήρωσης.
2. Οι τομείς υποστηρικτικής, συντονιστικής ή συμπληρωματικής δράσης είναι, στην ευρωπαϊκή τους διάσταση :
 - η βιομηχανία
 - η προστασία και η βελτίωση της ανθρώπινης υγείας
 - η παιδεία, η επαγγελματική κατάρτιση, η νεολαία και ο αθλητισμός
 - ο πολιτισμός
 - η πολιτική προστασία

Οι υποστηρικτικές δράσεις δεν οδηγούν σε εναρμόνιση

3. Οι νομικά δεσμευτικές πράξεις που θεσπίζονται από την Ένωση βάσει των ειδικών για τους τομείς αυτούς διατάξεων του Μέρους III δεν μπορούν να περιλαμβάνουν εναρμόνιση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών.

Ρήτρα ευελιξίας

Άρθρο I-17 : Ρήτρα ευελιξίας

*Διεύρυνση των εξουσιών της ΕΕ για την επίτευξη των στόχων με ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου και κατόπιν έγκρισης του ΕΚ
Δεν απαιτείται επικύρωση από τα εθνικά κοινοβούλια ή δημοψήφισμα όπως στην περίπτωση της τροποποίησης των συνθηκών*

1. Εάν μια δράση της Ένωσης φαίνεται απαραίτητη στο πλαίσιο των καθοριζόμενων στο Μέρος III πολιτικών για την επίτευξη ενός από τους στόχους που καθορίζονται στο Σύνταγμα, χωρίς να έχουν προβλεφθεί στο Σύνταγμα οι εξουσίες δράσης που απαιτούνται για το σκοπό αυτό, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση της Επιτροπής και κατόπιν έγκρισης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα.

Ενημέρωση των
εθνικών κοινοβουλίων

2. Η Επιτροπή, στο πλαίσιο της διαδικασίας ελέγχου της αρχής της επικουρικότητας που αναφέρεται στο άρθρο 9, παράγραφος 3, επιστρά την προσοχή των εθνικών κοινοβουλίων των κρατών μελών στις προτάσεις που βασίζονται στο παρόν άρθρο.

Εναρμόνιση εφόσον δεν
την απαγορεύει το
Σύνταγμα

3. Οι διατάξεις που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου δεν μπορούν να περιλαμβάνουν εναρμόνιση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών στις περιπτώσεις στις οποίες το Σύνταγμα αποκλείει την εναρμόνιση αυτή.

ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ

ΤΙΤΛΟΣ IV : Τα όργανα της Ένωσης

Κεφάλαιο I – Θεσμικό πλαίσιο

Άρθρο I-18 : Τα Όργανα της Ένωσης

Ενιαίο θεσμικό πλαίσιο
για όλους τους τομείς
συνεργασίας
(καταργούνται οι
πυλώνες)

1. Η Ένωση διαθέτει ένα ενιαίο θεσμικό πλαίσιο που αποσκοπεί :

στην επιδίωξη των στόχων της Ένωσης,

στην προώθηση των αξιών της,

στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων της Ένωσης, των πολιτών της
και των κρατών μελών της,

και εξασφαλίζει τη συνοχή, την αποτελεσματικότητα και τη συνέχεια των πολιτικών και των δράσεων τις οποίες εφαρμόζει η Ένωση προς επίτευξη των στόχων της.

Τα όργανα της Ένωσης

2. Το θεσμικό αυτό πλαίσιο περιλαμβάνει :

το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο,

το Συμβούλιο των Υπουργών,

την Ευρωπαϊκή Επιτροπή,

το Δικαστήριο.

...δρουν εντός των
ορίων του Συντάγματος

3. Κάθε όργανο δρα εντός των ορίων των εξουσιών που του ανατίθενται από το Σύνταγμα σύμφωνα με τις διαδικασίες και υπό τους όρους τους οποίους αυτό προβλέπει. Τα Όργανα συνεργάζονται μεταξύ τους καλή τη πίστει.

**Ευρωπαϊκό
Κοινοβούλιο**

- νομοθετεί από κοινού με το Συμβούλιο
- ασκεί πολιτικό έλεγχο
- εγκρίνει την εκλογή του Προέδρου της Επιτροπής που προτείνεται από τους Πρωθυπουργούς

Άμεσες εκλογές κάθε πέντε χρόνια, μέγιστος αριθμός βουλευτών 736, ελάχιστος αριθμός βουλευτών ανά κράτος μέλος 4, οι υπόλοιπες έδρες κατανέμονται κατά φθινόντως αναλογικό σύστημα Σύμφωνα με πρόταση του ΕΚ, αυτό μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα εκπροσώπηση των μικρότερων κρατών από λιγότερους βουλευτές σε σχέση με σήμερα

Πρόεδρος του ΕΚ

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Οι πρωθυπουργοί στις «συνόδους κορυφής της ΕΕ»

Μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Άρθρο I-19 : Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ασκεί από κοινού με το Συμβούλιο νομοθετικά και δημοσιονομικά καθήκοντα, ασκεί δε και καθήκοντα πολιτικού ελέγχου και συμβουλευτικά καθήκοντα σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται από το Σύνταγμα. Εκλέγει τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκλέγεται από τους Ευρωπαίους πολίτες με άμεση και καθολική ψηφοφορία κατά τη διάρκεια ελεύθερων και μυστικών εκλογών για θητεία πέντε ετών. Ο αριθμός των μελών του δεν υπερβαίνει τους επτακόσιους τριάντα έξι. Η εκπροσώπηση των Ευρωπαίων πολιτών ακολουθεί φθινόντως αναλογικό σύστημα, με ελάχιστο όριο τεσσάρων μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ανά κράτος μέλος.

Εγκαίρως πριν από τις εκλογές του 2009 για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εν ανάγκη δε και ενόψει μεταγενέστερων εκλογών, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκδίδει, μετά από πρόταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και με την έγκρισή του, ομόφωνη απόφαση για τον καθορισμό της σύνθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τηρώντας τις προαναφερόμενες αρχές.

3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκλέγει τον Πρόεδρο και το Προεδρείο του μεταξύ των μελών του

Άρθρο I-20 : Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο παρέχει στην Ένωση την αναγκαία για την ανάπτυξή της ώθηση και καθορίζει τους γενικούς πολιτικούς προσανατολισμούς και προτεραιότητές της. Δεν ασκεί νομοθετική αρμοδιότητα.

2. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο απαρτίζεται από τους Αρχηγούς Κράτους ή Κυβερνήσεως των κρατών μελών, καθώς και από τον Πρόεδρό του και τον Πρόεδρο της Επιτροπής. Ο Υπουργός Εξωτερικών της Ένωσης συμμετέχει στις εργασίες του.

Συνέρχεται ανά τρίμηνο

Ο πρόεδρος μπορεί να συγκαλέσει έκτακτες συνόδους

Αποφάσεις λαμβάνονται με συναίνεση, όχι ομόφωνα όπως ισχύει σήμερα

Ο Πρόεδρος

Εκλέγεται από τους πρωθυπουργούς για θητεία 2 ½ ετών – άπαξ ανανεώσιμη

Καθήκοντα του Προέδρου

Εκπροσωπεί την ΕΕ στο εξωτερικό σε ζητήματα που άπτονται της ΚΕΠΠΑ

Ο Πρόεδρος δεν μπορεί να κατέχει εθνικό αξίωμα.

3. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνέρχεται ανά τρίμηνο, συγκαλούμενο από τον Πρόεδρό του. Όταν το απαιτεί η ημερήσια διάταξη, τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου δύνανται να συμφωνήσουν ότι θα επικουρούνται από έναν Υπουργό, ο δε Πρόεδρος της Επιτροπής θα επικουρείται από έναν Ευρωπαϊκό Επίτροπο. Όταν το απαιτεί η κατάσταση, ο Πρόεδρος συγκαλεί έκτακτη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

4. Εκτός των περιπτώσεων για τις οποίες το Σύνταγμα ορίζει άλλως, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίζει με συναίνεση.

Άρθρο I-21 : Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

1. Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου εκλέγεται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία για θητεία δύομισι ετών, άπαξ ανανεώσιμη. Σε περίπτωση σοβαρού κωλύματος ή παραπτώματος, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μπορεί να τερματίσει τη θητεία του Προέδρου του με την ίδια διαδικασία.

2. Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου :

προεδρεύει και διευθύνει τις εργασίες του,

εξασφαλίζει την προετοιμασία και τη συνέχειά τους σε συνεργασία με τον Πρόεδρο της Επιτροπής, και με βάση τις εργασίες του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων,

εργάζεται για τη διευκόλυνση της συνοχής και της συναίνεσης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

παρουσιάζει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έκθεση μετά από καθεμία από τις συνόδους του.

Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ασκεί υπό αυτή την ιδιότητά του και στο επίπεδό του την εξωτερική εκπροσώπηση της Ένωσης σε τομείς απτόμενους της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του Υπουργού Εξωτερικών της Ένωσης.

3. Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου δεν μπορεί να ασκεί εθνικό αξίωμα.

Συμβούλιο Υπουργών

- νομοθετεί από κοινού με το ΕΚ
- ασκεί καθήκοντα χάραξης πολιτικών
- συντονίζει
Μόνο υπουργοί ασκούν το δικαίωμα ψήφου και δεσμεύουν το κράτος μέλος

Αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία
Ο «συμβιβασμός του Λουξεμβούργου» δεν έχει χρησιμοποιηθεί από τη δεκαετία του 1980

Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων και Νομοθετικού Έργου

- συντονίζει το Συμβούλιο των Υπουργών
- προετοιμάζει τις συνόδους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και εξασφαλίζει τη συνέχειά τους

Συμβούλιο Νομοθετικού Έργου

- νομοθετεί

Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων

Προεδρεύει ο Υπουργός

Άρθρο I-22 : Το Συμβούλιο των Υπουργών

1. Το Συμβούλιο των Υπουργών ασκεί, από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, νομοθετικά και δημοσιονομικά καθήκοντα, ασκεί δε και καθήκοντα χάραξης πολιτικών και συντονισμού υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει το Σύνταγμα.
2. Το Συμβούλιο των Υπουργών απαρτίζεται από έναν αντιπρόσωπο οριζόμενο από κάθε κράτος μέλος σε υπουργικό επίπεδο για καθεμία από τις συνθέσεις του. Ο αντιπρόσωπος αυτός είναι ο μόνος που έχει εξουσιοδοτηθεί να δεσμεύει το κράτος μέλος το οποίο εκπροσωπεί και να ασκεί το δικαίωμα ψήφου.
3. Πλην των περιπτώσεων για τις οποίες το Σύνταγμα ορίζει άλλως, το Συμβούλιο των Υπουργών αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία..

Άρθρο I-23 : Οι συνθέσεις του Συμβουλίου των Υπουργών

1. Το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων και Νομοθετικού Έργου εξασφαλίζει τη συνοχή των εργασιών του Συμβουλίου των Υπουργών.

Όταν ενεργεί υπό την ιδιότητα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων, προετοιμάζει τις συνόδους του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και εξασφαλίζει τη συνέχειά τους από κοινού με την Επιτροπή.

Όταν ενεργεί υπό τη νομοθετική του ιδιότητα, το Συμβούλιο των Υπουργών συσκέπτεται και αποφαινεται από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επί των ευρωπαϊκών νόμων και των ευρωπαϊκών νόμων-πλαisiών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Συντάγματος. Στην περίπτωση αυτή, η εκπροσώπηση κάθε κράτους μέλους περιλαμβάνει έναν ή δύο άλλους αντιπροσώπους υπουργικού επιπέδου με αρμοδιότητες ανάλογες με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης του Συμβουλίου των Υπουργών.

2. Το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων καταρτίζει τις εξωτερικές πολιτικές της Ένωσης σύμφωνα με τις γενικές στρατηγικές που καθορίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και εξασφαλίζει τη συνοχή της δράσης της. Προεδρεύεται από τον Υπουργό Εξωτερικών της Ένωσης.

22/09/03

DV\503109EL.doc

Μετάφραση εξωτερικού συνεργάτη

Εξωτερικών της
Ένωσης

Άλλες συνθέσεις του
Συμβουλίου

Σύστημα ισότιμης
εναλλαγής στην
προεδρία των
συνθέσεων του
Συμβουλίου
- αντιπρόσωπος εθνικής
κυβέρνησης
- θητεία διάρκειας ενός
έτους τουλάχιστον

Ειδική πλειοψηφία:

**1. Πλειοψηφία των
κρατών μελών**
**2. 60 % του πληθυσμού
της ΕΕ**

(αυτό σημαίνει ότι τα
τρία μεγαλύτερα κράτη
μέλη μπορούν να
εμποδίσουν τη λήψη
απόφασης την οποία
εγκρίνουν 22 κράτη
μέλη)

**Ενισχυμένη ειδική
πλειοψηφία**

1. 2/3 των κρατών
μελών
2. 60% του πληθυσμού
της ΕΕ

Μέχρι το 2009: ειδική
πλειοψηφία
επιτυγχάνεται με 232 σε
σύνολο 321 ψήφων, με
πλειοψηφία κρατών η
οποία αντιπροσωπεύει
ποσοστό 62% του
πληθυσμού της Ένωσης

3. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θεσπίζει ευρωπαϊκή απόφαση με την οποία καθορίζονται οι άλλες συνθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να συνεδριάζει το Συμβούλιο των Υπουργών.

4. Η προεδρία των συνθέσεων του Συμβουλίου των Υπουργών, πλην της σύνθεσης των Εξωτερικών Υποθέσεων, ασκείται από αντιπροσώπους των κρατών μελών εντός του Συμβουλίου των Υπουργών, βάσει συστήματος ισότιμης εναλλαγής, για διάρκεια ενός έτους τουλάχιστον. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θεσπίζει ευρωπαϊκή απόφαση με την οποία καθορίζονται οι κανόνες της εναλλαγής αυτής, λαμβάνοντας υπόψη τις πολιτικές και γεωγραφικές ισορροπίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο και την πολυμορφία των κρατών μελών.

Άρθρο I-24 : Η ειδική πλειοψηφία

1. Οσάκις το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο των Υπουργών αποφασίζουν με ειδική πλειοψηφία, η εν λόγω πλειοψηφία ορίζεται ως η πλειοψηφία των κρατών μελών, τα οποία αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον τα τρία πέμπτα του πληθυσμού της Ένωσης.

2. Όταν το Σύνταγμα δεν απαιτεί να αποφασίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο των Υπουργών κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, ή όταν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο των Υπουργών δεν αποφασίζει κατόπιν πρωτοβουλίας του Υπουργού Εξωτερικών της Ένωσης, η απαιτούμενη ειδική πλειοψηφία συνίσταται στα δύο τρίτα των κρατών μελών, τα οποία αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον τα τρία πέμπτα του πληθυσμού.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 αρχίζουν να εφαρμόζονται την 1η Νοεμβρίου 2009, μετά τη διεξαγωγή εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19.

**Σημείωση: Νέα ρήτρα
εμβάθυνσης
Το Ευρωπαϊκό
Συμβούλιο μπορεί να
μεταβάλει τη
νομοθετική διαδικασία
σε σχέση με τη λήψη
απόφασης από το
Συμβούλιο με
ομοφωνία**

**Μπορεί να μετατρέψει
την ομοφωνία σε
ειδική πλειοψηφία με
δική του πρωτοβουλία
και χωρίς απαίτηση
επικύρωσης και
διεξαγωγής
δημοψηφισμάτων**

Η Επιτροπή της ΕΕ

Καθήκοντα:
- προαγωγή του γενικού
συμφέροντος
- επίβλεψη της
εφαρμογής του δικαίου
της Ένωσης
- εκτέλεση του
προϋπολογισμού
- εφαρμογή
- εξασφάλιση
εξωτερικής
εκπροσώπησης, πλην
της κοινής εξωτερικής
πολιτικής και πολιτικής
ασφάλειας

4. Όταν, το Σύνταγμα προβλέπει στο Μέρος III ότι ευρωπαϊκοί νόμοι και ευρωπαϊκοί νόμοι-πλαίσια εκδίδονται από το Συμβούλιο των Υπουργών σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μπορεί να λαμβάνει, με δική του πρωτοβουλία και ομόφωνα, κατόπιν ελάχιστης περιόδου εξέτασης έξι μηνών, απόφαση για την έκδοση αυτών των νόμων ή νόμων-πλαισίων σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίζει μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και αφού ενημερώσει τα εθνικά κοινοβούλια.

Στις περιπτώσεις όπου το Σύνταγμα προβλέπει στο Μέρος III ότι το Συμβούλιο των Υπουργών αποφασίζει ομόφωνα σε συγκεκριμένο τομέα, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μπορεί να εκδίδει, με δική του πρωτοβουλία και ομόφωνα, ευρωπαϊκή απόφαση που επιτρέπει στο Συμβούλιο των Υπουργών να αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία στον τομέα αυτόν. Κάθε πρωτοβουλία που αναλαμβάνεται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο βάσει του παρόντος εδαφίου διαβιβάζεται στα εθνικά κοινοβούλια τουλάχιστον τέσσερις μήνες πριν από τη λήψη απόφασης.

5. Στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ο Πρόεδρος του και ο Πρόεδρος της Επιτροπής δεν συμμετέχουν στην ψηφοφορία.

Άρθρο I- 25 : Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προάγει το κοινό ευρωπαϊκό συμφέρον και αναλαμβάνει, προς τούτο, τις κατάλληλες πρωτοβουλίες. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μεριμνά για την εφαρμογή των διατάξεων του Συντάγματος καθώς και των διατάξεων που θεσπίζονται από τα Όργανα δυνάμει αυτού. Επιβλέπει την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης υπό τον έλεγχο του Δικαστηρίου. Εκτελεί τον προϋπολογισμό και διαχειρίζεται τα προγράμματα. Ασκεί συντονιστικά, εκτελεστικά και διαχειριστικά καθήκοντα υπό τους όρους που ορίζει το Σύνταγμα. Εξασφαλίζει την εξωτερική εκπροσώπηση της Ένωσης, πλην της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας και άλλων περιπτώσεων που προβλέπονται στο Σύνταγμα. Προτείνει τον ετήσιο και πολυετή προγραμματισμό της Ένωσης με στόχο την επίτευξη διοργανικών συμφωνιών.

**Μονοπώλιο ανάληψης
πρωτοβουλιών:**

Μόνο βάσει πρότασης
της Επιτροπής μπορούν
να εκδίδονται
νομοθετικές πράξεις

Σύνθεση:

15 μέλη, όχι πια ένα
από κάθε κράτος μέλος

Βάσει συστήματος
ισότιμης εναλλαγής
- το πολύ μία θητεία
χωρίς εκπροσώπηση
- εκπροσώπηση του
δημογραφικού και
γεωγραφικού φάσματος
της Ένωσης

Επίτροποι χωρίς
δικαίωμα ψήφου από τα
άλλα κράτη μέλη

Σε ισχύ από το 2009

Ανεξαρτησία

Δεν δέχονται υποδείξεις
από κανέναν

2. Εκτός των περιπτώσεων για τις οποίες το Σύνταγμα ορίζει άλλως, οι νομοθετικές πράξεις της Ένωσης μπορούν να εκδίδονται μόνο βάσει προτάσεως της Επιτροπής. Οι άλλες πράξεις εκδίδονται βάσει προτάσεως της Επιτροπής εφόσον αυτό προβλέπεται στο Σύνταγμα.

3. Η Επιτροπή αποτελεί Σώμα απαρτιζόμενο από έναν Πρόεδρο, τον Υπουργό Εξωτερικών της Ένωσης/Αντιπρόεδρο, και 13 Ευρωπαίους Επιτρόπους που επιλέγονται βάσει συστήματος ισότιμης εναλλαγής μεταξύ των κρατών μελών. Το σύστημα αυτό θεσπίζεται με ευρωπαϊκή απόφαση που εκδίδεται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο βάσει των ακόλουθων αρχών :

- (α) τα κράτη μέλη αντιμετωπίζονται με απόλυτη ισοτιμία όσον αφορά τον καθορισμό της σειράς διορισμού των υπηκόων τους στο Σώμα και τη διάρκεια της θητείας τους σε αυτό· κατά συνέπεια, η απόκλιση μεταξύ του συνολικού αριθμού των αξιωμάτων που κατέχουν οι υπήκοοι δύο δεδομένων κρατών μελών δεν δύναται ποτέ να υπερβαίνει την μονάδα,
- (β) υπό την επιφύλαξη του σημείου (α), κάθε διαδοχικό Σώμα συγκροτείται κατά τρόπο ώστε να αντικατοπτρίζει με ικανοποιητικό τρόπο το δημογραφικό και γεωγραφικό φάσμα του συνόλου των κρατών μελών της Ένωσης.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής διορίζει Επιτρόπους χωρίς δικαίωμα ψήφου, οι οποίοι επιλέγονται βάσει των ίδιων κριτηρίων που ισχύουν για τα μέλη του Σώματος και προέρχονται από όλα τα άλλα κράτη μέλη.

Οι διατάξεις αυτές αρχίζουν να εφαρμόζονται την 1η Νοεμβρίου 2009.

4. Η Επιτροπή ασκεί τις αρμοδιότητές της με πλήρη ανεξαρτησία. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, οι Ευρωπαίοι Επίτροποι και οι Επίτροποι δεν επιζητούν ούτε δέχονται υποδείξεις από κυβερνήσεις ή άλλους οργανισμούς.

Πρόταση μομφής

Το ΕΚ μπορεί να εγκρίνει πρόταση μομφής κατά της Επιτροπής ως σώμα και όχι κατά των μελών της

Πρόεδρος της Επιτροπής

1. Εκλέγεται από τους πρωθυπουργούς με ειδική πλειοψηφία

2. Το ΕΚ εγκρίνει με πλειοψηφία των μελών του

3. Εάν δεν εγκριθεί, προτείνεται νέος υποψήφιος εντός ενός μήνα.

Μέλη της Επιτροπής

- 3 υποψήφιοι από κάθε κράτος μέλος

- Ο Πρόεδρος της Επιτροπής επιλέγει 13 Επιτρόπους

- Το ΕΚ εγκρίνει με απλή πλειοψηφία

- Απαραίτητη η προσήλωση στην ευρωπαϊκή ιδέα

- Διάρκεια θητείας: 5 έτη

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής καθορίζει τους προσανατολισμούς, αποφασίζει σχετικά με την εσωτερική οργάνωση, διορίζει αντιπρόεδρους και αποπέμπει μέλη

5. Η Επιτροπή, ως Σώμα, είναι υπόλογη ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής είναι υπόλογος έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τις δραστηριότητες των Επιτρόπων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να εγκρίνει πρόταση μομφής κατά της Επιτροπής, σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου III-238. Εάν η πρόταση αυτή γίνει δεκτή, οι Ευρωπαίοι Επίτροποι και οι Επίτροποι οφείλουν να παραιτηθούν συλλογικά από τα καθήκοντά τους. Η Επιτροπή εξακολουθεί όμως να διεκπεραιώνει τις τρέχουσες υποθέσεις μέχρις ότου διοριστεί νέο Σώμα Επιτρόπων.

Άρθρο I-26 : Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

1 Βάσει των εκλογών για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και μετά από κατάλληλες διαβουλεύσεις, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, προτείνει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έναν υποψήφιο για το αξίωμα του Προέδρου της Επιτροπής. Ο υποψήφιος αυτός εκλέγεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με την πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν. Εάν ο υποψήφιος δεν συγκεντρώσει την πλειοψηφία, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προτείνει εντός μηνός νέον υποψήφιο στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με τη διαδικασία που ακολούθησε την προηγούμενη φορά.

2. Κάθε κράτος μέλος σύμφωνα με το σύστημα εναλλαγής καταρτίζει κατάλογο τριών προσώπων, στον οποίον αντιπροσωπεύονται και τα δύο φύλα, τα οποία κρίνει ότι διαθέτουν τα προσόντα για να ασκήσουν τα καθήκοντα του Ευρωπαίου Επιτρόπου. Επιλέγοντας ένα πρόσωπο από κάθε προτεινόμενο κατάλογο, ο εκλεγμένος Πρόεδρος ορίζει τους δεκατρείς Ευρωπαίους Επιτρόπους με κριτήριο την επαγγελματική τους επάρκεια, την προσήλωσή τους στην ευρωπαϊκή ιδέα και την αδιαμφισβήτητη ανεξαρτησία τους. Ο Πρόεδρος και τα πρόσωπα που ορίζονται για να γίνουν μέλη του Σώματος, συμπεριλαμβανομένου του μελλοντικού Υπουργού Εξωτερικών της Ένωσης, καθώς και των προσώπων που διορίζονται ως Επίτροποι χωρίς δικαίωμα ψήφου, υπόκεινται, συλλογικά, σε ψήφο έγκρισης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η θητεία της Επιτροπής είναι πενταετής.

3. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής :
καθορίζει τους προσανατολισμούς στο πλαίσιο των οποίων η Επιτροπή ασκεί τα καθήκοντά της,
αποφασίζει σχετικά με την εσωτερική της οργάνωση προκειμένου να διασφαλίζονται η συνοχή, η αποτελεσματικότητα και η συλλογικότητα της δράσης της,

διορίζει Αντιπροέδρους μεταξύ των μελών του Σώματος.

Κάθε Ευρωπαίος Επίτροπος ή Επίτροπος υποβάλλει παραίτηση, εφόσον του το ζητήσει ο Πρόεδρος.

Υπουργός Εξωτερικών της ΕΕ

Εκλέγεται από τους Πρωθυπουργούς με ειδική πλειοψηφία με τη συμφωνία του Προέδρου της Επιτροπής

Καθήκοντα του Υπουργού Εξωτερικών

Διπλό αξίωμα
Ο Υπουργός Εξωτερικών είναι επίσης Αντιπρόεδρος της Επιτροπής, αρμόδιος για τις εξωτερικές σχέσεις

Υπηρεσία εξωτερικής δράσης θεσπίζεται στο τρίτο μέρος
Το Δικαστήριο της ΕΕ

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και το Τακτικό Δικαστήριο (το σημερινό Πρωτοδικείο)

Εξασφάλιση μέσων έννομης προστασίας

Ένας δικαστής από κάθε κράτος μέλος και γενικοί εισαγγελείς που επιλέγονται με κοινή συμφωνία από τις

Άρθρο I-27 : Ο Υπουργός Εξωτερικών της Ένωσης

1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία και με τη συμφωνία του Προέδρου της Επιτροπής, διορίζει τον Υπουργό Εξωτερικών της Ένωσης. Ο Υπουργός Εξωτερικών ασκεί την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της Ένωσης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δύναται να τον απαλλάξει από τα καθήκοντά του με την ίδια διαδικασία.

2. Ο Υπουργός Εξωτερικών της Ένωσης συμβάλλει με τις προτάσεις του στην εκπόνηση της κοινής εξωτερικής πολιτικής, την οποία και εκτελεί ως εντολοδόχος του Συμβουλίου των Υπουργών. Ο Υπουργός Εξωτερικών της Ένωσης ενεργεί κατά τον ίδιο τρόπο και για την κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας.

3. Ο Υπουργός Εξωτερικών της Ένωσης κατέχει θέση Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είναι δε αρμόδιος, στο πλαίσιο της, για τις εξωτερικές σχέσεις και το συντονισμό των άλλων πτυχών της εξωτερικής δράσης της Ένωσης. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του στο πλαίσιο της Επιτροπής, και μόνον για αυτές τις αρμοδιότητες, ο Υπουργός Εξωτερικών της Ένωσης υπόκειται στις διαδικασίες που διέπουν τη λειτουργία της Επιτροπής.

Άρθρο I-28 : Το Δικαστήριο

1. Το Δικαστήριο περιλαμβάνει το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, το Τακτικό Δικαστήριο και ειδικά δικαστήρια. Το Δικαστήριο εξασφαλίζει την τήρηση του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή του Συντάγματος.

Τα κράτη μέλη καθορίζουν τα μέσα έννομης προστασίας που απαιτούνται για να διασφαλίζεται δραστική δικαστική προστασία στον τομέα του δικαίου της Ένωσης.

2. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο απαρτίζεται από ένα δικαστή ανά κράτος μέλος και επικουρείται από γενικούς εισαγγελείς. Το Τακτικό Δικαστήριο απαρτίζεται από έναν τουλάχιστον δικαστή ανά κράτος μέλος : ο αριθμός των δικαστών καθορίζεται από τον Οργανισμό του Δικαστηρίου. Οι δικαστές και οι γενικοί εισαγγελείς του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και οι

κυβερνήσεις των
κρατών μελών

Αρμοδιότητες του
Δικαστηρίου

- αποφαινεται επί
προσφυγών
- εκδίδει προδικαστικές
αποφάσεις
- αποφαινεται σε άλλες
περιπτώσεις

**Η Ευρωπαϊκή
Κεντρική Τράπεζα**

Διευθύνει το Ευρωπαϊκό
Σύστημα Κεντρικών
Τραπεζών και ασκεί τη
νομισματική πολιτική
από κοινού με τις
εθνικές κεντρικές
τράπεζες των κρατών
μελών που έχουν
υιοθετήσει το ευρώ

Κύριος στόχος η
διατήρηση της
σταθερότητας των τιμών

δικαστές του Τακτικού Δικαστηρίου επιλέγονται μεταξύ προσωπικοτήτων με αδιαμφισβήτητη ανεξαρτησία που πληρούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις των άρθρων III-256 και III-257, διορίζονται δε με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για εξαετή θητεία ανανεώσιμη.

3. Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται :

για τις προσφυγές που ασκούνται από κράτη μέλη, Όργανα ή φυσικά ή νομικά πρόσωπα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους III,

προδικαστικώς, κατόπιν αιτήματος εθνικών δικαστηρίων, σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή σχετικά με την ισχύ πράξεων που έχουν εκδοθεί από τα Όργανα,

σε άλλες περιπτώσεις που προβλέπονται από το Σύνταγμα.

Κεφάλαιο II - Λοιπά Όργανα και Οργανισμοί

Άρθρο I-29 : Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

1. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες αποτελούν το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών που έχουν υιοθετήσει το νόμισμα της Ένωσης, το ευρώ, ασκούν τη νομισματική πολιτική της Ένωσης.

2. Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών διευθύνεται από τα όργανα λήψεως αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Ο κύριος στόχος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Με την επιφύλαξη του στόχου της σταθερότητας των τιμών, υποστηρίζει τις γενικές οικονομικές πολιτικές που εφαρμόζονται στην Ένωση για να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων της Ένωσης. Ασκεί και όλα τα άλλα καθήκοντα κεντρικής τράπεζας, δυνάμει των διατάξεων του Μέρους III και των καταστατικών του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Έχει νομική προσωπικότητα, έχει το αποκλειστικό δικαίωμα έκδοσης του ευρώ και πρέπει να είναι ανεξάρτητη

Τα κράτη μέλη που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ διατηρούν τις αρμοδιότητές τους στο νομισματικό τομέα

Για κάθε πρότασης στους τομείς της αρμοδιότητάς της, ζητείται η γνώμη της Κεντρικής Τράπεζας

*ΕΚΤ= Κεντρική Τράπεζα
ΕΣΚΤ= το συνολικό σύστημα*

Το Ελεγκτικό Συνέδριο της ΕΕ

Καθήκοντα

Ένα μέλος από κάθε κράτος μέλος - πλήρης ανεξαρτησία

3. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι Όργανο με νομική προσωπικότητα. Έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπει την έκδοση του ευρώ. Κατά την άσκηση των εξουσιών της και στα οικονομικά της, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι ανεξάρτητη. Τα Όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης καθώς και οι κυβερνήσεις των κρατών μελών δεσμεύονται να τηρούν την αρχή αυτήν.

4. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θεσπίζει τα μέτρα που απαιτούνται για την εκτέλεση των καθηκόντων της σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων III-74 έως III-81 και σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στα καταστατικά του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις, τα κράτη μέλη που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ, καθώς και οι κεντρικές τους τράπεζες, διατηρούν τις αρμοδιότητές τους στο νομισματικό τομέα.

5. Στους τομείς που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της, ζητείται η γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για κάθε σχέδιο πράξης της Ένωσης, καθώς και για κάθε σχέδιο εθνικής νομοθετικής διάταξης. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μπορεί επίσης να υποβάλλει γνώμες.

6. Στους τομείς που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της, ζητείται η γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για κάθε σχέδιο πράξης της Ένωσης, καθώς και για κάθε σχέδιο εθνικής νομοθετικής διάταξης. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μπορεί επίσης να υποβάλλει γνώμες.

Άρθρο I-30 : Το Ελεγκτικό Συνέδριο

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο είναι το Όργανο που εξασφαλίζει τον έλεγχο των λογαριασμών

2. Το Ελεγκτικό Συνέδριο εξετάζει τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και των δαπανών της Ένωσης και εξασφαλίζει την ορθή χρηματοοικονομική διαχείριση.

3. Το Ελεγκτικό Συνέδριο απαρτίζεται από έναν υπήκοο κάθε κράτους μέλους. Τα μέλη του ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία.

Συμβουλευτικά όργανα

- Επιτροπή των
Περιφερειών
- Οικονομική και
Κοινωνική Επιτροπή

Μέλη της Επιτροπής
των Περιφερειών

Μέλη της Οικονομικής
και Κοινωνικής
Επιτροπής

Τα μέλη των
συμβουλευτικών
οργάνων πρέπει να
ασκούν τα καθήκοντά
τους με πλήρη
ανεξαρτησία

Σύνθεση στα άρθρα III-
288 έως III-294

**ΑΣΚΗΣΗ
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ**

Νομικές πράξεις

Νόμοι, νόμοι-πλαίσια,
κανονισμοί, αποφάσεις,
συστάσεις και γνώμες

Νόμος:

- δεσμευτικός ως προς
όλα τα μέρη του, ισχύει
άμεσα

Άρθρο I-31 : Τα συμβουλευτικά όργανα της Ένωσης

1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο των Υπουργών και η Επιτροπή επικουρούνται από μια Επιτροπή των Περιφερειών και μια Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, οι οποίες ασκούν συμβουλευτικά καθήκοντα.

2. Η Επιτροπή των Περιφερειών απαρτίζεται από αντιπροσώπους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης, οι οποίοι είναι είτε εκλεγμένα μέλη οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή περιφερειακής διοίκησης, είτε είναι πολιτικώς υπόλογοι ενώπιον μιας εκλεγμένης συνέλευσης.

3. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή απαρτίζεται από αντιπροσώπους των οργανώσεων εργοδοτών, μισθωτών και άλλων αντιπροσωπευτικών φορέων της κοινωνίας των πολιτών, ιδίως στον κοινωνικοοικονομικό, κοινωφελή, επαγγελματικό και πολιτιστικό τομέα.

4. Τα μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών και της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής δεν πρέπει να δεσμεύονται από καμία επιτακτική εντολή. Ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία, προς το γενικό συμφέρον της Ένωσης.

5. Οι κανόνες που αφορούν τη σύνθεση, το διορισμό των μελών, τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία των επιτροπών αυτών καθορίζονται από τα άρθρα III-288 έως III-294. Οι κανόνες που αφορούν τη σύνθεση επανεξετάζονται τακτικά από το Συμβούλιο των Υπουργών, μετά από πρόταση της Επιτροπής, ώστε να ακολουθούν την οικονομική, κοινωνική και δημογραφική εξέλιξη της Ένωσης.

ΤΙΤΛΟΣ V : ΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Κεφάλαιο I : Κοινές διατάξεις

Άρθρο I-32 : Οι νομικές πράξεις της Ένωσης

1. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται με το Σύνταγμα, η Ένωση χρησιμοποιεί ως νομικές πράξεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους III, τον ευρωπαϊκό νόμο, τον ευρωπαϊκό νόμο-πλαίσιο, τον ευρωπαϊκό κανονισμό, την ευρωπαϊκή απόφαση, τις συστάσεις και τις γνώμες.

Ο ευρωπαϊκός νόμος αποτελεί νομοθετική πράξη γενικής ισχύος. Είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Νόμος-πλαίσιο:
- δεσμευτικός όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, τα κράτη μέλη μεταφέρουν τις διατάξεις του στην εθνική νομοθεσία

Ο κανονισμός
χρησιμοποιείται τώρα για την εφαρμογή της νομοθεσίας. Είτε δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και με άμεση ισχύ είτε δεσμευτικός ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα

Απόφαση: επίσης δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της αλλά μόνο για τους αποδέκτες της

Συστάσεις και γνώμες:
μη δεσμευτικές
Αποκλειστική η απαρίθμηση των νομοθετικών πράξεων

Νομοθετική διαδικασία

Γενικός κανόνας:
1. Η Επιτροπή προτείνει
2. Το ΕΚ και το Συμβούλιο αποφασίζουν:
α. Διπλή ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο
β. Απλή πλειοψηφία στο ΕΚ

Ο ευρωπαϊκός νόμος-πλαίσιο αποτελεί νομοθετική πράξη που δεσμεύει κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνει την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών.

Ο ευρωπαϊκός κανονισμός αποτελεί μη νομοθετική πράξη γενικής ισχύος για την εφαρμογή νομοθετικών πράξεων και ορισμένων ειδικών διατάξεων του Συντάγματος, δύναται δε είτε να είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και να ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος, είτε να δεσμεύει κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά να αφήνει την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών.

Η ευρωπαϊκή απόφαση αποτελεί μη νομοθετική πράξη, δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της. Όταν ορίζει αποδέκτες, είναι δεσμευτική μόνο για αυτούς.

Οι συστάσεις και οι γνώμες που εκδίδονται από τα Όργανα δεν έχουν δεσμευτικά αποτελέσματα.

2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο των Υπουργών όταν τους υποβληθεί πρόταση νομοθετικής πράξης, δεν εκδίδουν πράξη που δεν προβλέπεται από το παρόν άρθρο στον σχετικό τομέα.

Άρθρο I-33 : Οι νομοθετικές πράξεις

1. Οι ευρωπαϊκοί νόμοι και οι ευρωπαϊκοί νόμοι-πλαίσια εκδίδονται από κοινού από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο των Υπουργών, μετά από πρόταση της Επιτροπής, σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο III-298. Εάν τα δύο Όργανα δεν συμφωνήσουν, η πράξη δεν εκδίδεται.

Σε ειδικές περιπτώσεις, μία ομάδα κρατών μελών μπορεί να αναλάβει πρωτοβουλία – αλλά και σε αυτές τις περιπτώσεις αποφασίζουν το ΕΚ και το Συμβούλιο

Σε ορισμένες περιπτώσεις, μόνο το Συμβούλιο ή μόνο το ΕΚ εκδίδουν νόμους – με τη συμμετοχή όμως του άλλου οργάνου

Μη νομοθετικές πράξεις

«Κανονισμοί» και «αποφάσεις» θα χρησιμοποιούνται για εξουσιοδότηση ή εκτέλεση

Το Συμβούλιο, η Επιτροπή και η ΕΚΤ μπορούν να εκδίδουν συστάσεις

Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμοί

Η Επιτροπή μπορεί να εξουσιοδοτείται να νομοθετεί μόνη της επί μη ουσιωδών στοιχείων (ποια στοιχεία θεωρούνται μη ουσιώδη;)

Στις ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο III-160, οι ευρωπαϊκοί νόμοι και οι ευρωπαϊκοί νόμοι-πλαίσια μπορούν να εκδίδονται μετά από πρωτοβουλία ομάδας κρατών μελών σύμφωνα με το άρθρο III-298.

2. Στις ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται από το Σύνταγμα, οι ευρωπαϊκοί νόμοι και οι ευρωπαϊκοί νόμοι-πλαίσια εκδίδονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τη συμμετοχή του Συμβουλίου των Υπουργών ή από το Συμβούλιο των Υπουργών με τη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σύμφωνα με ειδικές νομοθετικές διαδικασίες.

Άρθρο I-34 : Οι μη νομοθετικές πράξεις

1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκδίδει ευρωπαϊκές αποφάσεις στις περιπτώσεις που προβλέπονται με ειδική μνεία στο Σύνταγμα και η Επιτροπή εκδίδει ευρωπαϊκούς κανονισμούς ή ευρωπαϊκές αποφάσεις στις περιπτώσεις που προβλέπονται στα άρθρα I-35 και I-36 καθώς και στις περιπτώσεις που προβλέπονται με ειδική μνεία στο Σύνταγμα. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εκδίδει ευρωπαϊκούς κανονισμούς και ευρωπαϊκές αποφάσεις όταν της το επιτρέπει το Σύνταγμα.

2. Το Συμβούλιο των Υπουργών και η Επιτροπή, καθώς και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, όταν το επιτρέπει το Σύνταγμα, εκδίδουν συστάσεις.

Άρθρο I-35 : Οι κατ' εξουσιοδότηση κανονισμοί

1. Οι ευρωπαϊκοί νόμοι και οι ευρωπαϊκοί νόμοι-πλαίσια μπορούν να αναθέτουν στην Επιτροπή την εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση κανονισμών που συμπληρώνουν ή τροποποιούν ορισμένα μη ουσιώδη στοιχεία του νόμου ή του νόμου-πλαισίου.

Οι ευρωπαϊκοί νόμοι και οι ευρωπαϊκοί νόμοι-πλαίσια οριοθετούν σαφώς τους στόχους, το περιεχόμενο, την έκταση και τη διάρκεια της εξουσιοδότησης. Τα ουσιώδη στοιχεία ενός τομέα δεν είναι δυνατόν να αποτελέσουν αντικείμενο εξουσιοδότησης ρυθμίζονται μόνο με νόμο ή νόμο-πλαίσιο.

Στην πράξη που μεταβιβάζει νομοθετική εξουσία καθορίζεται ρητώς πώς μπορεί να ανακληθεί η εξουσιοδότηση.

Υπάρχουν δύο τρόποι:

- 1) Το ΕΚ ή το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει την ανάκληση της εξουσιοδότησης
- 2) Το ΕΚ ή το Συμβούλιο μπορεί να εμποδίσει τη θέση σε ισχύ κανονισμού

Απαιτείται ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο ή απόλυτη πλειοψηφία των μελών του ΕΚ

Εκτελεστικές πράξεις

Πιστή εφαρμογή από τα κράτη μέλη

Η Επιτροπή ή το Συμβούλιο μπορούν να εκτελούν όταν απαιτούνται ενιαίες προϋποθέσεις

Κανόνες για τον έλεγχο των εκτελεστικών πράξεων από τα κράτη μέλη:

Εκτελεστικοί κανονισμοί και εκτελεστικές αποφάσεις

2. Οι ευρωπαϊκοί νόμοι και οι ευρωπαϊκοί νόμοι-πλαίσια καθορίζουν ρητώς τις προϋποθέσεις στις οποίες υπόκειται η εξουσιοδότηση. Οι προϋποθέσεις αυτές μπορούν να συνίστανται στις ακόλουθες δυνατότητες :

το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο των Υπουργών μπορεί να αποφασίσει την ανάκληση της εξουσιοδότησης,

ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός μπορεί να τεθεί σε ισχύ μόνον εφόσον, εντός της προθεσμίας που καθορίζει ο νόμος ή ο νόμος-πλαίσιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο των Υπουργών δεν εκφράσει αντιρρήσεις.

Για τους σκοπούς του προηγούμενου εδαφίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών του και το Συμβούλιο των Υπουργών αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Άρθρο I-36 : Οι εκτελεστικές πράξεις

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα εσωτερικού δικαίου για την εφαρμογή των νομικά δεσμευτικών πράξεων της Ένωσης.

2. Όταν απαιτούνται ενιαίες προϋποθέσεις για την εκτέλεση των δεσμευτικών πράξεων της Ένωσης, οι πράξεις αυτές μπορούν να αναθέτουν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή ή, σε ειδικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες και στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο I-39, στο Συμβούλιο των Υπουργών.

3. Ευρωπαϊκός νόμος θεσπίζει εκ των προτέρων γενικούς κανόνες και αρχές σχετικά με τους όρους ελέγχου των εκτελεστικών πράξεων της Ένωσης από τα κράτη μέλη.

4. Οι εκτελεστικές πράξεις της Ένωσης περιβάλλονται τον τύπο του ευρωπαϊκού εκτελεστικού κανονισμού ή της ευρωπαϊκής εκτελεστικής απόφασης.

Τα Όργανα
αποφασίζουν σύμφωνα
με τους κανόνες και την
αρχή της
αναλογικότητας

Οι νόμοι αιτιολογούνται

Οι νόμοι υπογράφονται
από τους Προέδρους
των οργάνων που τους
εκδίδουν

Αρχίζουν να ισχύουν
από την ημερομηνία που
ορίζουν ή από την
εικοστή ημέρα από τη
δημοσίευσή τους

Οι κανονισμοί και οι
αποφάσεις που δεν
ορίζουν τους αποδέκτες
τους αρχίζουν επίσης να
ισχύουν την εικοστή
ημέρα από τη
δημοσίευσή τους
Οι άλλες αποφάσεις
αρχίζουν να παράγουν
αποτελέσματα με την
κοινοποίησή τους

**Κοινή εξωτερική
πολιτική και πολιτική
ασφάλειας**

Βασίζεται:

- στην αλληλεγγύη των κρατών μελών
- στον προσδιορισμό ζητημάτων κοινού ενδιαφέροντος

Άρθρο I-37 : Κοινές αρχές που διέπουν τις νομικές πράξεις της Ένωσης

1. Όταν το Σύνταγμα δεν προβλέπει συγκεκριμένη πράξη, τα Όργανα αποφασίζουν, τηρουμένων των εφαρμοστέων διαδικασιών, τον τύπο της πράξης που εκδίδουν σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας που προβλέπεται στο άρθρο I-9.

2. Οι ευρωπαϊκοί νόμοι, οι ευρωπαϊκοί νόμοι-πλαίσια, οι ευρωπαϊκοί κανονισμοί και οι ευρωπαϊκές αποφάσεις αιτιολογούνται και παραπέμπουν σε προτάσεις ή γνώμες που προβλέπονται από το παρόν Σύνταγμα.

Άρθρο I-38 : Δημοσίευση και έναρξη ισχύος

1. Οι ευρωπαϊκοί νόμοι και οι ευρωπαϊκοί νόμοι-πλαίσια που εκδίδονται σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία υπογράφονται από τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου των Υπουργών. Στις άλλες περιπτώσεις, υπογράφονται από τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου των Υπουργών. Οι ευρωπαϊκοί νόμοι και οι ευρωπαϊκοί νόμοι-πλαίσια δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αρχίζουν να ισχύουν από την ημερομηνία που ορίζουν ή, άλλως, την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή τους.

2. Οι ευρωπαϊκοί κανονισμοί και οι ευρωπαϊκές αποφάσεις, όταν δεν καθορίζουν τους αποδέκτες τους ή όταν απευθύνονται σε όλα τα κράτη μέλη, υπογράφονται από τον Πρόεδρο του εκδίδοντος Οργάνου, δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αρχίζουν να ισχύουν από την ημερομηνία που ορίζουν ή, άλλως, την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή τους.

3. Οι άλλες αποφάσεις κοινοποιούνται στους αποδέκτες τους και αρχίζουν να παράγουν αποτελέσματα με την κοινοποίησή τους.

Κεφάλαιο II - Ειδικές διατάξεις

Άρθρο I-39 : Ειδικές διατάξεις εφαρμογής της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας

1 Η Ευρωπαϊκή Ένωση ασκεί κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας η οποία βασίζεται στην ανάπτυξη της αμοιβαίας πολιτικής αλληλεγγύης των κρατών μελών, στον προσδιορισμό ζητημάτων γενικού ενδιαφέροντος και στην επίτευξη διαρκώς μεγαλύτερου βαθμού σύγκλισης των δράσεων των κρατών μελών.

<p>- στη σύγκλιση των δράσεων</p>	
<p>Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσδιορίζει τα συμφέροντα της Ένωσης</p>	<p>2. Το <u>Ευρωπαϊκό Συμβούλιο</u> προσδιορίζει τα <u>στρατηγικά συμφέροντα</u> της Ένωσης και καθορίζει τους <u>στόχους</u> της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας. Το Συμβούλιο των Υπουργών εκπονεί την πολιτική αυτή στο πλαίσιο των στρατηγικών γραμμών που καθορίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Μέρος III</p>
<p>Οι Πρωθυπουργοί και/ή οι Υπουργοί Εξωτερικών λαμβάνουν τις αποφάσεις</p>	<p>3. Το <u>Ευρωπαϊκό Συμβούλιο</u> και το <u>Συμβούλιο των Υπουργών</u> λαμβάνουν τις <u>αναγκαίες ευρωπαϊκές αποφάσεις</u>.</p>
<p>Από κοινού ευθύνη για την υλοποίηση της πολιτικής</p>	<p>4. Η κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας <u>υλοποιείται από τον Υπουργό Εξωτερικών</u> της Ένωσης και από τα <u>κράτη μέλη</u> με τη <u>χρησιμοποίηση των εθνικών μέσων και των μέσων της Ένωσης</u>.</p>
<p>Τα κράτη μέλη συνεννοούνται πριν από κάθε ενέργεια στη διεθνή σκηνή</p>	<p>5. Τα κράτη μέλη <u>συνεννοούνται</u> στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου των Υπουργών για κάθε ζήτημα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας γενικού ενδιαφέροντος, προκειμένου να <u>καθορίζουν μια κοινή προσέγγιση</u>. <u>Προτού</u> αναλάβει διεθνώς <u>οποιαδήποτε ενέργεια</u> ή οποιαδήποτε δέσμευση που θα μπορούσε να επηρεάσει τα συμφέροντα της Ένωσης, κάθε κράτος μέλος <u>διαβουλεύεται με τα άλλα</u> στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή στο Συμβούλιο των Υπουργών. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, με τη σύγκλιση των ενεργειών τους, ότι η Ένωση είναι σε θέση να υπερασπίζεται διεθνώς τα συμφέροντά της και τις αξίες της. Τα κράτη μέλη είναι <u>αλληλέγγυα μεταξύ τους</u>.</p>
<p>Αμοιβαία αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών</p>	
<p>Το ΕΚ γνωμοδοτεί και ενημερώνεται</p>	<p>6. Το Ευρωπαϊκό <u>Κοινοβούλιο</u> <u>γνωμοδοτεί τακτικά</u> για τις κύριες πτυχές και τις βασικές επιλογές της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας και <u>ενημερώνεται</u> για την εξέλιξή της.</p>
<p>Οι αποφάσεις λαμβάνονται ομόφωνα στο σημείο αυτό αλλά με ειδική πλειοψηφία σε ορισμένες περιπτώσεις που προβλέπονται στο τρίτο μέρος</p>	<p>7. Σε θέματα κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο των Υπουργών θεσπίζουν ευρωπαϊκές <u>αποφάσεις ομόφωνα</u>, <u>εκτός των περιπτώσεων που προβλέπονται στο Μέρος III</u>. Αποφασίζουν μετά από <u>πρόταση κράτους μέλους</u>, του <u>Υπουργού Εξωτερικών</u> της Ένωσης ή του <u>Υπουργού Εξωτερικών</u> της Ένωσης με την <u>υποστήριξη της Επιτροπής</u>. <u>Δεν εκδίδονται ευρωπαϊκοί νόμοι ή ευρωπαϊκοί νόμοι-πλαίσια</u>.</p>
<p>Τα κράτη μέλη και οι Υπουργοί Εξωτερικών της ΕΕ έχουν δικαίωμα πρωτοβουλίας</p>	

Δεν εκδίδονται νόμοι ή νόμοι-πλαίσια

Οι Πρωθυπουργοί μπορούν ομόφωνα να αποφασίσουν την αλλαγή της διαδικασίας ψηφοφορίας και τη λήψη απόφασης με ειδική πλειοψηφία

Πολιτική Άμυνας

Επιχειρησιακή ικανότητα: στρατιωτικά και μη στρατιωτικά μέσα
Μπορούν να χρησιμοποιηθούν εκτός της ΕΕ για τη διατήρηση της ειρήνης, την πρόληψη συγκρούσεων και την ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας
Η Ένωση κάνει χρήση εθνικών μέσων

Οι αποφάσεις για την κοινή πολιτική άμυνας λαμβάνονται ομόφωνα

Σεβασμός του ειδικού χαρακτήρα της αμυντικής πολιτικής ορισμένων κρατών μελών

NATO

Η υποχρέωση διάθεσης στις πολυεθνικές δυνάμεις της ΕΕ

8. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει ομόφωνα ότι το Συμβούλιο των Υπουργών λαμβάνει αποφάσεις με ειδική πλειοψηφία και σε άλλες περιπτώσεις πλην αυτών που προβλέπονται στο Μέρος III.

Άρθρο I-40 : Ειδικές διατάξεις εφαρμογής της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας

1. Η κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας αποτελεί εγγενές στοιχείο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας. Εξασφαλίζει στην Ένωση επιχειρησιακή ικανότητα βασισμένη σε μη στρατιωτικά και στρατιωτικά μέσα. Η Ένωση μπορεί να κάνει χρήση των μέσων αυτών σε αποστολές εκτός της Ένωσης προκειμένου να διασφαλίζει τη διατήρηση της ειρήνης, την πρόληψη των συγκρούσεων και την ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας, σύμφωνα με τις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Η εκτέλεση των καθηκόντων αυτών βασίζεται στα μέσα που παρέχουν τα κράτη μέλη.

2. Η κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας περιλαμβάνει την προοδευτική χάραξη κοινής αμυντικής πολιτικής της Ένωσης. Η κοινή αμυντική πολιτική θα οδηγήσει στην κοινή άμυνα όταν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο λάβει σχετική απόφαση με ομοφωνία: στην περίπτωση αυτή, θα εισηγηθεί στα κράτη μέλη την υιοθέτηση μιας τέτοιας απόφασης, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

Η πολιτική της Ένωσης κατά την έννοια του παρόντος άρθρου δεν θίγει τον ειδικό χαρακτήρα της πολιτικής ασφάλειας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών, σέβεται τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Συνθήκη του Βόρειου Ατλαντικού για ορισμένα κράτη μέλη που θεωρούν ότι η κοινή άμυνά τους υλοποιείται στο πλαίσιο της Οργάνωσης της Συνθήκης του Βόρειου Ατλαντικού, και συνάδει με την κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας που θεσπίζεται στο πλαίσιο αυτό.

3. Τα κράτη μέλη θέτουν στη διάθεση της Ένωσης, για την εφαρμογή της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας, μη στρατιωτικές και στρατιωτικές δυνατότητες, προκειμένου να συμβάλουν στους στόχους που έχει

στρατιωτικών
δυνατοτήτων μπορεί να
αποτελεί μέρος της
κοινής πολιτικής άμυνας

Βελτίωση των
στρατιωτικών
δυνατοτήτων

Ευρωπαϊκός
Οργανισμός
Εξοπλισμών και
Στρατηγικών Ερευνών

Οι αποφάσεις σχετικά
με την εφαρμογή της
κοινής πολιτικής άμυνας
λαμβάνονται ομόφωνα

Ομάδα κρατών μπορεί
να εκτελέσει αποστολή
στο πλαίσιο της Ένωσης

Διαρθρωμένη
συνεργασία μπορεί να
θεσμοθετηθεί στο
πλαίσιο της Ένωσης

Μπορεί να καθιερωθεί
ενισχυμένη συνεργασία
για την αμοιβαία άμυνα
έως ότου καθιερωθεί
μία κοινή πολιτική
άμυνας

Ρήτρα αλληλεγγύης για
χώρες που συμμετέχουν

καθορίσει το Συμβούλιο των Υπουργών. Τα κράτη μέλη που συγκροτούν μεταξύ τους πολυεθνικές δυνάμεις μπορούν επίσης να θέτουν τις δυνάμεις αυτές στη διάθεση της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας.

Τα κράτη μέλη δεσμεύονται να βελτιώσουν προοδευτικά τις στρατιωτικές τους δυνατότητες. Δημιουργείται Ευρωπαϊκός Οργανισμός Εξοπλισμών, Ερευνών και Στρατιωτικών Δυνατοτήτων για να προσδιορίζει τις επιχειρησιακές ανάγκες, να προωθεί μέτρα για την ικανοποίησή τους, να συμβάλλει στον προσδιορισμό και ενδεχομένως στην υλοποίηση κάθε μέτρου χρήσιμου για την ενίσχυση της βιομηχανικής και τεχνολογικής βάσης του αμυντικού τομέα, να συμμετέχει στον προσδιορισμό ευρωπαϊκής πολιτικής δυνατοτήτων και εξοπλισμών και να επικουρεί το Συμβούλιο των Υπουργών στην αξιολόγηση της βελτίωσης των στρατιωτικών δυνατοτήτων.

4. Οι ευρωπαϊκές αποφάσεις σχετικά με την εφαρμογή της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας, καθώς και αυτές που αφορούν την πραγματοποίηση μιας αποστολής βάσει του παρόντος άρθρου, λαμβάνονται από το Συμβούλιο των Υπουργών ομόφωνα ύστερα από πρόταση είτε του Υπουργού Εξωτερικών της Ένωσης είτε ενός κράτους μέλους. Ο Υπουργός Εξωτερικών της Ένωσης μπορεί να προτείνει την προσφυγή σε εθνικά μέσα καθώς και στα μέσα της Ένωσης, ενδεχομένως από κοινού με την Επιτροπή.

5. Το Συμβούλιο των Υπουργών μπορεί να αναθέτει την εκτέλεση μιας αποστολής, στο πλαίσιο της Ένωσης, σε ομάδα κρατών μελών προκειμένου να διατηρηθούν οι αξίες της Ένωσης και να εξυπηρετηθούν τα συμφέροντά της. Η εκτέλεση τέτοιων αποστολών διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου III-206.

6. Τα κράτη μέλη που πληρούν υψηλότερα κριτήρια στρατιωτικών δυνατοτήτων και έχουν αναλάβει μεταξύ τους δεσμευτικότερες υποχρεώσεις στον τομέα αυτό για την πραγματοποίηση των πλέον απαιτητικών αποστολών, θεσμοθετούν διαρθρωμένη συνεργασία στο πλαίσιο της Ένωσης. Η συνεργασία αυτή διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου III-2

7. Εφόσον το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δεν λαμβάνει απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, καθιερώνεται στενότερη συνεργασία, στο πλαίσιο της Ένωσης, σε θέματα αμοιβαίας άμυνας. Δυνάμει της συνεργασίας αυτής, στην περίπτωση που ένα από τα συμμετέχοντα στη συνεργασία κράτη αποτελεί αντικείμενο ένοπλης επίθεσης στο έδαφός του, τα άλλα συμμετέχοντα κράτη του παρέχουν βοήθεια και συνδρομή με όλα τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους, στρατιωτικά και άλλα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 51 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Κατά την υλοποίηση της στενότερης συνεργασίας

στην ενισχυμένη
συνεργασία, με άμεση
κοινή στρατιωτική
αντίδραση - από το
άρθρο 5 της Συνθήκης
ΔΕΕ

Το ΕΚ γνωμοδοτεί και
ενημερώνεται

Δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις

Μέσα για τη συγκρότηση
ενός χώρου ελευθερίας,
ασφάλειας και
δικαιοσύνης
- θέσπιση νόμων
- αμοιβαία αναγνώριση
δικαστικών αποφάσεων
- συνεργασία μεταξύ του
«συνόλου» των
αρμόδιων για την
εσωτερική ασφάλεια
αρχών

- επιχειρησιακή
συνεργασία, μυστικές
υπηρεσίες

Τα εθνικά κοινοβούλια
συμμετέχουν στον
πολιτικό έλεγχο της
Ευρωπόλ και της
Eurojust

Στον τομέα της
αστυνομικής και
δικαστικής συνεργασίας
τα κράτη μέλη και η
Επιτροπή διαθέτουν
δικαίωμα πρωτοβουλίας

σε θέματα αμοιβαίας άμυνας τα συμμετέχοντα κράτη μέλη συνεργάζονται στενά με την Οργάνωση της Συνθήκης του Βόρειου Ατλαντικού. Ο τρόπος συμμετοχής, οι κανόνες λειτουργίας και οι διαδικασίες για τη λήψη αποφάσεων στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής προβλέπονται στο άρθρο ΠΙ-209.

8. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γνωμοδοτεί τακτικά για τις κύριες πτυχές και τις βασικές επιλογές της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας και ενημερώνεται για την εξέλιξή της

Άρθρο I-41 : Ειδικές διατάξεις εφαρμογής του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης

1. Η Ένωση συγκροτεί έναν χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης :

με τη θέσπιση ευρωπαϊκών νόμων και ευρωπαϊκών νόμων-πλασίων με στόχο, ενδεχομένως, την προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών, στους τομείς που απαριθμούνται στο Μέρος ΠΙ,

ευνοώντας την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών, ιδίως με την αμοιβαία αναγνώριση των δικαστικών και εξωδικαστικών αποφάσεων,

με την επιχειρησιακή συνεργασία του συνόλου των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών, περιλαμβανομένων των αρχών της αστυνομίας, των τελωνείων και άλλων υπηρεσιών ειδικευμένων στην πρόληψη και τη διαπίστωση αξιόποινων πράξεων.

2. Στα πλαίσια του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, τα εθνικά κοινοβούλια μπορούν να συμμετέχουν στους μηχανισμούς αξιολόγησης που προβλέπονται στο άρθρο ΠΙ-156, συμπράττουν δε στον πολιτικό έλεγχο της Ευρωπόλ και στην αξιολόγηση των δραστηριοτήτων της Eurojust, σύμφωνα με τα άρθρα ΠΙ-169 και ΠΙ-172

3. Στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις, τα κράτη μέλη διαθέτουν δικαίωμα πρωτοβουλίας, σύμφωνα με το άρθρο ΠΙ-160.

Ρήτρα αλληλεγγύης σε περίπτωση τρομοκρατικής επίθεσης

Άρθρο I-42 : Ρήτρα αλληλεγγύης

Τα κράτη μέλη και η Ένωση ενεργούν από κοινού για την αντιμετώπιση τρομοκρατικών επιθέσεων και καταστροφών

- Πρόληψη

- Προστασία

- Συνδρομή:
* τρομοκρατική επίθεση

* καταστροφή

1. Η Ένωση και τα κράτη μέλη της ενεργούν από κοινού με πνεύμα αλληλεγγύης εάν ένα κράτος μέλος δεχθεί τρομοκρατική επίθεση ή πληγεί από φυσική ή ανθρωπογενή καταστροφή. Η Ένωση κινητοποιεί όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή της, συμπεριλαμβανομένων των στρατιωτικών μέσων που θέτουν στη διάθεσή της τα κράτη μέλη, για :

(α)

την πρόληψη μιας τρομοκρατικής απειλής στο έδαφος των κρατών μελών,

την προστασία των δημοκρατικών θεσμών και του άμαχου πληθυσμού από ενδεχόμενη τρομοκρατική επίθεση,

την παροχή συνδρομής σε κράτος μέλος στο έδαφός του, μετά από αίτηση των πολιτικών αρχών του, σε περίπτωση τρομοκρατικής επίθεσης,

(β)

την παροχή συνδρομής σε κράτος μέλος στο έδαφός του, μετά από αίτηση των πολιτικών αρχών του, σε περίπτωση καταστροφής.

2. Οι λεπτομέρειες της εφαρμογής της διάταξης αυτής προβλέπονται στο άρθρο III-226.

**Ενισχυμένη
συνεργασία**

Μπορεί να καθιερωθεί σε τομείς συντρεχουσών αρμοδιοτήτων και υποστηρικτικής δράσης. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα Όργανα της Ένωσης

Πρέπει να διευκολύνει την πραγμάτωση του στόχου ολοκλήρωσης της Ένωσης

Μόνο ως έσχατη λύση

Πρέπει να συμμετέχει το 1/3 των κρατών μελών

Μόνο τα συμμετέχοντα κράτη λαμβάνουν μέρος στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων

Μόνο τα συμμετέχοντα κράτη μέλη λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της ειδικής πλειοψηφίας

Η ειδική πλειοψηφία ορίζεται ως η πλειοψηφία των 2/3 των συμμετεχόντων κρατών μελών, η οποία αντιπροσωπεύει το 60% του πληθυσμού τους όταν το Συμβούλιο αποφασίζει χωρίς

Κεφάλαιο III - Οι ενισχυμένες συνεργασίες

Άρθρο I-43 : Οι ενισχυμένες συνεργασίες

1. Τα κράτη μέλη που επιθυμούν να καθιερώσουν μεταξύ τους ενισχυμένη συνεργασία στα πλαίσια των μη αποκλειστικών αρμοδιοτήτων της Ένωσης, μπορούν να προσφεύγουν στα Όργανα της Ένωσης και να ασκούν αυτές τις αρμοδιότητες εφαρμόζοντας τις κατάλληλες διατάξεις του Συντάγματος, εντός των ορίων και σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται από το παρόν άρθρο, καθώς και από τα άρθρα III-318 έως III-325.

Οι ενισχυμένες συνεργασίες σκοπό έχουν να διευκολύνουν την πραγμάτωση των στόχων της Ένωσης, να διαφυλάσσουν τα συμφέροντά της και να ενισχύουν τη διαδικασία ολοκλήρωσής της. Είναι ανοικτές σε όλα τα κράτη μέλη κατά την καθιέρωσή τους, καθώς και ανά πάσα στιγμή, σύμφωνα με το άρθρο III-321 του Συντάγματος

2. Η έγκριση για την καθιέρωση μιας ενισχυμένης συνεργασίας χορηγείται από το Συμβούλιο των Υπουργών ως έσχατη λύση, εφόσον διαπιστώνεται στα πλαίσια των εργασιών του ότι οι στόχοι της δεν μπορούν να επιτευχθούν μέσα σε εύλογο χρόνο από την Ένωση στο σύνολό της, και υπό τον όρο ότι θα συγκεντρώνει τουλάχιστον το ένα τρίτο των κρατών μελών. Το Συμβούλιο των Υπουργών αποφασίζει σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου III-322.

3. Κατά τη θέσπιση των πράξεων στα πλαίσια του Συμβουλίου των Υπουργών, ψηφίζουν μόνον τα μέλη του που αντιπροσωπεύουν τα κράτη τα οποία συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία. Ωστόσο, στις συσκέψεις του Συμβουλίου των Υπουργών μπορούν να συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη.

Η ομοφωνία αποτελείται από τις ψήφους των αντιπροσώπων των συμμετεχόντων κρατών και μόνον. Ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η πλειοψηφία των ψήφων των αντιπροσώπων των συμμετεχόντων κρατών, η οποία αντιπροσωπεύει τουλάχιστον τα τρία πέμπτα του πληθυσμού αυτών των κρατών.

Εφόσον το Συμβούλιο των Υπουργών δεν αποφασίζει κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, ή εφόσον το Συμβούλιο των Υπουργών δεν αποφασίζει με πρωτοβουλία του Υπουργού Εξωτερικών της Ένωσης, η απαιτούμενη ειδική πλειοψηφία ορίζεται ως η πλειοψηφία των ψήφων των δύο τρίτων των συμμετεχόντων κρατών, η οποία αντιπροσωπεύει τουλάχιστον τα τρία πέμπτα του πληθυσμού αυτών των κρατών.

πρόταση της Επιτροπής
ή του Υπουργού
Εξωτερικών

Οι αποφάσεις
δεσμεύουν μόνο τα
συμμετέχοντα κράτη
Οι υποψήφιοι για
ένταξη στην ΕΕ χώρες
δεν υποχρεούνται να
αποδεχθούν τις
αποφάσεις που
λαμβάνονται στο
πλαίσιο μιας
ενισχυμένης
συνεργασίας

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΒΙΟΣ

Ισότητα

Αρχή της ισότητας όλων
των πολιτών της ΕΕ

Αρχή της
αντιπροσωπευτικής
δημοκρατίας

Το ΕΚ εκπροσωπεί
άμεσα τους πολίτες, οι
κυβερνήσεις που
συμμετέχουν στο
Συμβούλιο είναι
υπόλογες έναντι των
εθνικών κοινοβουλίων,
τα οποία εκπροσωπούν
τους πολίτες

Οι αποφάσεις
λαμβάνονται όσο το
δυνατόν πιο ανοικτά και
όσο το δυνατόν εγγύτερα
στους πολίτες

4. Οι πράξεις που θεσπίζονται στα πλαίσια μιας ενισχυμένης συνεργασίας δεσμεύουν μόνο τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε αυτήν. Οι πράξεις αυτές δεν θεωρούνται ως κεκτημένο το οποίο χρήζει αποδοχής από τις υποψήφιοις για ένταξη στην Ένωση χώρες.

ΤΙΤΛΟΣ VI : Ο δημοκρατικός βίος της Ένωσης

Άρθρο I-44 : Αρχή της δημοκρατικής ισότητας

Σε όλες τις δραστηριότητές της, η Ένωση σέβεται την αρχή της ισότητας των πολιτών της. Οι πολίτες τυγχάνουν ίσης προσοχής από τα Όργανα της Ένωσης.

Άρθρο I-45 : Αρχή της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας

1. Η λειτουργία της Ένωσης θεμελιώνεται στην αρχή της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας.

2. Οι πολίτες εκπροσωπούνται άμεσα στο επίπεδο της Ένωσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Τα κράτη μέλη εκπροσωπούνται στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και στο Συμβούλιο των Υπουργών από τις κυβερνήσεις τους, οι οποίες είναι οι ίδιες υπόλογες έναντι των εθνικών κοινοβουλίων, που εκλέγονται από τους πολίτες τους.

3. Κάθε πολίτης δικαιούται να συμμετέχει στο δημοκρατικό βίο της Ένωσης. Οι αποφάσεις λαμβάνονται όσο το δυνατόν πιο ανοικτά και εγγύτερα στους πολίτες.

Τα ευρωπαϊκά κόμματα συμβάλλουν στη διαμόρφωση ευρωπαϊκής πολιτικής συνείδησης

Δικαίωμα ανταλλαγής γνώμων με τα Όργανα της Ένωσης

Διάλογος με την κοινωνία των πολιτών

Η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη

Πρωτοβουλία πολιτών - τουλάχιστον ένα εκατομμύριο πολίτες - μπορούν να ζητήσουν από την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση –η Επιτροπή μπορεί να αρνηθεί

Η Ένωση αναγνωρίζει και προωθεί τον αυτόνομο κοινωνικό διάλογο

Ο Διαμεσολαβητής

Διορίζεται από το ΕΚ. Παραλαμβάνει και διερευνά καταγγελίες για περιπτώσεις κακοδιοίκησης και συντάσσει σχετικές εκθέσεις

4. Τα πολιτικά κόμματα ευρωπαϊκού επιπέδου συμβάλλουν στην διαμόρφωση της ευρωπαϊκής πολιτικής συνείδησης και στην έκφραση της βούλησης των πολιτών της Ένωσης.

Άρθρο I- 46 : Αρχή της συμμετοχικής δημοκρατίας

1. Τα Όργανα της Ένωσης δίδουν, με τα κατάλληλα μέσα, στους πολίτες και στις αντιπροσωπευτικές ενώσεις τη δυνατότητα να γνωστοποιούν και να ανταλλάσσουν δημόσια τις γνώμες τους σε όλους τους τομείς δράσης της Ένωσης.

2. Τα Όργανα της Ένωσης διατηρούν ανοιχτό, διαφανή και τακτικό διάλογο με τις αντιπροσωπευτικές ενώσεις και την κοινωνία των πολιτών.

3. Προκειμένου να εξασφαλίζεται η συνοχή και η διαφάνεια των δράσεων της Ένωσης, η Επιτροπή διεξάγει ευρείες διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

4. Με πρωτοβουλία τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου πολιτών της Ένωσης από σημαντικό αριθμό κρατών μελών, μπορεί να καλείται η Επιτροπή να υποβάλλει κατάλληλες προτάσεις επί θεμάτων στα οποία οι εν λόγω πολίτες θεωρούν ότι απαιτείται νομική πράξη της Ένωσης για την εφαρμογή του Συντάγματος. Ευρωπαϊκός νόμος καθορίζει τις διατάξεις σχετικά με τις ειδικές διαδικασίες και προϋποθέσεις που απαιτούνται για τη διατύπωση τέτοιου αιτήματος πολιτών.

Άρθρο I- 47 : Οι κοινωνικοί εταίροι και ο αυτόνομος κοινωνικός διάλογος

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρίζει και προάγει το ρόλο των κοινωνικών εταίρων στο επίπεδο της Ένωσης, λαμβάνοντας υπόψη την ποικιλομορφία των εθνικών συστημάτων, διευκολύνει δε τον μεταξύ τους διάλογο, σεβόμενη την αυτονομία τους.

Άρθρο I-48 : Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διορίζει Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή, ο οποίος παραλαμβάνει τις καταγγελίες για περιπτώσεις κακοδιοίκησης στα πλαίσια των Οργάνων, οργανισμών ή φορέων της Ένωσης. Ερευνά τις καταγγελίες αυτές και συντάσσει σχετικές εκθέσεις. Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής ασκεί τα καθήκοντά του με πλήρη ανεξαρτησία.

Διαφάνεια

«όσο το δυνατόν πιο ανοικτά»

Το Συμβούλιο και το ΕΚ συνεδριάζουν δημόσια (Δεν ισχύει στην περίπτωση των πολλών ομάδων εργασίας στο πλαίσιο των οποίων πραγματοποιείται ουσιαστικά το νομοπαρασκευαστικό έργο)

Δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα...

...βάσει κανόνων που θεσπίζονται από το ΕΚ και το Συμβούλιο (Τροπολογία που προτάθηκε από περισσότερα από 200 μέλη της Συνέλευσης θα είχε καταστήσει τη διαφάνεια τον αυτόματο κανόνα εφόσον δεν συμφωνείται παρέκκλιση με πλειοψηφία δύο τρίτων)

Κάθε όργανο θεσπίζει τους δικούς του κανόνες εντός των ορίων του προαναφερθέντος νόμου

Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα

Προστασία των
22/09/03

DV\503109EL.doc

Μετάφραση εξωτερικού συνεργάτη

Άρθρο I-49 : Διαφάνεια των εργασιών των Οργάνων της Ένωσης

1. Προκειμένου να προωθήσουν τη χρηστή διακυβέρνηση και να διασφαλίσουν τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, τα Όργανα, οι οργανισμοί και οι φορείς της Ένωσης διεξάγουν τις εργασίες τους όσο το δυνατόν πιο ανοικτά.

2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνεδριάζει δημόσια, καθώς και το Συμβούλιο των Υπουργών όταν εξετάζει και υιοθετεί νομοθετική πρόταση.

3. Κάθε πολίτης της Ένωσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο κατοικεί ή έχει την καταστατική του έδρα σε κράτος μέλος έχει δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα, ανεξαρτήτως μορφής, των Οργάνων, των οργανισμών και φορέων της Ένωσης, υπό τους όρους που προβλέπονται στο Μέρος III.

4. Ευρωπαϊκός νόμος ορίζει τις γενικές αρχές και τους περιορισμούς που διέπουν, για λόγους δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος, την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης σε αυτά τα έγγραφα.

5 Κάθε Όργανο, οργανισμός ή φορέας που αναφέρεται στην παράγραφο 3 θεσπίζει στον εσωτερικό του κανονισμό ειδικές διατάξεις για την πρόσβαση στα έγγραφα, σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό νόμο που προβλέπεται στην παράγραφο 4.

Άρθρο I-50 : Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων

δεδομένων προσωπικού
χαρακτήρα

Η επεξεργασία των
δεδομένων προσωπικού
χαρακτήρα υπόκειται
στον έλεγχο
ανεξάρτητης αρχής

Εκκλησίες

Η ΕΕ σέβεται το
καθεστώς που έχουν
σύμφωνα με το εθνικό
δίκαιο
(Το Σύνταγμα δεν
επιτρέπει καμία
διαφοροποίηση στην
αντιμετώπιση για
παράδειγμα Χριστιανών,
Μουσουλμάνων ή
αθεϊστών)

Διάλογος ΕΕ-εκκλησιών

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Ο προϋπολογισμός της
ΕΕ

Ο προϋπολογισμός της
ΕΕ περιλαμβάνει όλα τα
έσοδα και τις δαπάνες

Ισοσκελισμένος
προϋπολογισμός

προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν.

2. Ευρωπαϊκός νόμος θεσπίζει τους κανόνες σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα Όργανα, τους οργανισμούς και τους φορείς της Ένωσης, καθώς και από τα κράτη μέλη κατά την άσκηση δραστηριοτήτων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Η τήρηση των κανόνων αυτών υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής.

Άρθρο I-51 : Καθεστώς των εκκλησιών και των μη ομολογιακών ενώσεων

1. Η Ένωση σέβεται και δεν θίγει το καθεστώς που έχουν σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο οι εκκλησίες και οι θρησκευτικές ενώσεις ή κοινότητες στα κράτη μέλη.

2. Η Ένωση σέβεται παρομοίως το καθεστώς των φιλοσοφικών και μη ομολογιακών οργανώσεων.

3. Η Ένωση διατηρεί ανοικτό, διαφανή και τακτικό διάλογο με τις εκκλησίες και τις οργανώσεις αυτές, αναγνωρίζοντας την ιδιαίτερη ταυτότητα και συμβολή τους.

ΤΙΤΛΟΣ VII : Τα οικονομικά της Ένωσης

Άρθρο I-52 : Δημοσιονομικές και οικονομικές αρχές

1. Όλα τα έσοδα και οι δαπάνες της Ένωσης πρέπει να προβλέπονται για κάθε οικονομικό έτος και να εγγράφονται στον προϋπολογισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους III

2. Ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος ως προς τα έσοδα και τις δαπάνες.

Οι κανόνες για την έγκριση των δαπανών καθορίζονται στο τρίτο μέρος

Για τις δαπάνες απαιτείται τόσο πρόβλεψη των κονδυλίων στον προϋπολογισμό όσο και έκδοση νομικά δεσμευτικής πράξης

Η Ένωση πρέπει να εξασφαλίζει ότι μπορεί να χρηματοδοτήσει τα μέτρα που εγκρίνει στα πλαίσια των ιδίων πόρων της

Αρχή χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης

Κανόνες για την καταπολέμηση της απάτης

Η Ένωση προικίζεται με επαρκείς πόρους για την επίτευξη των στόχων της

Χρηματοδοτείται από ίδιους πόρους

Νόμος καθορίζει τα ανώτατα όρια των πόρων της Ένωσης και τις κατηγορίες πόρων του προϋπολογισμού. Ο νόμος αυτός εγκρίνεται

3. Οι εγγεγραμμένες στον προϋπολογισμό δαπάνες εγκρίνονται για τη διάρκεια του οικονομικού έτους, σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό νόμο που αναφέρεται στο άρθρο III-314.

4. Η εκτέλεση των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό δαπανών απαιτεί προηγουμένως έκδοση νομικά δεσμευτικής πράξης που να παρέχει τη νομική βάση για τις ενέργειες της Ένωσης και την εκτέλεση των δαπανών, σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό νόμο που αναφέρεται στο άρθρο III-314. Η εν λόγω πράξη πρέπει να έχει τον τύπο ευρωπαϊκού νόμου, ευρωπαϊκού νόμου-πλαισίου, ευρωπαϊκού κανονισμού ή ευρωπαϊκής απόφασης.

5. Προκειμένου να εξασφαλίζεται η δημοσιονομική πειθαρχία, η Ένωση δεν εκδίδει μέτρα που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό, χωρίς να παρέχει την εγγύηση ότι η πρόταση ή το μέτρο αυτό δύναται να χρηματοδοτηθεί στα πλαίσια των ιδίων πόρων της Ένωσης και του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου που αναφέρεται στο άρθρο 54.

6. Ο προϋπολογισμός της Ένωσης εκτελείται σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Τα κράτη μέλη συνεργάζονται με την Ένωση προκειμένου να διασφαλίζουν ότι οι πιστώσεις που εγγράφονται στον προϋπολογισμό χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

7. Η Ένωση και τα κράτη μέλη καταπολεμούν την απάτη ή οιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου III-317.

Άρθρο I-53 : Πόροι της Ένωσης

1. Η Ένωση προικίζεται με επαρκή μέσα για την επίτευξη των στόχων της και την επιτυχή εφαρμογή των πολιτικών της.

2. Ο προϋπολογισμός της Ένωσης χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου, με την επιφύλαξη των άλλων εσόδων, από ίδιους πόρους.

3. Ευρωπαϊκός νόμος του Συμβουλίου των Υπουργών καθορίζει το ανώτατο όριο των πόρων της Ένωσης και μπορεί να καθιερώνει νέες κατηγορίες πόρων ή να καταργεί υφιστάμενη κατηγορία. Ο νόμος αυτός τίθεται σε ισχύ μόνον μετά την έγκρισή του από τα κράτη μέλη, κατά τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες. Το Συμβούλιο των Υπουργών αποφασίζει ομόφωνα μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό

από τα κράτη μέλη.

Το Συμβούλιο, με την έγκριση του ΕΚ, αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία σχετικά με τους λεπτομερείς κανόνες

Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο καθορίζει τα ετήσια ανώτατα όρια για κάθε κατηγορία δαπανών.

Το Συμβούλιο λαμβάνει απόφαση, έπειτα από την έγκριση του ΕΚ, το οποίο αποφασίζει με πλειοψηφία των μελών του.

Ο ετήσιος προϋπολογισμός καταρτίζεται τηρουμένου του πολυετούς πλαισίου

Το πρώτο πολυετές πλαίσιο εγκρίνεται με ομοφωνία. Ειδική πλειοψηφία από το 2017

Το ΕΚ και το Συμβούλιο αποφασίζουν σχετικά με τον προϋπολογισμό της Ένωσης

ΓΕΙΤΟΝΙΚΑ ΚΡΑΤΗ

Κοινοβούλιο.

4. Ευρωπαϊκός νόμος του Συμβουλίου των Υπουργών καθορίζει τις ρυθμίσεις σχετικά με τους πόρους της Ένωσης. Το Συμβούλιο των Υπουργών αποφασίζει μετά από έγκριση του Κοινοβουλίου.

Άρθρο I-54 : Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο

1. Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο έχει ως στόχο να εξασφαλίζει την ομαλή εξέλιξη των δαπανών της Ένωσης εντός των ορίων των ιδίων πόρων. Καθορίζει το ύψος των ετήσιων ανώτατων ορίων των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων ανά κατηγορία δαπανών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου III-304.

2. Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο θεσπίζεται με ευρωπαϊκό νόμο του Συμβουλίου των Υπουργών. Το Συμβούλιο των Υπουργών λαμβάνει τη σχετική απόφαση μετά από έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών από τα οποία απαρτίζεται.

3. Ο ετήσιος προϋπολογισμός της Ένωσης καταρτίζεται τηρουμένου του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

4. Κατά τη θέσπιση του πρώτου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου μετά τη θέση του Συντάγματος σε ισχύ, το Συμβούλιο των Υπουργών αποφασίζει με ομοφωνία.

Άρθρο I-55 : Ο προϋπολογισμός της Ένωσης

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο των Υπουργών εκδίδουν, μετά από πρόταση της Επιτροπής και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που προβλέπονται στο άρθρο III-306, τον ευρωπαϊκό νόμο με τον οποίο θεσπίζεται ο ετήσιος προϋπολογισμός της Ένωσης.

ΤΙΤΛΟΣ VIII : Η Ένωση και το εγγύς περιβάλλον της

Άρθρο I- 56 : Η Ένωση και το εγγύς περιβάλλον της

Πολιτική έναντι
γειτονικών κρατών

Συμφωνίες της ΕΕ με
τις γειτονικές χώρες
- αμοιβαία δικαιώματα
και υποχρεώσεις
- κοινές δράσεις
- περιοδικές
διαβουλεύσεις

ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΕ

Προϋποθέσεις
προσχώρησης

Σεβασμός των αξιών
που αναφέρονται στο
άρθρο 2

- αίτηση στο Συμβούλιο
- ενημέρωση του ΕΚ και
των εθνικών
κοινοβουλίων

Ομόφωνη απόφαση στο
Συμβούλιο

Αναστολή δικαιωμάτων

Το Συμβούλιο μπορεί να
αποφασίσει με
πλειοψηφία 4/5 ότι
υπάρχει σοβαρός
κίνδυνος παραβίασης εκ
μέρους κράτους μέλους
των αξιών της Ένωσης
(διάταξη γνωστή ως
«lex-Austria»)

1. Η Ένωση αναπτύσσει με τα γειτονικά κράτη προνομιακές σχέσεις, με στόχο την εγκαθίδρυση ενός χώρου ευημερίας και καλής γειτονίας, ο οποίος θεμελιώνεται στις αξίες της Ένωσης και χαρακτηρίζεται από στενές και ειρηνικές σχέσεις οι οποίες βασίζονται στη συνεργασία.

2. Για το σκοπό αυτό, η Ένωση μπορεί να συνάπτει και να εφαρμόζει ειδικές συμφωνίες με τα εν λόγω κράτη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου III-222. Οι συμφωνίες αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν αμοιβαία δικαιώματα και υποχρεώσεις καθώς και τη δυνατότητα διεξαγωγής κοινών δράσεων. Η εφαρμογή τους αποτελεί αντικείμενο περιοδικών διαβουλεύσεων.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΧ : Η ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Άρθρο I- 57 : Κριτήρια επιλεξιμότητας και διαδικασία προσχώρησης στην Ένωση

1. Η Ένωση είναι ανοικτή σε όλα τα ευρωπαϊκά κράτη που σέβονται τις αξίες που αναφέρονται στο άρθρο I-2 και δεσμεύονται να τις προάγουν από κοινού.

2. Κάθε ευρωπαϊκό κράτος το οποίο επιθυμεί να γίνει μέλος της Ένωσης μπορεί να απευθύνει την αίτησή του στο Συμβούλιο των Υπουργών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών ενημερώνονται για την αίτηση αυτή. Το Συμβούλιο των Υπουργών αποφασίζει ομόφωνα, αφού ζητήσει τη γνώμη της Επιτροπής και μετά από έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Οι όροι και οι λεπτομέρειες της προσχώρησης αποτελούν αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ των κρατών μελών και του αιτούντος κράτους. Η συμφωνία αυτή υποβάλλεται από όλα τα συμβαλλόμενα κράτη σε επικύρωση, κατά τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

Άρθρο I-58 : Αναστολή του δικαιώματος συμμετοχής στην Ένωση

1. Το Συμβούλιο των Υπουργών δύναται, αποφασίζοντας με πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων των μελών του, ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του ενός τρίτου των κρατών μελών, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή της Επιτροπής και αφού λάβει την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, να εκδώσει ευρωπαϊκή απόφαση με την οποία διαπιστώνει την ύπαρξη σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης από κράτος μέλος των αξιών που μνημονεύονται στο άρθρο 2. Το Συμβούλιο των Υπουργών, προτού προβεί στη διαπίστωση αυτή, ακούει το εν λόγω κράτος μέλος, και δύναται, αποφασίζοντας με την ίδια διαδικασία, να του απευθύνει συστάσεις.

Τακτική επαλήθευση

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, μπορεί να διαπιστώσει διαρκή και σοβαρή παραβίαση εκ μέρους κράτους μέλους των αξιών της Ένωσης. Απαιτείται η έγκριση του ΕΚ.

Το Συμβούλιο μπορεί αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία να αναστείλει ορισμένα δικαιώματα του κράτους μέλους, περιλαμβανομένων δικαιωμάτων ψήφου

Το κράτος μέλος εξακολουθεί να δεσμεύεται από τις υποχρεώσεις που υπέχει

Η απόφαση αναστολής δικαιωμάτων μπορεί να καταργηθεί με απόφαση που λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία

Δεν λαμβάνεται υπόψη η ψήφος του εν λόγω κράτους μέλους. Οι αποχές δεν λαμβάνονται υπόψη.

Έγκριση του ΕΚ που

Το Συμβούλιο των Υπουργών επαληθεύει τακτικά ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι λόγοι που οδήγησαν στη διαπίστωση αυτή.

2. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, δύναται, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση του ενός τρίτου των κρατών μελών ή της Επιτροπής και αφού λάβει την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, να εκδώσει ευρωπαϊκή απόφαση με την οποία διαπιστώνει την ύπαρξη σοβαρής και διαρκούς παραβίασης από κράτος μέλος των αξιών που μνημονεύονται στο άρθρο 2, αφού καλέσει το εν λόγω κράτος μέλος να υποβάλει τις παρατηρήσεις του

3. Εφόσον γίνει η αναφερόμενη στην παράγραφο 2 διαπίστωση, το Συμβούλιο των Υπουργών δύναται να εκδώσει ευρωπαϊκή απόφαση, με ειδική πλειοψηφία, με την οποία αναστέλλει ορισμένα δικαιώματα τα οποία απορρέουν από την εφαρμογή του Συντάγματος ως προς το εν λόγω κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων ψήφου αυτού του κράτους μέλους στο Συμβούλιο. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, το Συμβούλιο των Υπουργών λαμβάνει υπόψη του τις πιθανές συνέπειες μιας τέτοιας αναστολής στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις φυσικών και νομικών προσώπων.

Σε κάθε περίπτωση, το εν λόγω κράτος μέλος εξακολουθεί να δεσμεύεται από τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του Συντάγματος.

4. Το Συμβούλιο των Υπουργών δύναται να εκδώσει εν συνεχεία, με ειδική πλειοψηφία, ευρωπαϊκή απόφαση με την οποία τροποποιεί ή καταργεί μέτρα που έλαβε σύμφωνα με την παράγραφο 3, ανάλογα με τις μεταβολές της κατάστασης η οποία οδήγησε στην επιβολή τους.

5. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, το Συμβούλιο των Υπουργών αποφασίζει χωρίς να λαμβάνει υπόψη του την ψήφο του εν λόγω κράτους μέλους. Αποχές παρόντων ή αντιπροσωπευομένων μελών δεν εμποδίζουν τη θέσπιση των αποφάσεων που αναφέρονται στη παράγραφο 2.

Η παρούσα παράγραφος ισχύει και στην περίπτωση κατά την οποία δικαιώματα ψήφου έχουν ανασταλεί σύμφωνα με την παράγραφο 3.

6. Για τους σκοπούς των παραγράφων 1 και 2, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

αποφασίζει με πλειοψηφία 2/3 των ψηφισάντων οι οποίοι αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία των μελών του.

Αποχώρηση

Κάθε κράτος μέλος μπορεί να αποχωρήσει από την Ένωση

Συμφωνία αποχώρησης μεταξύ του Συμβουλίου και του κράτους μέλους -ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο και έγκριση του ΕΚ
- το αποχωρούν κράτος δεν συμμετέχει στις συζητήσεις

Το κράτος μέλος μπορεί να αποχωρήσει μετά την πάροδο δύο ετών ακόμη και ελλείψει συμφωνίας αποχώρησης
Εκ νέου προσχώρηση όπως για τα νέα μέλη

αποφασίζει με την πλειοψηφία των δύο τρίτων των ψηφισάντων, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία των μελών του.

Άρθρο I-59 : Εθελούσια αποχώρηση από την Ένωση

1. Κάθε κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με τους εσωτερικούς συνταγματικούς του κανόνες.

2. Το κράτος μέλος που αποφασίζει να αποχωρήσει γνωστοποιεί την πρόθεσή του στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το οποίο επιλαμβάνεται της γνωστοποίησης αυτής. Με βάση τους προσανατολισμούς του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η Ένωση προβαίνει σε διαπραγματεύσεις και συνάπτει με το εν λόγω κράτος συμφωνία που καθορίζει τις λεπτομέρειες της αποχώρησής του, λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο των μελλοντικών του σχέσεων με την Ένωση. Η συμφωνία αυτή συνάπτεται εξ ονόματος της Ένωσης από το Συμβούλιο των Υπουργών, το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, μετά από έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Ο αντιπρόσωπος του αποχωρούντος κράτους μέλους δεν συμμετέχει ούτε στις συζητήσεις ούτε στις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ή του Συμβουλίου των Υπουργών που το αφορούν.

3. Το παρόν Σύνταγμα παύει να ισχύει στο ενδιαφερόμενο κράτος από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συμφωνίας αποχώρησης ή, ελλείψει τέτοιας συμφωνίας, δύο έτη μετά τη γνωστοποίηση που μνημονεύεται στην παράγραφο 2, εκτός εάν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, σε συμφωνία με το εν λόγω κράτος μέλος, αποφασίσει την παράταση αυτής της προθεσμίας.

4. Εάν το κράτος που αποχώρησε από την Ένωση ζητήσει την εκ νέου προσχώρησή του, η αίτησή αυτή υπόκειται στη διαδικασία του άρθρου I-57.

ΜΕΡΟΣ II

Χάρτης θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ένωσης

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Αξίες και στόχοι της
Ένωσης

Οι λαοί της Ευρώπης, εγκαθιδρύοντας μεταξύ τους μία διαρκώς στενότερη ένωση, αποφάσισαν να μοιραστούν ένα ειρηνικό μέλλον θεμελιωμένο σε κοινές αξίες.

Η Ένωση, έχοντας επίγνωση της πνευματικής και ηθικής κληρονομιάς της, εδράζεται στις αδιαίρετες και οικουμενικές αξίες της αξιοπρέπειας του ανθρώπου, της ελευθερίας, της ισότητας και της αλληλεγγύης. ερείδεται στις αρχές της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου. Η Ένωση τοποθετεί τον άνθρωπο στην καρδιά της δράσης της, καθιερώνοντας την ιθαγένεια της Ένωσης και δημιουργώντας ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

Η Ένωση συμβάλλει στη διαφύλαξη και την ανάπτυξη αυτών των κοινών αξιών, σεβόμενη την πολυμορφία των πολιτισμών και των παραδόσεων των λαών της Ευρώπης καθώς και την εθνική ταυτότητα των κρατών μελών της και την οργάνωση της δημόσιας εξουσίας τους σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο· επιδιώκει να προαγάγει ισόρροπη και αειφόρο ανάπτυξη και εγγυάται την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων καθώς και την ελευθερία εγκατάστασης.

Στόχος είναι η ενίσχυση
της προστασίας των
θεμελιωδών
δικαιωμάτων

Προς το σκοπό αυτόν, είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, υπό το πρίσμα των κοινωνικών αλλαγών, της κοινωνικής προόδου και των επιστημονικών και τεχνολογικών εξελίξεων, καθιστώντας τα πιο αντιληπτά σε ένα Χάρτη.

Ο παρών Χάρτης επιβεβαιώνει, σεβόμενος τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα της Ένωσης, καθώς και την αρχή της επικουρικότητας, τα δικαιώματα που απορρέουν ιδίως από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις και τις διεθνείς υποχρεώσεις των κρατών μελών, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, τους Κοινωνικούς Χάρτες που έχουν υιοθετηθεί από την Ένωση και το Συμβούλιο της Ευρώπης καθώς και από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Εν προκειμένω, ο Χάρτης θα ερμηνεύεται από τα δικαστήρια της Ένωσης και των κρατών μελών, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των επεξηγήσεων που καταρτίστηκαν καθ' υπόδειξη του Προεδρείου της Συνέλευσης που συνέταξε το Χάρτη.

Η απόλαυση των δικαιωμάτων αυτών συνεπάγεται ευθύνες και καθήκοντα έναντι τόσο των τρίτων όσο και της ανθρώπινης κοινότητας και των μελλοντικών γενεών.

Κατά συνέπεια, η Ένωση αναγνωρίζει τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις αρχές που ορίζονται κατωτέρω.

ΤΙΤΛΟΣ Ι : ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ

Άρθρο II-1 : Ανθρώπινη αξιοπρέπεια

Σεβασμός και προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας

Η ανθρώπινη αξιοπρέπεια είναι απαραβίαστη. Πρέπει να είναι σεβαστή και να προστατεύεται.

Άρθρο II-2 : Δικαίωμα στη ζωή

*Δικαίωμα στη ζωή
(Αμφιλεγόμενο ζήτημα:
καλύπτει η διάταξη αυτή
το ζήτημα της
έκτρωσης;)*

1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στη ζωή.

*Απαγόρευση ποινής
θανάτου*

2. Κανείς δεν μπορεί να καταδικαστεί στην ποινή του θανάτου ούτε να εκτελεστεί.

Σεβασμός

Άρθρο II-3 : Δικαίωμα στην ακεραιότητα του προσώπου

*- της σωματικής και διανοητικής ακεραιότητας
Στον τομέα της ιατρικής:
- συναίνεση του ενδιαφερομένου
- απαγόρευση επιλογής προσώπων βάσει ευγονικών πρακτικών
- απαγόρευση οικονομικού κέρδους από το ανθρώπινο σώμα
- απαγόρευση αναπαραγωγικής κλωνοποίησης ανθρώπινων όντων*

1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στη σωματική και διανοητική ακεραιότητά του.

2. Στο πεδίο της ιατρικής και της βιολογίας, πρέπει να τηρούνται ιδίως τα εξής :

α) η ελεύθερη και εν επιγνώσει συναίνεση του ενδιαφερομένου, σύμφωνα με τις λεπτομερέστερες διατάξεις που ορίζονται από το νόμο,

β) η απαγόρευση των ευγονικών πρακτικών, ιδίως όσων αποσκοπούν στην επιλογή των προσώπων,

γ) η απαγόρευση της μετατροπής του ανθρώπινου σώματος και των μερών του σε πηγή κέρδους,

δ) η απαγόρευση της αναπαραγωγικής κλωνοποίησης των ανθρώπινων

όντων.

Άρθρο Π-4 : Απαγόρευση των βασανιστηρίων και των απάνθρωπων ή εξευτελιστικών ποινών ή μεταχείρισης

Απαγόρευση
βασανιστηρίων ή
εξευτελιστικής
μεταχείρισης

Κανείς δεν μπορεί να υποβληθεί σε βασανιστήρια ούτε σε απάνθρωπες ή εξευτελιστικές ποινές ή μεταχείριση.

Άρθρο Π-5 : Απαγόρευση της δουλείας και της αναγκαστικής εργασίας

- απαγόρευση δουλείας

1. Κανείς δεν μπορεί να κρατηθεί σε δουλεία ούτε σε ειλωτεία.

- απαγόρευση
αναγκαστικής εργασίας
- απαγόρευση εμπορίας
ανθρώπινων όντων

2. Κανείς δεν μπορεί να υποβληθεί σε αναγκαστική ή υποχρεωτική εργασία.

3. Απαγορεύεται η εμπορία των ανθρώπινων όντων.

Δικαίωμα κάθε
προσώπου:

ΤΙΤΛΟΣ Π : ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ

Άρθρο Π-6 : Δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια

- στην ελευθερία και την
ασφάλεια

Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια.

Άρθρο Π-7 : Σεβασμός της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής

- στο σεβασμό της
ιδιωτικής και
οικογενειακής ζωής του,
της κατοικίας και των
επικοινωνιών του

Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στο σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και των επικοινωνιών του.

Άρθρο Π-8 : Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

- στην προστασία των
δεδομένων προσωπικού
χαρακτήρα
-στην ελεύθερη
πρόσβαση σε δεδομένα
προσωπικού χαρακτήρα
που τον αφορούν

1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν.

2. Η επεξεργασία αυτών των δεδομένων πρέπει να γίνεται νομίμως, για καθορισμένους σκοπούς και με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου ή για άλλους θεμιτούς λόγους που προβλέπονται από το νόμο. Κάθε πρόσωπο δικαιούται να έχει πρόσβαση στα συλλεγόμενα δεδομένα που το αφορούν και να επιτυγχάνει τη διόρθωσή τους.

Έλεγχος από
ανεξάρτητη αρχή

3. Ο σεβασμός των κανόνων αυτών υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής.

Οι γάμοι
διασφαλίζονται από τις
εθνικές νομοθεσίες

Άρθρο ΠΙ-9 : Δικαίωμα γάμου και δικαίωμα δημιουργίας οικογένειας

Το δικαίωμα γάμου και το δικαίωμα δημιουργίας οικογένειας
διασφαλίζονται σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες που διέπουν την άσκησή
τους.

Ελευθερία:

Άρθρο ΠΙ-10 : Ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας

- σκέψης
- συνείδησης
- θρησκείας

1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας. Το δικαίωμα αυτό συνεπάγεται την ελευθερία μεταβολής θρησκειώματος ή πεποιθήσεων καθώς και την ελευθερία εκδήλωσης του θρησκειώματος ή των πεποιθήσεών του, ατομικά ή συλλογικά, δημόσια ή κατ' ιδίαν, με τη λατρεία, την εκπαίδευση, την άσκηση των θρησκευτικών καθηκόντων και τις τελετές.

- αντίρρησης
συνειδήσεως

2. Το δικαίωμα αντίρρησης συνειδήσεως αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες που διέπουν την άσκησή του.

Ελευθερία:

Άρθρο ΠΙ-11 : Ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης

- έκφρασης
- πληροφόρησης

1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία γνώμης και την ελευθερία λήψης ή μετάδοσης πληροφοριών ή ιδεών, χωρίς την ανάμειξη δημοσίων αρχών και αδιακρίτως συνόρων.

- πολυφωνία μέσω
μαζικής ενημέρωσης

2. Η ελευθερία των μέσων μαζικής ενημέρωσης και η πολυφωνία τους είναι σεβαστές.

- συνέρχεσθαι
- συνεταιρίζεσθαι
- ίδρυσης
συνδικαλιστικών
ενώσεων και
προσχώρησης σε αυτές
- πολιτικά κόμματα σε
επίπεδο ΕΕ

Άρθρο ΠΙ-12 : Ελευθερία του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι

1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία του συνέρχεσθαι ειρηνικώς και στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι σε όλα τα επίπεδα, ιδίως στον πολιτικό και το συνδικαλιστικό τομέα καθώς και στους τομείς που αναφέρονται στον πολίτη, πράγμα που συνεπάγεται το δικαίωμα κάθε προσώπου να ιδρύει με άλλους συνδικαλιστικές ενώσεις και να προσχωρεί σ' αυτές για την υπεράσπιση των συμφερόντων του.

2. Τα πολιτικά κόμματα, στο επίπεδο της Ένωσης, συμβάλλουν στην έκφραση της πολιτικής βούλησης των πολιτών της Ένωσης.

Ελευθερία:

22/09/03

DV\503109EL.doc

Μετάφραση εξωτερικού συνεργάτη

Άρθρο Π-13 : Ελευθερία της τέχνης και της επιστήμης

- τέχνης

- επιστήμης

Η τέχνη και η επιστημονική έρευνα είναι ελεύθερες. Η ακαδημαϊκή ελευθερία είναι σεβαστή.

Δικαίωμα:

Άρθρο Π-14 : Δικαίωμα εκπαίδευσης

- εκπαίδευσης

1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση και στην πρόσβαση στην επαγγελματική και συνεχή κατάρτιση.

- στη δωρεάν εκπαίδευση όταν είναι υποχρεωτική
Εντός των ορίων της εθνικής νομοθεσίας, οι γονείς έχουν το δικαίωμα εκπαίδευσης των τέκνων τους

2. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ευχέρεια δωρεάν παρακολούθησης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

3. Η ελευθερία ίδρυσης εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με σεβασμό των δημοκρατικών αρχών καθώς και το δικαίωμα των γονέων να εξασφαλίζουν την εκπαίδευση και τη μόρφωση των τέκνων τους σύμφωνα με τις θρησκευτικές, φιλοσοφικές και παιδαγωγικές πεποιθήσεις τους, γίνονται σεβαστά σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες που διέπουν την άσκησή τους.

Ελευθερία:

Άρθρο Π-15 : Ελευθερία του επαγγέλματος και δικαίωμα προς εργασία

- εργασίας

1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να εργάζεται και να ασκεί το επάγγελμα, το οποίο επιλέγει ή αποδέχεται ελεύθερα.

- μετακίνησης των εργαζομένων, εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών

2. Κάθε πολίτης της Ένωσης είναι ελεύθερος να αναζητά απασχόληση, να εργάζεται, να εγκαθίσταται ή να παρέχει υπηρεσίες σε κάθε κράτος μέλος.

- οι υπήκοοι τρίτων χωρών δικαιούνται συνθηκών εργασίας αντίστοιχων με εκείνες που απολαύουν οι πολίτες της Ένωσης

3. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που έχουν άδεια να εργάζονται στο έδαφος των κρατών μελών δικαιούνται συνθηκών εργασίας αντίστοιχων με εκείνες που απολαύουν οι πολίτες της Ένωσης.

Επιχειρηματική ελευθερία

Άρθρο Π-16 : Επιχειρηματική ελευθερία

Η επιχειρηματική ελευθερία αναγνωρίζεται σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές.

Ιδιοκτησία

Άρθρο Π-17 : Δικαίωμα ιδιοκτησίας

Δικαίωμα κυριότητας, χρήσης και διάθεσης της ιδιοκτησίας

1. Κάθε πρόσωπο δικαιούται να είναι κύριος των νομίμως κτηθέντων αγαθών του, να τα χρησιμοποιεί, να τα διαθέτει και να τα κληροδοτεί. Κανείς δεν μπορεί να στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνον για λόγους

Κάποιος μπορεί να
στερηθεί την ιδιοκτησία
του μόνο έναντι δίκαιης
αποζημίωσης

Προστασία πνευματικής
ιδιοκτησίας

Άσυλο:

Η Ένωση σέβεται τη
Σύμβαση της Γενεύης
για τους πρόσφυγες

- απομάκρυνση,
απέλαση, έκδοση

- απαγόρευση
συλλογικών απελάσεων

- απαγόρευση απέλασης
εάν υπάρχει κίνδυνος
βασανιστηρίων ή
επιβολής της ποινής του
θανάτου

Αρχή της ισότητας

Απαγόρευση κάθε
διάκρισης λόγω:
- φύλου
- φυλής
- χρώματος
-εθνοτικής καταγωγής ή
κοινωνικής προέλευσης
- γενετικών
χαρακτηριστικών

δημόσιας ωφέλειας, στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο νόμο και έναντι δίκαιης και έγκαιρης αποζημίωσης για την απώλειά της. Η χρήση των αγαθών μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς από το νόμο, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο προς το γενικό συμφέρον.

2. Η πνευματική ιδιοκτησία προστατεύεται.

Άρθρο Π-18 : Δικαίωμα ασύλου

Το δικαίωμα ασύλου διασφαλίζεται τηρουμένων των κανόνων της Σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και του Πρωτοκόλλου της 31ης Ιανουαρίου 1967 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων και σύμφωνα με το Σύνταγμα.

Άρθρο Π-19 : Προστασία σε περίπτωση απομάκρυνσης, απέλασης και έκδοσης

1. Απαγορεύονται οι συλλογικές απελάσεις.

2. Κανείς δεν μπορεί να απομακρυνθεί, να απελαθεί ή να εκδοθεί προς κράτος όπου διατρέχει σοβαρό κίνδυνο να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή να υποβληθεί σε βασανιστήρια ή άλλη απάνθρωπη ή εξευτελιστική ποινή ή μεταχείριση.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ : ΙΣΟΤΗΤΑ

Άρθρο Π-20 : Ισότητα έναντι του νόμου

Όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι έναντι του νόμου.

Άρθρο Π-21 : Απαγόρευση διακρίσεων

1. Απαγορεύεται κάθε διάκριση ιδίως λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

- γλώσσας
- θρησκείας ή
πεποιθήσεων
- πολιτικών
φρονημάτων
- ιδιότητας μέλους
εθνικής μειονότητας
- περιουσίας
- γέννησης
- αναπηρίας
- ηλικίας
- γενετήσιου
προσανατολισμού

- ιθαγένειας

Σεβασμός της
πολιτιστικής,
θρησκευτικής και
γλωσσικής πολυμορφίας

Ισότητα ανδρών και
γυναικών

Ειδικά πλεονεκτήματα
υπέρ του
υποεκπροσωπούμενου
φύλου επιτρέπονται

Προστασία των παιδιών

Μπορούν να εκφράζουν
ελεύθερα τη γνώμη τους
και αυτή λαμβάνεται
υπόψη

Πρωταρχική σημασία
πρέπει να δίνεται στο
υπέρτατο συμφέρον του
παιδιού.

2. Απαγορεύεται κάθε διάκριση λόγω ιθαγενείας, εντός του πεδίου εφαρμογής του Συντάγματος και με την επιφύλαξη οποιασδήποτε από τις ειδικές του διατάξεις.

Άρθρο Π-22 : Πολιτιστική, θρησκευτική και γλωσσική πολυμορφία

Η Ένωση σέβεται την πολιτιστική, θρησκευτική και γλωσσική πολυμορφία.

Άρθρο Π-23 : Ισότητα ανδρών και γυναικών

Η ισότητα ανδρών και γυναικών πρέπει να εξασφαλίζεται σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων στην απασχόληση, την εργασία και τις αποδοχές.

Η αρχή της ισότητας δεν αποκλείει τη διατήρηση ή τη θέσπιση μέτρων που προβλέπουν ειδικά πλεονεκτήματα υπέρ του υποεκπροσωπούμενου φύλου.

Άρθρο Π-24 : Δικαιώματα του παιδιού

1. Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην προστασία και τη φροντίδα που απαιτούνται για την καλή διαβίωσή τους. Τα παιδιά μπορούν να εκφράζουν ελεύθερα τη γνώμη τους. Η γνώμη τους σχετικά με ζητήματα που τα αφορούν λαμβάνεται υπόψη σε συνάρτηση με την ηλικία και την ωριμότητά τους..

2. Σε όλες τις πράξεις που αφορούν τα παιδιά, είτε επιχειρούνται από δημόσιες αρχές είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς, πρωταρχική σημασία πρέπει να δίνεται στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού.

Δικαίωμα επαφής και με
τους δύο γονείς

3. Κάθε παιδί έχει δικαίωμα να διατηρεί τακτικές προσωπικές σχέσεις και απ' ευθείας επαφές με τους δύο γονείς του, εκτός εάν τούτο είναι αντίθετο προς το συμφέρον του.

Δικαιώματα των
ηλικιωμένων:
Αξιοπρεπής και
ανεξάρτητη ζωή

Άρθρο Π-25 : Δικαιώματα των ηλικιωμένων

Η Ένωση αναγνωρίζει και σέβεται το δικαίωμα των ηλικιωμένων προσώπων να διάγουν αξιοπρεπή και ανεξάρτητη ζωή και να συμμετέχουν στον κοινωνικό και πολιτιστικό βίο.

Άτομα με αναπηρίες

Άρθρο Π-26 : Ένταξη των ατόμων με αναπηρίες

Δικαίωμα ένταξης στον
κοινοτικό βίο

Η Ένωση αναγνωρίζει και σέβεται το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες να επωφελούνται μέτρων που θα τους εξασφαλίζουν την αυτονομία, την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή στον κοινοτικό βίο.

Αλληλεγγύη

ΤΙΤΛΟΣ IV : ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Άρθρο Π-27 : Δικαίωμα των εργαζομένων στην ενημέρωση και τη διαβούλευση στο πλαίσιο της επιχείρησης

Δικαίωμα των
εργαζομένων στην
ενημέρωση και τη
διαβούλευση

Εξασφαλίζεται στους εργαζομένους ή τους εκπροσώπους τους, στα ενδεδειγμένα επίπεδα, εγκαίρως ενημέρωση και διαβούλευση, στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές.

Συλλογικές
διαπραγματεύσεις
Δικαίωμα απεργίας

Άρθρο Π-28 : Δικαίωμα διαπραγμάτευσης και συλλογικών δράσεων

Οι εργαζόμενοι και οι εργοδότες, ή οι αντίστοιχες οργανώσεις τους, έχουν, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές, δικαίωμα να διαπραγματεύονται και να συνάπτουν συλλογικές συμβάσεις στα ενδεδειγμένα επίπεδα καθώς και να προσφεύγουν, σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων, σε συλλογικές δράσεις για την υπεράσπιση των συμφερόντων τους, συμπεριλαμβανομένης της απεργίας.

Υπηρεσίες εύρεσης
εργασίας

Άρθρο Π-29 : Δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες ευρέσεως εργασίας

Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα πρόσβασης σε δωρεάν υπηρεσίες ευρέσεως εργασίας.

Προστασία έναντι
αδικαιολόγητης
απόλυσης

Άρθρο ΠΙ-30 : Προστασία σε περίπτωση αδικαιολόγητης απόλυσης

Κάθε εργαζόμενος έχει δικαίωμα προστασίας έναντι κάθε αδικαιολόγητης απόλυσης, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές.

Συνθήκες εργασίας

Άρθρο ΠΙ-31 : Δίκαιες και πρόσφορες συνθήκες εργασίας

Διασφάλιση υγιεινών,
ασφαλών και
αξιοπρεπών συνθηκών
εργασίας

1. Κάθε εργαζόμενος έχει δικαίωμα σε υγιεινές, ασφαλείς και αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας.

Περίοδοι ανάπαυσης
και αμειβόμενων
διακοπών

2. Κάθε εργαζόμενος έχει δικαίωμα σε ένα όριο μέγιστης διάρκειας εργασίας, σε ημερήσιες και εβδομαδιαίες περιόδους ανάπαυσης καθώς και σε ετήσια περίοδο αμειβόμενων διακοπών

Εργασία των παιδιών

Άρθρο ΠΙ-32 : Απαγόρευση της εργασίας των παιδιών και προστασία των νέων στην εργασία

Ελάχιστη ηλικία
ανάληψης εργασίας η
ηλικία κατά την οποία
λήγει η υποχρεωτική
σχολική φοίτηση

Η εργασία των παιδιών απαγορεύεται. Η ελάχιστη ηλικία για την ανάληψη εργασίας δεν μπορεί να είναι μικρότερη από την ηλικία κατά την οποία λήγει η υποχρεωτική σχολική φοίτηση, υπό την επιφύλαξη ευνοϊκότερων κανόνων για τους νέους και εξαιρέσει περιορισμένων παρεκκλίσεων.

Προστασία των παιδιών
από την εκμετάλλευση

Οι νέοι που εργάζονται πρέπει να απολαύουν συνθηκών εργασίας προσαρμοσμένων στην ηλικία τους και να προστατεύονται από την οικονομική εκμετάλλευση ή από οποιαδήποτε εργασία που θα μπορούσε να βλάψει την ασφάλειά τους, την υγεία τους, τη σωματική, πνευματική, ηθική ή κοινωνική ανάπτυξή τους ή να θέσει σε κίνδυνο την εκπαίδευσή τους.

Προστασία της
οικογένειας

Άρθρο ΠΙ-33 : Οικογενειακή ζωή και επαγγελματική ζωή

- προστασία από την
απόλυση κατά την
εγκυμοσύνη.
- αμειβόμενη άδεια
μητρότητας
- άδεια και στους δύο
γονείς μετά τη γέννηση ή
την υιοθεσία παιδιού

1. Η οικογένεια απολαύει νομικής, οικονομικής και κοινωνικής προστασίας.

2. Κάθε πρόσωπο, προκειμένου να μπορεί να συνδυάζει την οικογενειακή με την επαγγελματική ζωή του, έχει δικαίωμα προστασίας από την απόλυση για λόγους που συνδέονται με τη μητρότητα καθώς και δικαίωμα αμειβόμενης άδειας μητρότητας και γονικής άδειας μετά τη γέννηση ή την υιοθεσία παιδιού.

Άρθρο Π-34 : Κοινωνική ασφάλεια και κοινωνική αρωγή

*Κοινωνικά συστήματα
στο πλαίσιο του δικαίου
της Ένωσης*

*Δικαίωμα στις παροχές
κοινωνικής ασφάλειας*

*Δικαίωμα κοινωνικής
αρωγής και στεγαστικής
βοήθειας για όσους δεν
διαθέτουν επαρκείς
πόρους*

*Δικαίωμα προστασίας
της υγείας*

*Υψηλό επίπεδο
προστασίας της υγείας*

*Πρόσβαση σε υπηρεσίες
γενικού ενδιαφέροντος
εντός των ορίων του
δικαίου της Ένωσης*

Περιβάλλον

*Υψηλό επίπεδο
προστασίας του
περιβάλλοντος, όχι το
υψηλότερο δυνατό
επίπεδο προστασίας του
περιβάλλοντος*

1. Η Ένωση αναγνωρίζει και σέβεται το δικαίωμα πρόσβασης στις παροχές κοινωνικής ασφάλειας και στις κοινωνικές υπηρεσίες που εξασφαλίζουν προστασία σε περιπτώσεις όπως η μητρότητα, η ασθένεια, το εργατικό ατύχημα, η εξάρτηση ή το γήρας καθώς και σε περίπτωση απώλειας της απασχόλησης, σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται στο δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές.

2. Κάθε πρόσωπο που διαμένει και διακινείται νομίμως εντός της Ένωσης έχει δικαίωμα στις παροχές κοινωνικής ασφάλειας και στα κοινωνικά πλεονεκτήματα, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές.

3. Η Ένωση, προκειμένου να καταπολεμηθεί ο κοινωνικός αποκλεισμός και η φτώχεια, αναγνωρίζει και σέβεται το δικαίωμα κοινωνικής αρωγής και στεγαστικής βοήθειας προς εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης σε όλους όσους δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους, σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται στο δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές.

Άρθρο Π-35 : Προστασία της υγείας

Κάθε πρόσωπο δικαιούται να έχει πρόσβαση στην πρόληψη σε θέματα υγείας και να απολαύει ιατρικής περίθαλψης, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές. Κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή όλων των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης εξασφαλίζεται υψηλού επιπέδου προστασία της υγείας του ανθρώπου.

Άρθρο Π-36 : Πρόσβαση στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού
ενδιαφέροντος

Η Ένωση αναγνωρίζει και σέβεται την πρόσβαση στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, όπως αυτό προβλέπεται στις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές, σύμφωνα με το Σύνταγμα, προκειμένου να προαχθεί η κοινωνική και εδαφική συνοχή της Ένωσης.

Άρθρο Π-37 : Προστασία του περιβάλλοντος

Το υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και η βελτίωση της ποιότητάς του πρέπει να ενσωματώνονται στις πολιτικές της Ένωσης και να διασφαλίζονται σύμφωνα με την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης.

Υψηλό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή, όχι το υψηλότερο δυνατό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή

Άρθρο II-38 : Προστασία του καταναλωτή

Οι πολιτικές της Ένωσης διασφαλίζουν υψηλό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή.

Δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του ΕΚ στο κράτος μέλος κατοικίας

ΤΙΤΛΟΣ V : ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Άρθρο II-39 : Δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

1. Κάθε πολίτης της Ένωσης έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο κράτος μέλος κατοικίας του, υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του εν λόγω κράτους.

Άμεση και μυστική ψηφοφορία

2. Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου εκλέγονται με άμεση και καθολική, ελεύθερη και μυστική ψηφοφορία.

Δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις τοπικές εκλογές
- όχι ακόμη ωστόσο στις εθνικές εκλογές

Άρθρο II-40 : Δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές

Κάθε πολίτης της Ένωσης έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές στο κράτος μέλος κατοικίας του, υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του εν λόγω κράτους.

Χρηστή διοίκηση

Άρθρο II-41 : Δικαίωμα χρηστής διοίκησης

Αμερόληπτη, δίκαιη και εντός ευλόγου προθεσμίας εξέταση των υποθέσεων των πολιτών.

1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην αμερόληπτη, δίκαιη και εντός ευλόγου προθεσμίας εξέταση των υποθέσεων του από τα Όργανα, τους οργανισμούς και τους φορείς της Ένωσης.

Το δικαίωμα περιλαμβάνει:
- το δικαίωμα σε προηγούμενη ακρόαση

2. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει ιδίως :

- το δικαίωμα πρόσβασης

α) το δικαίωμα κάθε προσώπου σε προηγούμενη ακρόαση προτού ληφθεί ατομικό μέτρο εις βάρος του,

β) το δικαίωμα κάθε προσώπου να έχει πρόσβαση στο φάκελό του, τηρουμένων των νομίμων συμφερόντων της εμπιστευτικότητας και του επαγγελματικού και επιχειρηματικού απορρήτου,

- την υποχρέωση
αιτιολόγησης των
αποφάσεων

Δικαίωμα στην
αποκατάσταση των
ζημιών που προξένησε η
Ένωση

Δικαίωμα έγγραφης
προσφυγής στα Όργανα
σε οποιαδήποτε από τις
γλώσσες του
Συντάγματος και λήψης
απάντησης στην ίδια
γλώσσα

Πρόσβαση σε έγγραφα
(αλλά μόνο εάν το
επιτρέπει το δίκαιο της
Ένωσης)

Διαμεσολαβητής
- Ερευνά περιπτώσεις
κακοδιοίκησης
(βλέπε επίσης άρθρο I-
48 σχετικά με τον
Διαμεσολαβητή στο
πρώτο μέρος)

Αναφορά στο ΕΚ
Οι πολίτες της ΕΕ έχουν
δικαίωμα αναφοράς

γ) την υποχρέωση της διοίκησης να αιτιολογεί τις αποφάσεις της.

3. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην αποκατάσταση εκ μέρους της Ένωσης της ζημίας που του προξένησαν τα Όργανα ή οι υπάλληλοί της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις γενικές αρχές που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών.

4. Κάθε πρόσωπο μπορεί να απευθύνεται στα Όργανα της Ένωσης σε μία από τις γλώσσες του Συντάγματος και πρέπει να λαμβάνει απάντηση στην ίδια γλώσσα.

Άρθρο II-42 : Δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα

Κάθε πολίτης της Ένωσης ή κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική έδρα του σε ένα κράτος μέλος έχει δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα των Οργάνων, οργανισμών και φορέων της Ένωσης, σε οποιαδήποτε μορφή κι αν παράγονται.

Άρθρο II-43 : Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής

Κάθε πολίτης της Ένωσης ή κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική έδρα του σε κράτος μέλος, έχει δικαίωμα να προσφεύγει στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, σχετικά με περιπτώσεις κακοδιοίκησης στο πλαίσιο της δράσης των Οργάνων, οργανισμών ή φορέων της Ένωσης, με εξαίρεση το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και το Τακτικό Δικαστήριο κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών καθηκόντων τους.

Άρθρο II-44 : Δικαίωμα αναφοράς

Κάθε πολίτης της Ένωσης ή κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική έδρα του σε κράτος μέλος, έχει δικαίωμα αναφοράς προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Άρθρο Π-45 : Ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής

Ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής

Το δικαίωμα αυτό μπορεί να χορηγείται σε υπηκόους τρίτων χωρών που κατοικούν στην Ένωση

1. Κάθε πολίτης της Ένωσης έχει δικαίωμα να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα στο έδαφος των κρατών μελών.

2. Η ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής μπορεί να χορηγείται, σύμφωνα με το Σύνταγμα, στους υπηκόους των τρίτων χωρών που διαμένουν νομίμως στο έδαφος κράτους μέλους.

Άρθρο Π-46 : Διπλωματική και προξενική προστασία

Διπλωματική προστασία από τις διπλωματικές αρχές άλλες κρατών μελών

Κάθε πολίτης της Ένωσης απολαύει, στο έδαφος τρίτων χωρών στις οποίες δεν αντιπροσωπεύεται το κράτος μέλος του οποίου είναι υπήκοος, της διπλωματικής και προξενικής προστασίας κάθε κράτους μέλους, υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν και έναντι των υπηκόων του κράτους αυτού.

ΤΙΤΛΟΣ VI : ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Άρθρο Π-47 : Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου

Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής, δίκαιη δίκη εάν παραβιάζονται δικαιώματα ή ελευθερίες που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης

Κάθε πρόσωπο του οποίου παραβιάστηκαν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης, έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, τηρουμένων των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να δικαστεί η υπόθεσή του δίκαια, δημόσια και εντός εύλογης προθεσμίας, από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως. Κάθε πρόσωπο έχει τη δυνατότητα να συμβουλευέται δικηγόρο και να του αναθέτει την υπεράσπιση και εκπροσώπησή του.

Σε όσους δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους, παρέχεται ευεργέτημα πενίας, εφόσον το ευεργέτημα αυτό είναι αναγκαίο για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

Άρθρο Π-48 : Τεκμήριο αθωότητας και δικαιώματα της υπεράσπισης

Τεκμήριο αθωότητας

1. Κάθε κατηγορούμενος τεκμαίρεται ότι είναι αθώος μέχρι αποδείξεως της ενοχής του σύμφωνα με το νόμο.

Δικαίωμα υπεράσπισης

2. Διασφαλίζεται ο σεβασμός των δικαιωμάτων της υπεράσπισης σε κάθε κατηγορούμενο.

Αρχή νομιμότητας

Απαγόρευση
αναδρομικής εφαρμογής

Με την επιφύλαξη
υποθέσεων που
αφορούν πράξεις ή
παραλείψεις
εγκληματικές σύμφωνα
με τις γενικές αρχές

Ποινή ανάλογη προς το
αδίκημα

Ου δις δικάζεν

Απαγόρευση επιβολής
ποινής για αδίκημα για
το οποίο έχει ήδη
αποφανθεί ποινικό
δικαστήριο

Πεδίο εφαρμογής:

Οι διατάξεις του Χάρτη
απευθύνονται στα
Όργανα, τους
οργανισμούς και τους
φορείς της Ένωσης και
στα κράτη μέλη όταν
εφαρμόζουν το δικαίο
της Ένωσης
Ο Χάρτης δεν
τροποποιεί το πεδίο
εφαρμογής του δικαίου
της Ένωσης και δεν
δημιουργεί νέες
αρμοδιότητες ή νέα

Άρθρο II-49 : Αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιοποιώνων
πράξεων και ποινών

1. Κανείς δεν μπορεί να καταδικαστεί για πράξη ή παράλειψη, η οποία δεν αποτελείσε, κατά τη στιγμή της τέλεσής της, αδίκημα κατά το εθνικό ή το διεθνές δίκαιο. Επίσης, δεν επιβάλλεται ποινή βαρύτερη από εκείνη η οποία επιβαλλόταν κατά τη στιγμή της τέλεσης του αδικήματος. Εάν, μετά την τέλεση του αδικήματος, προβλεφθεί με νόμο ελαφρύτερη ποινή, επιβάλλεται αυτή η ποινή.

2. Το παρόν άρθρο δεν επηρεάζει τη δίκη και την τιμωρία ατόμου ενόχου για πράξη ή παράλειψη η οποία, κατά τη στιγμή της τέλεσής της, ήταν εγκληματική σύμφωνα με τις γενικές αρχές που αναγνωρίζονται από όλα τα έθνη.

3. Η αυστηρότητα της ποινής δεν πρέπει να είναι δυσανάλογη προς το αδίκημα.

Άρθρο II-50 : Δικαίωμα του προσώπου να μη δικάζεται ή να μην τιμωρείται
ποινικά δύο φορές για την ίδια αξιόποινη πράξη

Κανείς δεν διώκεται ούτε τιμωρείται ποινικά για αδίκημα για το οποίο έχει ήδη αθωωθεί ή καταδικαστεί εντός της Ένωσης με οριστική απόφαση ποινικού δικαστηρίου σύμφωνα με το νόμο.

ΤΙΤΛΟΣ VII : ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο II-51 : Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος Χάρτη απευθύνονται στα Όργανα, τους οργανισμούς και τους φορείς της Ένωσης, τηρουμένης της αρχής της επικουρικότητας, καθώς και στα κράτη μέλη, μόνον όταν εφαρμόζουν το δικαίο της Ένωσης. Κατά συνέπεια, οι ανωτέρω σέβονται τα δικαιώματα, τηρούν τις αρχές και προάγουν την εφαρμογή τους, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους και εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων της Ένωσης, όπως της ανατίθενται από τα άλλα μέρη του Συντάγματος.

2. Ο παρών Χάρτης δεν επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης πέραν των αρμοδιοτήτων της Ένωσης και δεν δημιουργεί καμία νέα αρμοδιότητα και κανένα νέο καθήκον για την Ένωση, ούτε τροποποιεί τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα που καθορίζονται στα άλλα μέρη του Συντάγματος.

καθήκοντα για την
Ένωση

Περιορισμός στην
άσκηση των
θεμελιωδών
δικαιωμάτων
επιτρέπεται μόνο για
λόγους γενικού
ενδιαφέροντος της
Ένωσης και πρέπει να
προβλέπεται από νόμο

Τα δικαιώματα
ασκούνται εντός των
ορίων που καθορίζουν
οι Συνθήκες

Ερμηνεία βάσει της
Σύμβασης για την
Προάσπιση των
Δικαιωμάτων του
Ανθρώπου - αλλά η
Ένωση μπορεί να
παρέχει ευρύτερη
προστασία

Ερμηνεία βάσει των
κοινών συνταγματικών
παραδόσεων των
κρατών μελών

Οι αρχές μπορούν να
τίθενται σε εφαρμογή
από την Ένωση
Η νομιμότητα των
πράξεων της Ένωσης
υπόκειται στον έλεγχο
του Δικαστηρίου

Λαμβάνονται πλήρως
υπόψη οι εθνικές
νομοθεσίες και
πρακτικές

Άρθρο II-52 : Εμβέλεια και ερμηνεία των δικαιωμάτων και των αρχών

1. Κάθε περιορισμός στην άσκηση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που αναγνωρίζονται στον παρόντα Χάρτη πρέπει να προβλέπεται από το νόμο και να σέβεται το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών. Τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, περιορισμοί επιτρέπεται να επιβάλλονται μόνον εφόσον είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε στόχους γενικού ενδιαφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων.
2. Τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται από τον παρόντα Χάρτη, και τα οποία διέπονται από διατάξεις άλλων μερών του Συντάγματος, ασκούνται υπό τους όρους και εντός των ορίων που καθορίζονται από αυτά τα μέρη.
3. Στο μέτρο που ο παρών Χάρτης περιλαμβάνει δικαιώματα που αντιστοιχούν σε δικαιώματα τα οποία διασφαλίζονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η έννοια και η εμβέλειά τους είναι ίδιες με εκείνες που τους αποδίδει η εν λόγω Σύμβαση. Η διάταξη αυτή δεν εμποδίζει το δίκαιο της Ένωσης να παρέχει ευρύτερη προστασία.
4. Στο βαθμό που ο παρών Χάρτης αναγνωρίζει τα θεμελιώδη δικαιώματα όπως αυτά απορρέουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, τα εν λόγω δικαιώματα ερμηνεύονται σύμφωνα με τις παραδόσεις αυτές.
5. Οι διατάξεις του παρόντος Χάρτη που περιέχουν αρχές μπορούν να τίθενται σε εφαρμογή με νομοθετικές και εκτελεστικές πράξεις των Οργάνων και οργανισμών της Ένωσης, και με πράξεις των κρατών μελών όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης, κατά την άσκηση των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους. Οι διατάξεις αυτές υπόκεινται στην κρίση δικαστηρίου μόνον κατά την ερμηνεία αυτών των πράξεων και για τον έλεγχο της νομιμότητάς τους.
6. Οι εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές λαμβάνονται πλήρως υπόψη όπως καθορίζεται στον παρόντα Χάρτη.

Άρθρο II-53 : Επίπεδο προστασίας

Ο Χάρτης μπορεί να ερμηνεύεται μόνο ως ανυψώνων το επίπεδο σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου

Καμία διάταξη του παρόντος Χάρτη δεν πρέπει να ερμηνεύεται ως περιορίζουσα ή θίγουσα τα δικαιώματα του ανθρώπου και τις θεμελιώδεις ελευθερίες που αναγνωρίζονται στα αντίστοιχα πεδία εφαρμογής από το δίκαιο της Ένωσης, το διεθνές δίκαιο καθώς και από τις διεθνείς συμβάσεις, στις οποίες είναι μέρη η Ένωση ή όλα τα κράτη μέλη, και ιδίως από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, καθώς και από τα Συντάγματα των κρατών μελών.

Άρθρο II-54 : Απαγόρευση της κατάχρησης δικαιώματος

Δεν παρέχεται δικαίωμα επίδοσης σε δραστηριότητες που αποσκοπούν στην κατάλυση δικαιωμάτων και ελευθεριών που αναγνωρίζονται στον Χάρτη

Καμία από τις διατάξεις του παρόντος Χάρτη δεν πρέπει να ερμηνεύεται ως συνεπαγόμενη δικαίωμα επίδοσης σε δραστηριότητα ή εκτέλεσης πράξης που αποσκοπούν στην κατάλυση των δικαιωμάτων ή ελευθεριών που αναγνωρίζονται στον παρόντα Χάρτη ή σε περιορισμούς των δικαιωμάτων και ελευθεριών ευρύτερους από τους προβλεπόμενους σε αυτόν.

ΜΕΡΟΣ IV:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Κατάργηση των προηγούμενων συνθηκών

Όλες οι προηγούμενες Συνθήκες καταργούνται, περιλαμβανομένων των πρωτοκόλλων, εκτός εάν επαναλαμβάνονται στο παρόν Σύνταγμα.

Νομική συνέχεια

Η Ένωση διαδέχεται τις Κοινοότητες σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους εκτός εάν παραβιάζουν τις διατάξεις του νέου Συντάγματος, το οποίο υπερισχύει.

Διατηρείται η νομολογία

Πεδίο γεωγραφικής εφαρμογής

Όλα τα κράτη μέλη

Άρθρο IV-1: Κατάργηση των προηγούμενων Συνθηκών

Με την έναρξη της ισχύος της Συνθήκης για τη θέσπιση του Συντάγματος, καταργούνται η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και οι πράξεις και Συνθήκες που τις συμπληρώνουν ή τροποποιούν, οι οποίες περιλαμβάνονται στο Πρωτόκολλο το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος.

Άρθρο IV-2: Νομική συνέχεια ως προς την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και την Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαδέχεται τις Ευρωπαϊκές Κοινοότητες και την Ένωση σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, είτε είναι εσωτερικής φύσεως είτε απορρέουν από διεθνείς συμφωνίες, τα οποία είχαν γεννηθεί πριν από την έναρξη της ισχύος της Συνθήκης για τη θέσπιση του Συντάγματος δυνάμει των προηγούμενων Συνθηκών, πρωτοκόλλων και πράξεων, περιλαμβανομένων όλων των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των Κοινοτήτων και της Ένωσης καθώς και των αρχείων τους.

Οι διατάξεις των πράξεων των Οργάνων της Ένωσης, οι οποίες θεσπίστηκαν δυνάμει των Συνθηκών και των πράξεων που μνημονεύονται στην πρώτη παράγραφο, εξακολουθούν να ισχύουν υπό τους όρους που προβλέπονται στο Πρωτόκολλο το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος. Η νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων διατηρείται ως πηγή ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης.

Άρθρο IV-3: Πεδίο εδαφικής εφαρμογής

1. Η Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος ισχύει στο Βασίλειο του Βελγίου, στο Βασίλειο της Δανίας, στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, στην Ελληνική Δημοκρατία, στο Βασίλειο της Ισπανίας, στη Γαλλική Δημοκρατία, στην Ιρλανδία, στην Ιταλική Δημοκρατία, στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, στο Βασίλειο των Κάτω Χωρών, στη Δημοκρατία της Αυστρίας, στην Πορτογαλική Δημοκρατία, στη Δημοκρατία της Φινλανδίας, στο Βασίλειο της Σουηδίας και στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας και...

Υπερπόντια γαλλικά
διαμερίσματα, Αζόρες,
Μαδέρα, Κανάριες
Νήσοι

Καθεστώς σύνδεσης

Δεν εφαρμόζεται στις
υπερπόντιες χώρες του
Ηνωμένου Βασιλείου

Εφαρμόζεται στα
ευρωπαϊκά εδάφη τα
οποία εκπροσωπούνται
στις εξωτερικές σχέσεις
τους από την Ένωση

Νήσοι Åland

Δεν εφαρμόζεται στις
Φερόες Νήσους (ή στη
Γροιλανδία γιατί δεν
είναι ευρωπαϊκό
έδαφος)

Δεν εφαρμόζεται στις
βάσεις του Ηνωμένου
Βασιλείου στην Κύπρο

Εφαρμόζεται μερικώς
στη Νήσο Μαν και στις
αγγλονορμανδικές
νήσους

Περιφερειακές ενώσεις

Η Ένωση μεταξύ
Βελγίου,
Λουξεμβούργου και
Κάτω Χωρών αποδεκτή,

2. Η Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος ισχύει στα υπερπόντια γαλλικά διαμερίσματα, στις Αζόρες, στη Μαδέρα και στις Καναρίους Νήσους, σύμφωνα με το άρθρο III-326 του Μέρους III.

3. Για τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη, ο κατάλογος των οποίων περιλαμβάνεται στο [παράρτημα II της ΣΕΚ], ισχύει το ιδιαίτερο καθεστώς σύνδεσης που ορίζεται στο [τέταρτο μέρος της ΣΕΚ] Μέρος [...] της Συνθήκης για τη θέσπιση του Συντάγματος.

Η Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος δεν εφαρμόζεται στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη που διατηρούν ιδιαίτερες σχέσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας και δεν αναφέρονται στον ανωτέρω κατάλογο.

4. Η Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος εφαρμόζεται στα ευρωπαϊκά εδάφη, για τις εξωτερικές σχέσεις των οποίων υπεύθυνο είναι ένα κράτος μέλος.

5. Η Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος εφαρμόζεται στα νησιά Åland σύμφωνα με τις διατάξεις που αναφέρονται στο Πρωτόκολλο αριθ. 2 της Πράξης περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας.

6. Κατά παρέκκλιση από τις προηγούμενες παραγράφους :

α) Η Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος δεν εφαρμόζεται στις Φερόες Νήσους,

β) Η Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος δεν εφαρμόζεται στις περιοχές των κυρίαρχων βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας στην Κύπρο,

γ) Η Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος εφαρμόζεται στις αγγλονορμανδικές νήσους και στη νήσο Μαν μόνον εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για να διασφαλισθεί η εφαρμογή του καθεστώτος που προβλέπει για τις νήσους αυτές η Συνθήκη περί προσχωρήσεως νέων κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενεργείας, η οποία υπεγράφη στις 22 Ιανουαρίου 1972.

Άρθρο IV-4: Περιφερειακές ενώσεις

Η Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος δεν εμποδίζει την ύπαρξη και την ολοκλήρωση των περιφερειακών ενώσεων μεταξύ Βελγίου και Λουξεμβούργου καθώς και μεταξύ Βελγίου, Λουξεμβούργου και Κάτω Χωρών, εφόσον οι στόχοι των περιφερειακών αυτών ενώσεων δεν επιτυγχάνονται με την εφαρμογή της εν λόγω Συνθήκης.

καμία αναφορά στη
Σκανδιναβική Ένωση

Πρωτόκολλα

Άρθρο IV-5: Πρωτόκολλα

Τα παλαιά πρωτόκολλα
καταργούνται εάν δεν
επαναλαμβάνονται στο
παρόν

Τα πρωτόκολλα τα οποία προσαρτώνται στην παρούσα Συνθήκη
αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής.

Αναθεώρηση της Συνθήκης

Άρθρο IV-6:

Διαδικασία αναθεώρησης της Συνθήκης για τη θέσπιση του Συντάγματος

Τα κράτη μέλη, το ΕΚ
και η Επιτροπή μπορούν
να υποβάλουν σχέδια
αναθεώρησης της
Συνθήκης

1. Η κυβέρνηση κάθε κράτους μέλους, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή η Επιτροπή δύναται να υποβάλει στο Συμβούλιο των Υπουργών σχέδια αναθεωρήσεως της Συνθήκης για τη θέσπιση του Συντάγματος. Τα σχέδια αυτά κοινοποιούνται στα Εθνικά Κοινοβούλια των κρατών μελών.

Το Ευρωπαϊκό
Συμβούλιο αποφασίζει
με απλή πλειοψηφία για
τη σύγκληση Συνέλευσης

2. Εάν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατόπιν γνωμοδότησης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής, εκδώσει με ειδική πλειοψηφία απόφαση υπέρ της εξέτασης των προτεινομένων τροποποιήσεων, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου συγκαλεί Συνέλευση απαρτιζόμενη από αντιπροσώπους των εθνικών Κοινοβουλίων των κρατών μελών, τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων των κρατών μελών, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής. Σε περίπτωση θεσμικών μεταβολών στον νομισματικό τομέα, ζητείται επίσης η γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει με απλή πλειοψηφία να μην συγκαλέσει Συνέλευση, εάν η έκταση των τροποποιήσεων δεν δικαιολογεί τέτοια σύγκληση. Στην περίπτωση αυτή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσδιορίζει την εμβέλεια των τροποποιήσεων που υποβάλλονται στην Διάσκεψη των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών.

Η Συνέλευση εξετάζει

Η Συνέλευση εξετάζει τα σχέδια αναθεώρησης και εκδίδει με συναίνεση σύσταση προς τη Διάσκεψη των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών που προβλέπεται στην παράγραφο 3.

Το αποτέλεσμα
καθορίζεται με "κοινή
συμφωνία»

3. Η διάσκεψη των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συγκαλείται από τον πρόεδρο του Συμβουλίου των Υπουργών για να καθορισθούν, με κοινή συμφωνία, οι τροποποιήσεις που πρέπει να επέλθουν στη Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος.

Επικύρωση από όλα τα
κράτη μέλη

Οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ μετά την επικύρωσή τους από όλα τα κράτη μέλη κατά τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

Πολιτική απόφαση των πρωθυπουργών εάν ως και το 20% των κρατών μελών δεν επικυρώσει τη Συνθήκη εντός 2 ετών

Έγκριση, επικύρωση και έναρξη ισχύος

Επικύρωση από όλα τα κράτη μέλη. Τα έγγραφα επικύρωσης (επιστολές) κατατίθενται στη Ρώμη

Ημερομηνία

Διάρκεια

Απεριόριστη

Γλώσσες

Όλα τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά (αλλά, σε περίπτωση αμφιβολιών σχετικά με την ερμηνεία, καλόν είναι να λαμβάνεται υπόψη το γαλλικό κείμενο της Συνθήκης)

4. Εάν μετά την παρέλευση δύο ετών από την υπογραφή της Συνθήκης για τη θέσπιση του Συντάγματος, τα τέσσερα πέμπτα των κρατών μελών έχουν επικυρώσει την εν λόγω Συνθήκη και ένα ή περισσότερα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν δυσχέρειες όσον αφορά την επικύρωση αυτή, το θέμα παραπέμπεται στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Άρθρο IV-7: Έγκριση, επικύρωση και έναρξη της ισχύος της Συνταγματικής Συνθήκης

1. Η Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος επικυρώνεται από τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες. Τα έγγραφα επικύρωσης κατατίθενται στην κυβέρνηση της Ιταλικής Δημοκρατίας.

2. Η Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος αρχίζει να ισχύει την....., εφόσον έχουν κατατεθεί όλα τα έγγραφα επικύρωσης ή άλλως την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης του υπογράφοντος κράτους που προέβη τελευταίο στην ενέργεια αυτή.

Άρθρο IV-8: Διάρκεια

Η Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος συνάπτεται για απεριόριστο χρόνο.

Άρθρο IV-9: Γλώσσες¹

(Το άρθρο αυτό θα πρέπει να προσαρμοσθεί σύμφωνα με την Πράξη Προσχώρησης)

Η Συνθήκη για τη θέσπιση του Συντάγματος συντάσσεται σε ένα μόνον αντίτυπο στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, ιρλανδική, ισπανική, ιταλική, ολλανδική, πορτογαλική, σουηδική, φινλανδική, [τσεχική, εσθονική, λετονική, λιθουανική, ουγγρική, μαλτέζικη, πολωνική, σλοβακική, σλοβενική] γλώσσα, και όλα τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά· κατατίθεται στο αρχείο της κυβερνήσεως της Ιταλικής Δημοκρατίας, η οποία διαβιβάζει κυρωμένο αντίγραφο στην κυβέρνηση καθενός από τα άλλα υπογράφοντα κράτη.

**ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ**

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι ο τρόπος με τον οποίο ασκείται ο έλεγχος από τα διάφορα εθνικά κοινοβούλια στις αντίστοιχες κυβερνήσεις τους σχετικά με δραστηριότητες της Ένωσης αποτελεί αντικείμενο της συνταγματικής οργάνωσης και πρακτικής εκάστου κράτους μέλους,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ, ωστόσο, να ενθαρρύνουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων στις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να ενισχύσουν τη δυνατότητά τους να εκφράζουν τις απόψεις τους σχετικά με τις νομοθετικές προτάσεις καθώς και σχετικά με άλλα ζητήματα τα οποία μπορεί να παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα εθνικά κοινοβούλια,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων, οι οποίες προσαρτώνται στο Σύνταγμα :

I. Ενημέρωση των εθνικών κοινοβουλίων των κρατών μελών

1. Όλα τα έγγραφα διαβουλεύσεων της Επιτροπής (πράσινες και λευκές βίβλοι και ανακοινώσεις) διαβιβάζονται από την Επιτροπή απευθείας στα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών όταν δημοσιευθούν. Η Επιτροπή αποστέλλει επίσης στα εθνικά Κοινοβούλια των κρατών μελών το ετήσιο νομοθετικό πρόγραμμα καθώς και κάθε άλλη πράξη νομοθετικού προγραμματισμού ή πολιτικής στρατηγικής που τυχόν υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο των Υπουργών, ταυτόχρονα με την αποστολή τους στα Όργανα αυτά.

2. Όλες οι νομοθετικές προτάσεις που απευθύνονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο των Υπουργών διαβιβάζονται ταυτόχρονα στα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών.

3. Τα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών μπορούν να απευθύνουν στους Προέδρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου των Υπουργών και της Επιτροπής αιτιολογημένη γνώμη όσον αφορά τη συμβατότητα νομοθετικής πρότασης με την αρχή της επικουρικότητας, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο Πρωτόκολλο σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

*Η οργάνωση των Κοινοβουλίων είναι καθαρά εθνικό ζήτημα
....*

... αλλά η Ένωση επιθυμεί να ενθαρρύνει τη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων στις δραστηριότητες της ΕΕ

Όλα τα στρατηγικά έγγραφα που εκδίδει η Επιτροπή διαβιβάζονται στα εθνικά κοινοβούλια ταυτόχρονα με τη διαβίβασή τους στο ΕΚ και στο Συμβούλιο.

Το ίδιο ισχύει για τις νομοθετικές προτάσεις

Τα εθνικά κοινοβούλια μπορούν να απευθύνουν αιτιολογημένη γνώμη σχετικά με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας

Από τη στιγμή κατάθεσης μίας πρότασης έως την εγγραφή της στην ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου πρέπει να παρέρχεται περίοδος έξι εβδομάδων.

Από τη στιγμή εγγραφής μίας πρότασης στην ημερήσια διάταξη έως τη λήψη απόφασης πρέπει να παρέρχονται δέκα ημέρες.

Τα πρακτικά των συνόδων του Συμβουλίου όταν εξετάζει νομοθετικές προτάσεις διαβιβάζονται στα εθνικά κοινοβούλια ταυτόχρονα με τη διαβίβασή τους στις εθνικές κυβερνήσεις

Τα εθνικά κοινοβούλια ενημερώνονται για κάθε αλλαγή στις διαδικασίες ψηφοφορίας

Τα κοινοβούλια ενημερώνονται τουλάχιστον τέσσερις μήνες νωρίτερα για κάθε αλλαγή στις διαδικασίες ψηφοφορίας από ομοφωνία σε ειδική πλειοψηφία.

Διαβιβάζεται επίσης ταυτόχρονα η έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου

4. Από τη στιγμή κατά την οποία μια νομοθετική πρόταση κατατίθεται από την Επιτροπή ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου των Υπουργών και των εθνικών κοινοβουλίων των κρατών μελών στις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρέρχεται περίοδος έξι εβδομάδων έως την ημερομηνία κατά την οποία αυτή εγγράφεται στην ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου των Υπουργών προς λήψη απόφασης είτε για τη θέσπιση πράξης είτε για τον καθορισμό θέσης του Συμβουλίου των Υπουργών στο πλαίσιο νομοθετικής διαδικασίας, εκτός εξαιρέσεων για λόγους ανάγκης, οι οποίοι και θα πρέπει να αναφέρονται στην πράξη ή τη θέση του Συμβουλίου των Υπουργών. Εκτός δεόντως αιτιολογημένων επειγουσών περιπτώσεων, δεν μπορεί να διαπιστωθεί καμία συμφωνία όσον αφορά νομοθετική πρόταση κατά τις έξι αυτές εβδομάδες. Πρέπει να παρέλθουν δέκα ημέρες από την εγγραφή πρότασης στην ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου των Υπουργών έως τον καθορισμό της θέσης του.

5. Οι ημερήσιες διατάξεις και τα αποτελέσματα των συνόδων του Συμβουλίου των Υπουργών, συμπεριλαμβανομένων των πρακτικών των συνόδων του Συμβουλίου των Υπουργών όταν εξετάζει νομοθετικές προτάσεις, διαβιβάζονται απ' ευθείας στα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών, ταυτόχρονα με τη διαβίβασή τους στις κυβερνήσεις των κρατών μελών.

6. Όταν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προτίθεται να επικαλεστεί τη διάταξη του άρθρου I- 24, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο του Συντάγματος, τα εθνικά κοινοβούλια ενημερώνονται πριν από κάθε απόφαση.

Όταν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προτίθεται να επικαλεστεί τη διάταξη του άρθρου 24, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο του Συντάγματος, τα εθνικά κοινοβούλια ενημερώνονται τουλάχιστον τέσσερις μήνες προτού ληφθεί απόφαση.

7. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διαβιβάζει για ενημερωτικούς λόγους την ετήσια έκθεσή του στα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών, και ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο των Υπουργών.

*Αυτό ισχύει για
αμφότερα τα σώματα
στις περιπτώσεις των
κοινοβουλίων που
αποτελούνται από δύο
σώματα*

*Το ΕΚ και τα εθνικά
κοινοβούλια καθορίζουν
από κοινού τους
τρόπους συνεργασίας
τους*

*Διάσκεψη των
ειδικευμένων στις
κοινοτικές υποθέσεις
οργάνων (COSAC)
- μπορεί να υποβάλει
οιαδήποτε εισήγηση
κρίνει σκόπιμη στο ΕΚ,
στο Συμβούλιο και στην
Επιτροπή*

8. Στις περιπτώσεις των εθνικών κοινοβουλίων που αποτελούνται από δύο σώματα αντιπροσώπων, οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται σε αμφότερα τα σώματα.

II. Διακοινοβουλευτική συνεργασία

9. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια καθορίζουν από κοινού τρόπους αποτελεσματικής και τακτικής οργάνωσης και προώθησης της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

10. Η Διάσκεψη των ειδικευμένων στις κοινοτικές υποθέσεις οργάνων, δύναται να υποβάλει οιαδήποτε εισήγηση κρίνει σκόπιμη ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου των Υπουργών και της Επιτροπής. Η Διάσκεψη αυτή προωθεί επίσης την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κοινοβουλίων των κρατών μελών και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, μεταξύ άλλων ανάμεσα στις ειδικευμένες επιτροπές τους. Η Διάσκεψη μπορεί επίσης να οργανώνει διακοινοβουλευτικές διασκέψεις σχετικά με συγκεκριμένα θέματα και ιδίως για τη συζήτηση θεμάτων της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας καθώς και της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας. Οι εισηγήσεις της Διάσκεψης δεν δεσμεύουν με κανένα τρόπο τα εθνικά κοινοβούλια και δεν προδικάζουν τη θέση τους.

Επικουρικότητα
Αναλογικότητα

**ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ
ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ**

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να εξασφαλίσουν ότι οι αποφάσεις θα λαμβάνονται όσο το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες της Ένωσης,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΑ να καθορίσουν τους όρους εφαρμογής των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας που καθιερώνονται στο άρθρο 9 του Συντάγματος, καθώς και να θεσπίσουν σύστημα ελέγχου της εφαρμογής των εν λόγω αρχών από τα Όργανα,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακολούθων διατάξεων, οι οποίες προσαρτώνται στο Σύνταγμα :

Όλα τα όργανα διασφαλίζουν την τήρηση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας

Η Επιτροπή προβαίνει σε ευρείες διαβουλεύσεις πριν από την υποβολή προτάσεων νομοθετικών πράξεων

Το ΕΚ, το Συμβούλιο και η Επιτροπή διαβιβάζουν όλα τα νομοθετικά έγγραφα στα εθνικά κοινοβούλια

*Η Επιτροπή αιτιολογεί κάθε πρότασή της σε σχέση με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Η αιτιολογική έκθεση πρέπει να περιέχει:
- εκτίμηση των δημοσιονομικών*

1. Κάθε Όργανο μεριμνά συνεχώς για την τήρηση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας που καθορίζονται στο άρθρο 9 του Συντάγματος.

2. Η Επιτροπή προβαίνει σε ευρείες διαβουλεύσεις πριν από την υποβολή πρότασης νομοθετικής πράξης. Κατά τις διαβουλεύσεις αυτές πρέπει να συνεκτιμάται, ενδεχομένως, η περιφερειακή και τοπική διάσταση των προβλεπομένων δράσεων. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις, η Επιτροπή δεν προβαίνει σε αυτές τις διαβουλεύσεις, αιτιολογεί δε την απόφασή της αυτή στην πρόταση.

3. Η Επιτροπή διαβιβάζει όλες τις νομοθετικές της προτάσεις καθώς και τις τροποποιημένες της προτάσεις ταυτόχρονα στα εθνικά κοινοβούλια και στο νομοθέτη της Ένωσης. Τα νομοθετικά ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και οι θέσεις του Συμβουλίου των Υπουργών διαβιβάζονται από τα Όργανα αυτά στα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών μόλις εκδοθούν.

4. Η Επιτροπή αιτιολογεί την πρότασή της σε σχέση με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Κάθε νομοθετική πρόταση πρέπει να περιλαμβάνει εμπειριστατωμένη έκθεση βάσει της οποίας μπορεί να κριθεί η τήρηση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Η εν λόγω έκθεση πρέπει να περιέχει στοιχεία εκτίμησης των δημοσιονομικών επιπτώσεων της πρότασης καθώς και, εφόσον η πρόταση αφορά για νόμο-πλαίσιο, των συνεπειών της, στις ρυθμίσεις που πρέπει να εφαρμοσθούν από τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης, ενδεχομένως, της περιφερειακής νομοθεσίας. Οι

επιπτώσεων
-τους λόγους για τους
οποίους ο στόχος
μπορεί να «επιτευχθεί
καλύτερα στο επίπεδο
της Ένωσης»
- εξήγηση κάθε βάρους

Κάθε κοινοβούλιο ή
κάθε σώμα
κοινοβουλίου μπορεί να
διαβιβάσει
αιτιολογημένη γνώμη
εάν διαπιστώσει
παραβίαση της αρχής
της επικουρικότητας

Κώδωνας κινδύνου:
Εάν κοινοβούλια που
εκπροσωπούν το 1/3
των ψήφων αποστέλλουν
αιτιολογημένη γνώμη, η
Επιτροπή πρέπει να
επανεξετάσει την
πρότασή της
- τα κοινοβούλια που
αποτελούνται από ένα
σώμα διαθέτουν δύο
ψήφους και κάθε σώμα
των κοινοβουλίων που
απαρτίζονται από δύο
σώματα διαθέτει μία
ψήφο

Η Επιτροπή αιτιολογεί
την απόφασή της να μην
λάβει υπόψη της την
αιτιολογημένη γνώμη
του 1/3

Η Επιτροπή ωστόσο
αποφασίζει μόνη τελικά

λόγοι που επιτρέπουν το συμπέρασμα ότι ένας στόχος της Ένωσης μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης πρέπει να στηρίζονται σε ποιοτικούς και, οσάκις είναι δυνατόν, σε ποσοτικούς δείκτες. Η Επιτροπή λαμβάνει δεόντως υπόψη της την ανάγκη να είναι το τυχόν οικονομικό ή διοικητικό βάρος που βαρύνει την Ένωση, τις εθνικές κυβερνήσεις, τις περιφερειακές ή τοπικές αρχές, τους οικονομικούς φορείς και τους πολίτες, το ελάχιστο δυνατό και ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο στόχο.

5. Κάθε εθνικό κοινοβούλιο κράτους μέλους ή κάθε σώμα αντιπροσώπων εθνικού κοινοβουλίου μπορεί, εντός προθεσμίας έξι εβδομάδων από την ημερομηνία διαβίβασης της νομοθετικής πρότασης της Επιτροπής, να απευθύνει προς τους Προέδρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου των Υπουργών και της Επιτροπής αιτιολογημένη γνώμη όπου θα αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους εκτιμά ότι η εν λόγω πρόταση δεν συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας. Εναπόκειται σε κάθε εθνικό κοινοβούλιο ή σώμα αντιπροσώπων εθνικού κοινοβουλίου να διεξάγει διαβουλεύσεις, ενδεχομένως, με τα περιφερειακά κοινοβούλια που έχουν νομοθετικές εξουσίες.

6. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο των Υπουργών και η Επιτροπή λαμβάνουν υπόψη τους τις αιτιολογημένες γνώμες που εκδίδουν τα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών ή τα σώματα αντιπροσώπων των κοινοβουλίων αυτών.

Τα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών που απαρτίζονται από ένα σώμα αντιπροσώπων διαθέτουν δύο ψήφους, ενώ κάθε σώμα αντιπροσώπων των κοινοβουλίων που απαρτίζονται από δύο σώματα διαθέτει μία ψήφο.

Εάν οι αιτιολογημένες γνώμες, οι οποίες αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το ένα τρίτο του συνόλου των ψήφων που διαθέτουν τα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών και τα σώματα αντιπροσώπων των εθνικών κοινοβουλίων, κρίνουν ότι πρόταση της Επιτροπής δεν τηρεί την αρχή της επικουρικότητας, η Επιτροπή υποχρεούται να επανεξετάσει την πρότασή της. Το όριο αυτό καθορίζεται τουλάχιστον στο ένα τέταρτο των ψήφων όταν πρόκειται για πρόταση της Επιτροπής ή για πρωτοβουλία προερχόμενη από ομάδα κρατών μελών στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου III-160 του Συντάγματος σχετικά με το χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

Μετά την επανεξέταση αυτή, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να διατηρήσει, να τροποποιήσει ή να αποσύρει την πρότασή της. Η Επιτροπή αιτιολογεί την απόφασή της.

Τα κράτη μέλη μπορούν να ασκούν προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου λόγω παραβίασης της αρχής της επικουρικότητας

Τέτοιες προσφυγές μπορεί να ασκεί και η Επιτροπή των Περιφερειών όταν προβλέπεται η συμμετοχή της σε διαβουλεύσεις για την έκδοση νομοθετικών πράξεων

Η Επιτροπή υποβάλλει ετήσια έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας

7. Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί των προσφυγών λόγω παραβίασης από νομοθετική πράξη της αρχής της επικουρικότητας οι οποίες ασκούνται, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο III-266 του Συντάγματος, από τα κράτη μέλη ή διαβιβάζονται από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με την εσωτερική έννομη τάξη τους, εξ ονόματος των εθνικών κοινοβουλίων τους ή σώματος αντιπροσώπων των εν λόγω κοινοβουλίων.

Σύμφωνα με το ίδιο άρθρο του Συντάγματος, τέτοιες προσφυγές μπορούν να ασκούνται επίσης από την Επιτροπή των Περιφερειών όσον αφορά νομοθετικές πράξεις για την έκδοση των οποίων το Σύνταγμα προβλέπει τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων με την Επιτροπή των Περιφερειών.

8. Η Επιτροπή υποβάλλει κάθε χρόνο στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο των Υπουργών και στα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών έκθεση όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου I-9 του Συντάγματος. Η εν λόγω ετήσια έκθεση διαβιβάζεται επίσης στην Επιτροπή των Περιφερειών και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

**ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ ΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗ
ΣΤΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΨΗΦΩΝ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΩΝ**

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

ΥΙΟΘΕΤΗΣΑΝ τις ακόλουθες διατάξεις, οι οποίες προσαρτώνται στη
Συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης:

ΑΡΘΡΟ 1 Διατάξεις που αφορούν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

*Έδρες ανά κράτος μέλος
Αλλαγές λόγω της
διεύρυνσης*

Καθ' όλη τη διάρκεια της κοινοβουλευτικής περιόδου 2004-2009 ο
αριθμός των εκλεγομένων σε κάθε κράτος μέλος αντιπροσώπων στο
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι ο εξής

Αυστρία	18
Βέλγιο	24
Γαλλία	78
Γερμανία	99
Δανία	14
Ελλάδα	24
Εσθονία	6
Ηνωμένο Βασίλειο	78
Ιρλανδία	13
Ισπανία	54
Ιταλία	78
Κάτω Χώρες	27
Κύπρος	6
Λεττονία	9
Λιθουανία	13
Λουξεμβούργο	6
Μάλτα	5
Ουγγαρία	24
Πολωνία	54
Πορτογαλία	24
Σλοβακία	14
Σλοβενία	7
Σουηδία	19
Τσεχική Δημοκρατία	24
Φινλανδία	14

ΑΡΘΡΟ 2 Διατάξεις σχετικά με τη στάθμιση των ψήφων στο Ευρωπαϊκό
Συμβούλιο
και στο Συμβούλιο των Υπουργών

Ισχύουν έως το 2009

1. Οι κάτωθι διατάξεις ισχύουν έως την 1η Νοεμβρίου 2009, με την επιφύλαξη του άρθρου 24 του Συντάγματος.

Ψήφοι των κρατών
μελών

Όταν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο των Υπουργών αποφασίσουν με ειδική πλειοψηφία, οι ψήφοι των μελών τους σταθμίζονται ως εξής:

Αυστρία	10
Βέλγιο	12
Γαλλία	29
Γερμανία	29
Δανία	7
Ελλάδα	12
Εσθονία	4
Ηνωμένο Βασίλειο	29
Ιρλανδία	7
Ισπανία	27
Ιταλία	29
Κάτω Χώρες	13
Κύπρος	4
Λεττονία	4
Λιθουανία	7
Λουξεμβούργο	4
Μάλτα	3
Ουγγαρία	12
Πολωνία	27
Πορτογαλία	12
Σλοβακία	7
Σλοβενία	4
Σουηδία	10
Τσεχική Δημοκρατία	12
Φινλανδία	7

Ειδική πλειοψηφία

1. 232 εκ των 321 για
2. πλειοψηφία των κρατών μελών
3. 62% του πληθυσμού

Για να αποφασίσει το Συμβούλιο, απαιτούνται τουλάχιστον 232 ψήφοι υπέρ, που περιλαμβάνουν τις ψήφους της πλειοψηφίας των μελών, όταν, κατά το Σύνταγμα, το Συμβούλιο αποφασίζει μετά από πρόταση της Επιτροπής. Στις άλλες περιπτώσεις, για να αποφασίσει το Συμβούλιο απαιτούνται τουλάχιστον 232 ψήφοι υπέρ, που περιλαμβάνουν τις ψήφους των δύο τρίτων τουλάχιστον των μελών.

Προσαρμογή έπειτα από
κάθε διεύρυνση
σύμφωνα με τις αρχές
της Συνθήκης της
Νίκαιας

Όταν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο των Υπουργών θεσπίζουν απόφαση με ειδική πλειοψηφία, κάθε μέλος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ή του Συμβουλίου των Υπουργών μπορεί να ζητήσει να εξακριβωθεί ότι τα κράτη μέλη τα οποία συνιστούν αυτή την ειδική πλειοψηφία αντιστοιχούν τουλάχιστον στο 62% του συνολικού πληθυσμού της Ένωσης. Εάν αποδειχθεί ότι ο όρος αυτός δεν πληρούται, δεν θεσπίζεται η εν λόγω απόφαση.

2. Για τις μεταγενέστερες προσχωρήσεις, το όριο που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, υπολογίζεται κατά τρόπον ώστε το όριο της ειδικής πλειοψηφίας που εκφράζεται σε ψήφους να μην υπερβαίνει το όριο που προκύπτει από τον πίνακα της δήλωσης σχετικά με τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία περιέχεται στην Τελική Πράξη της Διάσκεψης που εξέδωσε τη Συνθήκη της Νίκαιας.

ΔΗΛΩΣΗ
ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΕΝΗ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ
ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗ ΣΤΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ
ΨΗΦΩΝ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΩΝ

Αριθμός εδρών στο ΕΚ:
Ρουμανία: 33
Βουλγαρία: 17

Η κοινή θέση την οποία θα λάβουν τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τις διασκέψεις προσχώρησης της Ρουμανίας και/ή της Βουλγαρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά την κατανομή των εδρών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τη στάθμιση των ψήφων στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και στο Συμβούλιο των Υπουργών είναι η ακόλουθη. Εάν η προσχώρηση της Ρουμανίας και/ή της Βουλγαρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση λάβει χώρα πριν από την έναρξη ισχύος της απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που προβλέπεται στο άρθρο 19, παράγραφος 2, του Συντάγματος, ο αριθμός των εκλεγόμενων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αντιπροσώπων τους θα υπολογίζεται με βάση τους αριθμούς 33 και 17 αντιστοίχως, διορθωμένους σύμφωνα με τον ίδιο τύπο βάσει του οποίου καθορίστηκε ο αριθμός των αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάθε κράτους μέλους, όπως αναφέρεται στο Πρωτόκολλο για την αντιπροσώπευση των πολιτών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τη στάθμιση των ψήφων στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και στο Συμβούλιο των Υπουργών.

Στάθμιση των ψήφων
Ρουμανία: 14
Βουλγαρία: 10

Η συνθήκη προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα μπορεί να προβλέπει, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 19 παράγραφος 2, του Συντάγματος ότι ο αριθμός των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μπορεί προσωρινά να υπερβεί τούς 736 για το υπόλοιπο της κοινοβουλευτικής περιόδου 2004-2009.

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 24 παράγραφος 2, του Συντάγματος, η στάθμιση των ψήφων της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου των Υπουργών θα είναι 14 και 10 αντιστοίχως μέχρι την 1η Νοεμβρίου 2009. Σε κάθε προσχώρηση, το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο Πρωτόκολλο για την αντιπροσώπευση των πολιτών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τη στάθμιση των ψήφων στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο των Υπουργών θα αποφασίζεται από το Συμβούλιο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΤΜΗΜΑ 3 Β

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ

Άρθρο 1 (προέρχεται από το άρθρο ΙΙΙ-86)

*Συμπληρωματικά μέτρα
μπορούν να θεσπιστούν για τις
χώρες της Ευρωζώνης*

1. Για την προαγωγή της καλής λειτουργίας της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, και σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Συντάγματος, θεσπίζονται συμπληρωματικά μέτρα, τα οποία αφορούν τα κράτη μέλη που έχουν ως νόμισμα το ευρώ, προκειμένου να ενισχύεται ο συντονισμός των οικονομικών πολιτικών τους και της δημοσιονομικής πειθαρχίας τους. Τα εν λόγω μέτρα θα αφορούν προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής και την εποπτεία τους [άρθρο ΙΙΙ-68, παράγραφοι 2 και 4] και τα υπερβολικά ελλείμματα [άρθρο ΙΙΙ-3, παράγραφοι 6, 7, 8 και 11].

*Μόνο τα κράτη μέλη της
Ευρωζώνης έχουν δικαίωμα
ψήφου.
Ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται
η πλειοψηφία των κρατών η
οποία αντιπροσωπεύει το 60%
του πληθυσμού των κρατών
που ανήκουν στην Ευρωζώνη.*

2. Για τα μέτρα της παραγράφου 1, δικαίωμα ψήφου έχουν μόνο τα κράτη μέλη τα οποία ανήκουν στην Ευρωζώνη. Ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η πλειοψηφία των ψήφων των αντιπροσώπων των κρατών μελών που ανήκουν στην Ευρωζώνη, η οποία αντιπροσωπεύει τουλάχιστον τα τρία πέμπτα του πληθυσμού τους. Για πράξη η οποία απαιτεί ομοφωνία, απαιτείται ομοφωνία των εν λόγω κρατών μελών.

Άρθρο 2

Οι ρυθμίσεις για τις συνόδους των Υπουργών των κρατών μελών που ανήκουν στην Ευρωζώνη καθορίζονται σε πρωτόκολλο που επισυνάπτεται στο Σύνταγμα.

Άρθρο 3 (άρθρο ΙΙΙ-81)

*Τα κράτη της Ευρωζώνης
συντονίζουν τη δράση τους σε
διεθνές επίπεδο*

1. Για να εξασφαλισθεί η θέση του ευρώ στο διεθνές νομισματικό σύστημα, τα κράτη μέλη που ανήκουν στην Ευρωζώνη συντονίζουν τη δράση τους μεταξύ τους και με την Επιτροπή προκειμένου να καθορίζουν κοινές θέσεις στα πλαίσια των αρμόδιων διεθνών οικονομικών οργανισμών και διασκέψεων και υπερασπίζονται και προωθούν τις εν λόγω κοινές θέσεις.

Αναλόγως των περιπτώσεων και με την επιφύλαξη της πλήρους ανεξαρτησίας της, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα συμμετέχει πλήρως στον εν λόγω συντονισμό.

Ενιαία εκπροσώπηση στο
πλαίσιο διεθνών οργανισμών

Το Συμβούλιο αποφασίζει με
ειδική πλειοψηφία

Παρεκκλίσεις ισχύουν για τα
κράτη μέλη που δεν πληρούν
τις προϋποθέσεις για την
υιοθέτηση του ευρώ.

Σε αυτά τα κράτη μέλη δεν
εφαρμόζονται οι διατάξεις
που αφορούν το ευρώ.

2. Βάσει αυτού του συντονισμού, το Συμβούλιο, έπειτα από πρόταση της Επιτροπής, μπορεί να εγκρίνει τα ενδεδειγμένα μέτρα για την εξασφάλιση ενιαίας εκπροσώπησης στα πλαίσια των διεθνών οικονομικών οργανισμών και διασκέψεων.

3. Για τα μέτρα του παρόντος άρθρου, δικαίωμα ψήφου έχουν μόνο τα κράτη μέλη τα οποία ανήκουν στην Ευρωζώνη. Ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η πλειοψηφία των ψήφων των αντιπροσώπων των κρατών μελών που ανήκουν στην Ευρωζώνη, η οποία αντιπροσωπεύει τουλάχιστον τα τρία πέμπτα του πληθυσμού τους. Για πράξη η οποία απαιτεί ομοφωνία, απαιτείται ομοφωνία των εν λόγω κρατών μελών.

ΤΜΗΜΑ 4

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο III-186 (πρώην άρθρο 122)

1. Για τα κράτη μέλη για τα οποία το Συμβούλιο των Υπουργών έχει αποφασίσει ότι δεν πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ευρώ ισχύει παρέκλιση όπως ορίζεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Τα εν λόγω κράτη μέλη αποκαλούνται εφεξής «κράτη μέλη με παρέκκλιση».

2. Οι κατωτέρω διατάξεις του Συντάγματος δεν εφαρμόζονται στα κράτη μέλη με παρέκκλιση:

(α) υιοθέτηση των τμημάτων των γενικών προσανατολισμών των οικονομικών πολιτικών που αφορούν τη ζώνη του ευρώ γενικά (πρώην άρθρο 99(2))

(β) υποχρεωτικά μέτρα διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος (πρώην άρθρο 104(9) και (11))

(γ) στόχοι και καθήκοντα του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (πρώην άρθρο 105(1), (2), (3) και (5))

(δ) έκδοση του ευρώ (πρώην άρθρο 106)

(ε) πράξεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (πρώην άρθρο 110)

(στ) μέτρα σχετικά με τη χρήση του ευρώ (πρώην άρθρο 123(4))

(ζ) νομισματικές συμφωνίες (πρώην άρθρο 111)

(η) εξωτερική εκπροσώπηση του ευρώ (νέο άρθρο)

(θ) διορισμός των μελών της εκτελεστικής επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (πρώην άρθρο 112(2)(β)).

Στα παραπάνω άρθρα, ως «κράτη μέλη» νοούνται τα κράτη μέλη τα οποία δεν αποτελούν αντικείμενο παρέκκλισης.

Ο αποκλεισμός αυτών των κρατών μελών από το ΕΣΚΤ προβλέπεται στο καταστατικό του.

Τα κράτη μέλη με παρέκκλιση δεν έχουν δικαίωμα ψήφου στο Συμβούλιο όταν αυτό λαμβάνει αποφάσεις για ζητήματα που αφορούν το ευρώ.

3. Σύμφωνα με το κεφάλαιο ΙΧ του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, τα κράτη μέλη με παρέκκλιση και οι εθνικές κεντρικές τράπεζές τους εξαιρούνται από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

4. Τα δικαιώματα ψήφου των κρατών μελών με παρέκκλιση αναστέλλονται για την έγκριση από το Συμβούλιο των Υπουργών των μέτρων που προβλέπονται στα άρθρα που απαριθμούνται στην παράγραφο 2. Ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται η πλειοψηφία των ψήφων των αντιπροσώπων των κρατών μελών χωρίς παρέκκλιση, η οποία αντιπροσωπεύει τουλάχιστον τα τρία πέμπτα του πληθυσμού τους. Για πράξη η οποία απαιτεί ομοφωνία, απαιτείται ομοφωνία των εν λόγω κρατών μελών.

Ευρετήριο

Επεξηγηματικό σημείωμα:

- ο αριθμός που προηγείται του ενωτικού υποδεικνύει σε ποιο μέρος του συντάγματος περιέχεται το άρθρο
 - ο πρώτος αριθμός που ακολουθεί το ενωτικό υποδεικνύει το άρθρο
 - ο αριθμός μετά το κόμμα υποδεικνύει την παράγραφο
- παράδειγμα: I-3,5 σημαίνει άρθρο 3, παράγραφος 5 στο μέρος I

Ευρετήριο

Αδικαιολόγητη απόλυση II-30
Αθλητισμός I-16.2
Ακεραιότητα του προσώπου II-3
Αλιεία I-13.2
Αλληλεγγύη II- 27-38
Αμοιβαία άμυνα I- 40.7
Αναθεώρηση της Συνθήκης IV-6
αναλογικότητα
 αρχή αναλογικότητας I-9.4, I- 37.1
 αναλογικότητα των ποινών II-49
Αναπηρία II-26
Αναπτυξιακή συνεργασία και ανθρωπιστική βοήθεια I- 13.4
Αναστολή δικαιώματος συμμετοχής στην Ένωση I-58
Αναστολή ιδιότητας μέλους I- 58
Αναφορές I- 8.2, II-44
Ανεξαρτησία I-25.4, I-28.2, I-29.4
Ανθρώπινα δικαιώματα I- 2, I-3.4, I-7.2-3, II-53
Ανθρωπιστική βοήθεια I-13.4
Ανταγωνισμός, ελεύθερος και ανόθευτος I 3.2
Αντιπρόεδροι της Επιτροπής I- 26.3
Αντιπροσωπευτική δημοκρατία I- 45
Αντιρρησίας συνειδήσεως II-10.2
Αξίες I- 2, I-3.4-5
Απαγόρευση διακρίσεων I- 4.1, II-21
Αποκλειστική αρμοδιότητα I-12
Απομάκρυνση II-19.1
Αποπομπή Επιτροπής I- 26.3
Αποστολές διατήρησης της ειρήνης I-40.1
Απόφαση I- 32.1, I- 38.3, I- 39.3-4 και 7, I- 40.4
Απόφαση I- 32.1, I- 36.2
Αποχώρηση από την Ένωση I-59

22/09/03

DV\503109EL.doc

- 78 -

Μετάφραση εξωτερικού συνεργάτη

- Αρμοδιότητες της Ένωσης
 - ανάθεση αρμοδιοτήτων I-9.2
 - αποκλειστικές αρμοδιότητες I-12
 - επικουρικότητα και αναλογικότητα I-9.3
 - κατηγορίες αρμοδιοτήτων I-11.1
 - Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας I-15
 - ρήτρα ευελιξίας I-17
 - συντονισμός των οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης I-14
 - συντρέχουσες αρμοδιότητες I-13
 - υπεροχή του δικαίου της Ένωσης I-10
 - υποστηρικτικές δράσεις I-16
- Αρχή καλόπιστης συνεργασίας I- 5.2
- Αρχή νομιμότητας I- 18.3
- Αρχή της αναλογικότητας I-9.4, I- 37.1
- Άσυλο, δικαίωμα στο II-18
- Ασφάλεια και δικαιοσύνη I-13.2, I-41
- Βασανιστήρια II-4
- Βιομηχανία I- 16.2
- Βιώσιμη ανάπτυξη I- 3.3
- Γάμος II-9
- Γειτονικά κράτη I- 56
- Γεωργία ως συντρέχουσα αρμοδιότητα I- 13.2
- Γλώσσα I-8.2, II-22, IV-9
- Γνώμες I-32.1
- Δαπάνες I-52
- Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, προστασία II-8, I-50
- Δημοκρατική ισότητα I- 44
- Δημοκρατικός βίος της Ένωσης I-44-51
- Δημόσια υγεία I- 13.2, I- 16.2, II-35
- Δημοσίευση και έναρξη ισχύος I-38.1-2
- Δημοτικές και κοινοτικές εκλογές II-40
- Διαβουλεύσεις I-46.3
- Διακρίσεις, απαγόρευση I-4.2
- Διαμεσολαβητής
- Διαμονή I- 8.2, II-45
- Διαρθρωμένη συνεργασία I-40.6
- Διάρκεια Συνθήκης/Συντάγματος IV-8
- Διάστημα I- 13.3
- Διαφάνεια I- 46.2, I- 49.3-5, II-42, Προοίμιο του Μέρους I
- Διευρωπαϊκά δίκτυα I- 13.2
- Δίκαιο της Ένωσης I-10.1
- Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις I-41
- Δικαίωμα
 - αμερόληπτου δικαστηρίου II-47
 - αναφοράς I-8, II-44
 - ασύλου II-18

ατόμων με αναπηρίες II 26
γάμου II-9
εκπαίδευσης II-14
επιλογής επαγγέλματος II-15
επιχειρηματικής δραστηριότητας II-16
εργαζομένων II-27-31
ηλικιωμένων II-25
ιδιοκτησίας II-17
παιδιού II-24, II-32
πολιτών I-8, II-39-46
στη ζωή II-1
στην ελευθερία II-6
υπεράσπισης II-48
Δικαίωμα αρνησικυρίας I- 33.1
Δικαιώματα I- 3.2, I-8.2
Δικαιώματα εργαζομένων II 27-31
Δικαιώματα πολιτών
 διαμεσολαβητής I 8.2, II-43
 δικαίωμα αναφοράς I-8.2, II-44
 δικαίωμα του εκλέγειν I-8.2, II-40
 δικαίωμα του εκλέγεσθαι I 8.2
 δικαίωμα χρηστής διοίκησης I-8.2, II-41
 διπλωματική προστασία I-8.2, II-46
 ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή I 8.2, II-45
 πρόσβαση σε έγγραφα I-49.3, II-42
Δικαστήριο I-7.3, I- 28, II-47
 ειδικά δικαστήρια I-28.1
 Ευρωπαϊκό Δικαστήριο I 28.2
 Τακτικό Δικαστήριο I-28.1
Διοίκηση
Δικαίωμα χρηστής διοίκησης II-41
 κακοδιοίκηση I-48, II-43
Διπλωματική προστασία I-8, II-46
Δουλεία II-5
Εγκατάστασης, ελευθερία 4.1, II-15.2
Έγκριση της Συνθήκης IV-7
Εθνικά κοινοβούλια
 ενημέρωση I-17.2, I-24.4, I-41.2, I-57.2, IV-6
 πρωτόκολλο σχετικά με το ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων
Εθνικά όρια I- 8.3
Εθνικές ταυτότητες, σεβασμός I-5.1
Ειδικά δικαστήρια I-28
Ειδικές νομοθετικές διαδικασίες I-33.2, I 24.4
Ειδική πλειοψηφία I- 22.3, I- 24
 Παράρτημα III-2
Ειδική πλειοψηφία I- 39.8

22/09/03

DV\503109EL.doc

- 80 -

Μετάφραση εξωτερικού συνεργάτη

Ειρήνη I-3.1, I-4
Εκκλησίες I- 51
Εκλογές I- 8.2, I- 19.2, I- 26.2
Εκπαίδευση I-16.2, II-14
Εκτελεστικές πράξεις I-36
 άμυνα I.40
 αποφάσεις I-36.4
 κανονισμοί I-36.4
 κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας I-39
Ελεγκτικό Συνέδριο I-30
Ελεύθερη κυκλοφορία
 εμπορευμάτων I-4
 κεφαλαίων I-4
 προσώπων I-4, II-45
 υπηρεσιών I-4
Ελευθερία II-6, Προοίμιο
Ελευθερία εγκατάστασης I-4, II-15
Ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης II-11
Ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας II-10
Ελευθερία του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι II-12
Έναρξη ισχύος I- 38.2
Ενιαία αγορά, στόχοι
Ενισχυμένη ειδική πλειοψηφία I-24.2
Ενισχυμένη συνεργασία I-43
Ένωση
 αναστολή δικαιωμάτων I-58
 αξίες I-2
 αποχώρηση I-59
 αρμοδιότητα I-9, I-11
 ιδιότητα μέλους I-1.2, I-57
 ίδρυση I.1
 νομική προσωπικότητα I-6
 στόχοι I-3
 σχέση μεταξύ Ένωσης και κρατών μελών I-5
Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας I- 11.4, I- 15, I- 39-40
Επαγγελματική κατάρτιση I- 16.2
Επικουρικότητα I- 9.3, I- 17.2, Πρωτόκολλο
Επικύρωση IV 6.3, IV-7
Επιρροή των πολιτών I- 44-46
Επιστήμη II-3, II-13
Επιτροπή των Περιφερειών I- 31
Επίτροποι, με και χωρίς δικαίωμα ψήφου I-25.3
Επιχειρηματική ελευθερία II-16
Έρευνα I- 13.3
Εσωτερική αγορά I-13.2
Εσωτερικός κανονισμός I-49.5

22/09/03

DV\503109EL.doc

- 81 -

Μετάφραση εξωτερικού συνεργάτη

Ενημερία I- 3.1
Ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα I-45.4
Ευρωπαϊκή Επιτροπή I-25 έως I-27.
 ανεξαρτησία I-25.4
 μονοπώλιο πρωτοβουλίας I-25.2
 προεδρία I-26
 πρόταση μομφής I-25.5
 ρόλος I-25.1
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) I-29
Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων I-7
Ευρωπαϊκό Δικαστήριο I-28
Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο I-19, (βλ. επίσης I-8.2, I-26.3, I-33.1, I-39.6, I- 40.8, II-39)
 αριθμός αντιπροσώπων I-19.2, Παράρτημα III
 δικαίωμα αναφοράς I-8.2
 εκλογές I-19.2
 νομοθεσία I-19.1
Ευρωπαϊκό Συμβούλιο I-20, I- 21, I- 39.2
 σύνοδοι I-20.2-3
 πρόεδρος I-21
Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) I-29.1
Ευρωπαϊκός νόμος I-32.1
Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής I- 48, I-8.2
 Δικαίωμα προσφυγής στο Διαμεσολαβητή II-43
Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής I-8.2, I-48
Εφαρμογή από τα κράτη μέλη I-5, I-10.2
Εφαρμογή από την Επιτροπή I-25
Ηλικιωμένοι II-25
Θεμελιώδεις ελευθερίες I- 4.1
Θεμελιώδη δικαιώματα I-7.1, Μέρος II
 αρχές του δικαίου της Ένωσης I-7.3
Θρησκεία II-22
Θρησκευτική κληρονομιά Προοίμιο του Μέρους I
Θρησκευτική πίστη, ελευθερία II-10
Θρησκευτική πολυμορφία II-22
Ιδιότητα μέλους I- 1.2, I- 57-58
Ιδιωτική ζωή, δικαίωμα II-7
Ίδρυση I-1
Ισότητα I-2, II-20-22
Ισότητα των φύλων I-3.3, II-23
Καθολική ψηφοφορία II-39, II-40
Καλόπιστη συνεργασία I-5.2, I-10.2
Κανονισμός I-32.1
 κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός I-35
 εκτελεστικός κανονισμός I-36.4
Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμοί I- 35
Καταδίκη II-49

22/09/03

DV\503109EL.doc

- 82 -

Μετάφραση εξωτερικού συνεργάτη

Κατάργηση Συνθηκών IV-1
Καταστροφή I-42.1β
Κατηγορίες αρμοδιοτήτων I-11
Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας I- 11.4, I- 15, I- 39-40
Κοινωνική ασφάλεια και κοινωνική αρωγή II-34
Κοινωνική πολιτική I- 13.2, I- 14.4
Κοινωνικοί εταίροι I- 47, II-27, II-28
Κοινωνικοί στόχοι I-3.3, II-34
Κόμματα της Ένωσης II-12.2
Κράτη μέλη και Ένωση I- 5.1, I- 36.1, I- 39.5, I- 41.2-3
Κριτήρια προσχώρησης στην Ένωση I-57
Μέσα I-3.5
Μεταφορές I-13.2
Μη νομοθετικές πράξεις I- 34
Μη ομολογιακές I- 51.1
Μορφές νομοθετικών πράξεων I- I- 36.4
NATO I-40.2
Νεολαία I- 16.2
Νομικές πράξεις I- 32-33
Νομική προσωπικότητα I-6, I- 29.4
Νομική συνέχεια IV-2
Νομισματική Ένωση
 αρμοδιότητες κρατών μελών που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ I-29.4
 πρωτόκολλο για την οικονομική διοίκηση των κρατών μελών της Ευρωζώνης
 Παράρτημα II
Νομοθετικές διαδικασίες I- 33
Νομοθετικές πράξεις I-32 έως I-33, I- 37.1
Νόμοι I- 32.1, I- 36.3, I- 38
Νόμος πλαίσιο I- 32.1, I- 35
Οικογένεια II-33
Οικονομικά της Ένωσης I-52-55
Οικονομική διοίκηση των μελών της Ευρωζώνης Παράρτημα II
Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή I-31
Οικονομικός συντονισμός I- 11.3, I- 13.2, 14.1, I- 29.2
Ομοφωνία I- 39.8 και I-7 και I 24.4
Όργανα I-18, I-46.1-2
Οργανισμός Εξοπλισμών I-40.3
Παιδιά I-3.3-4, II-24
Παιδική εργασία II-32
Πεδίο εφαρμογής
 του Συντάγματος IV-3
 του Χάρτη II-51
Περιορισμοί της γενετικής II-3
Περιφερειακές ενώσεις IV-6
Πλήρης απασχόληση I- 3.3
Ποινή II-49, II-50

22/09/03

DV\503109EL.doc

- 83 -

Μετάφραση εξωτερικού συνεργάτη

Ποινή θανάτου II-2
Πολίτες της Ένωσης I-8, II-46
Πολιτική άμυνας I- 40
Πολιτική απασχόλησης I- 11.3, I- 14.3, II-15
Πολιτική προστασία I- 16.2, I-40.3
Πολιτισμός I-16.2, II-22
Πολιτιστική πολυμορφία II-22
Πολυεθνικές δυνάμεις I- 40.3
Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο I-54
Πόροι της Ένωσης I-53
Πράξεις
κατ' εξουσιοδότηση κανονισμοί I-35
νομικές πράξεις I-32
 μη νομοθετικές πράξεις I-34
 νομοθετικές πράξεις I-33
Πρόεδρος της Επιτροπής I-26.1-3
Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου I-21.1-2 και 4
Πρόεδρος του Συμβουλίου I-21
Προοδευτική χάραξη αμυντικής πολιτικής I-40.2
Προοίμιο
 Του Συντάγματος, Μέρος I
 Του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων Μέρος II
Πρόσβαση σε έγγραφα I- 49,3-5, II-42
 προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα I-50, II-8
Προστασία καταναλωτών I-13.2, II-38
Προστασία πολιτών I- 8.2
Προστασία του περιβάλλοντος I- 3.3, I- 13.2, II-37
Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα I- 50, II-8
Πρόταση μομφής κατά της Επιτροπής I-25.5
Προϋπολογισμός I- 52-55
Πρωτοβουλία
 μονοπώλιο I- 25.2, I- 41.3
 μονοπώλιο πολιτών I-46.6
Πρωτοβουλία πολιτών I-46.4
Πρωτόκολλα
 Επικουρικότητα και αναλογικότητα
 Μέρος του Συντάγματος IV 5
 Ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων
Ρήτρα αλληλεγγύης I- 42
Ρήτρα ευελιξίας I- 17
Σεβασμός του δικαίου Προοίμιο του Μέρους I
Σταθερότητα τιμών I- 29.2
Στάθμιση ψήφων
Στενότερη συνεργασία I-40.7
Στόχοι της Ένωσης I-3
Στρατηγικά συμφέροντα I-39.2

22/09/03

DV\503109EL.doc

Μετάφραση εξωτερικού συνεργάτη

Συλλογικές διαπραγματεύσεις II-28
Συλλογικές συμβάσεις II-28
Συμβουλευτικά όργανα της Ένωσης I-31
Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων και Νομοθετικού Έργου I-23.1
Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων I-23.3
Συμβούλιο Νομοθετικού Έργου I-23.1
Συμβούλιο των Υπουργών I-22 έως I-23
 συνθέσεις I-23
 προεδρία I 23.4
Συμμετοχική δημοκρατία I- 46
Συναίνεση I- 20.4, I- 21.3, I- 23.6
συνεργασία
 στενότερη συνεργασία I-40.7
 ενισχυμένη συνεργασία I-43
 διαρθρωμένη συνεργασία I 40.6
Συνθήκες εργασίας II-31
Σύνοδοι κορυφής I-20.2-3
Σύνταγμα
 αναθεώρηση IV-6
 διάρκεια IV-8
 έγκριση IV-7
 έναρξη ισχύος IV-7
 επικύρωση IV-7
 νομική συνέχεια IV-2
 όρια στις δράσεις της Ένωσης I-5.5
 παύση ισχύος I-59.3
 πεδίο εδαφικής εφαρμογής IV-3
Συντονισμός
 οικονομική διοίκηση των κρατών μελών της Ευρωζώνης Παράρτημα II
 οικονομικές πολιτικές και πολιτικές απασχόλησης I-14
Συντρέχουσα αρμοδιότητα I-11.2, I- 13
Συστάσεις I-32.1, I-34.2
Σύσταση I- 32.1, I- 34.2
Τακτικό Δικαστήριο I- 28
Τεκμήριο αθωότητας II-48
Τεχνολογική ανάπτυξη I-13.3
Τρομοκρατία I-42
Υγεία I-16.2, I-13.2, II-35
Υπεροχή του δικαίου της Ένωσης I-10.1
Υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος II-36
Υπηρεσίες ευρέσεως εργασίας II-29
Υποστηρικτικές δράσεις I 11.5 και I- 16.2
Υπουργός Εξωτερικών I-27
Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων I-7 και Μέρος II
Χάρτης, απαγόρευση κατάχρησης δικαιώματος II-54
Χάρτης, ερμηνεία II-51

22/09/03

DV\503109EL.doc

- 85 -

Μετάφραση εξωτερικού συνεργάτη

Χάρτης, πεδίο εφαρμογής II-52, II-53

Χώρες που έχουν υιοθετήσει το ευρώ I-14.2

Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης I-41, I-13.2, II-13

Ψηφοφορία στο Συμβούλιο

ειδική πλειοψηφία I-24.1

ενισχυμένη ειδική πλειοψηφία I-24.2

στάθμιση ψήφων Παράρτημα III-1